

jaarverslag 2011

Het Nederlandse
Rode Kruis
helpt direct

ALPHEN AAN DEN RIJN – JAPAN – EERSTE HULP – RAMPENVOORBEREIDING – HOORN VAN AFRIKA

Drijfveren EN PRINCIPES

Het Rode Kruis is ontstaan uit het verlangen hulp te bieden, zonder onderscheid. Dit is sinds de oprichting in 1863 onze drijfveer. De wereld verandert, de mens en zijn hulpvraag bij nood is van alle tijden. De opdracht van het Rode Kruis blijft daarom in essentie onveranderd. Voor deze opdracht zetten wij ons elke dag in, vrijwillig maar professioneel.

Doelstelling

Onze *doelstelling* is bijdragen aan een vreedzame, tolerante en humane wereld door het helpen van mensen wier leven, gezondheid, welzijn of waardigheid wordt bedreigd.

Missie

Onze *missie* is het voorkomen en verzachten van menselijk lijden waar dan ook, het beschermen van levens en gezondheid en het waarborgen van respect voor ieder persoon, in het bijzonder tijdens gewapende conflicten en andere noodsituaties. Hiervoor mobiliseren we de kracht van menslievendheid en solidariteit: we brengen vrijwillige hulpverleners en donoren samen met mensen in nood en geven zo invulling aan de verantwoordelijkheid van ons allemaal om anderen te helpen.

Visie

Onze *visie* is dat onze vrijwillige hulpverlening gemeenschappen moet en kan versterken, zodanig dat zij zelf in staat zijn menselijk lijden te beantwoorden met hoop, met respect voor de waardigheid van elk individu en vanuit een gevoel van rechtvaardigheid.

Grondbeginselen

We werken vanuit zeven *grondbeginselen*:

- menslievendheid;
- onpartijdigheid;
- neutraliteit;
- onafhankelijkheid;
- vrijwilligheid;
- eenheid;
- algemeenheid.

Voor ons betekenen ze dat ieder mens recht heeft op respect en waardigheid. Dat mensen in de grootste nood als eerste moeten worden geholpen. Dat hun geloof, nationaliteit, ras, afkomst of politieke mening hierbij niet ter zake doet. Dat we geen partij kiezen in conflicten behalve die van de slachtoffers. Dat we ons niet laten leiden door overheden en hún voor- of afkeuren. Dat we onze hulp professioneel voorbereiden maar vrijwillig bieden. Dat we wereldwijd een beweging van Rode Kruis

en Rode Halve Maan organisaties vormen die elkaar helpen en bijstaan op basis van gelijkwaardigheid.

Opdracht

De *opdracht* van het Rode Kruis is vastgelegd in een internationaal mandaat met een juridische basis en – specifiek voor de Nederlandse context – een Koninklijk Besluit.

Symbolen

In dit jaarverslag worden een drietal *symbolen* gehanteerd:

Deze activiteit van het Rode Kruis heeft betrekking op het beperken van de gevolgen van noodsituaties

Met deze activiteit wil het Rode Kruis de zelfredzaamheid van mensen of gemeenschappen versterken

Deze activiteit levert een bijdrage aan het vergroten van respect en hulpbereidheid in de samenleving

Voorwoord

2011. Het was een bewogen jaar. Voor de bevolking van Japan, voor grote groepen mensen in de Arabische wereld, voor de inwoners van Alphen aan den Rijn. Het was ook een jaar van hoop, steun en hulp. Het bieden van deze hoop, steun en hulp is wat ons sinds 1867 drijft. In Nederland en ver daarbuiten.

Hoop en steun geven: het kan met kleine dingen. Met een arm om iemands schouder, met een deken of een kopje koffie. Gebaren waardoor mensen weer het vertrouwen terugwinnen en de draad oppakken. Om voor zichzelf en hun naasten de weg te effenen en verder te gaan, hoe moeilijk dat soms ook is. Dat kleine gebaar maken we graag. Onze kracht is dat we dat kleine gebaar grootschalig kunnen en willen maken.

In dit jaarverslag treft u een deel van de gebaren die we het afgelopen jaar maakten. Hulp die we niet zouden kunnen bieden zonder onze leden, onze donateurs en onze vrijwilligers. 2011 was het Europees Jaar van het Vrijwilligerswerk. Vrijwilligers zijn de drijvende kracht voor het Rode Kruis. Zij zorgen ervoor dat we in de haarvaten van de stadswijk, de buurt en het dorp zitten. Dat we daar ons werk kunnen doen, ervoor kunnen zorgen dat mensen zo zelfstandig mogelijk deel kunnen nemen aan de samenleving. En dat in tijden van nood niemand er alleen voor staat. In 2011. In 2012. En in de jaren daarna. ■

25 april 2012

Inge Brakman, voorzitter

Cees Breederveld, directeur

Inhoudsopgave

		Ga direct naar:	
Hoofdstuk 1 – 2011 in Vogelvlucht	7	- Wereldkaart	30
Hoofdstuk 2 – Het Nederlandse Rode Kruis in 2011	15	- Het salaris van de directeur	39
Hoofdstuk 3 – Financiën	43	- Organogram van het Nederlandse Rode Kruis	44

Facts & Figures 2011

Het Nederlandse Rode Kruis

Het Nederlandse Rode Kruis maakt als noodhulporganisatie sinds 1867 deel uit van de Internationale Rode Kruis Beweging. Vier jaar eerder, in 1863, werd het Internationale Rode Kruis opgericht vanuit het verlangen zonder onderscheid hulp te bieden. Overal ter wereld werkt het Rode Kruis vanuit dezelfde zeven grondbeginselen (zie pagina 2). Het Rode Kruis is strikt neutraal. Zij opereert daarmee onafhankelijk van de overheid, kiest geen partij in conflicten en komt altijd op voor de belangen van slachtoffers. De missie van het Nederlandse Rode Kruis is: *het voorkomen en verzachten van menselijk lijden waar dan ook, het beschermen van levens en gezondheid en het waarborgen van respect voor de mens. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar hen die het meest kwetsbaar zijn: mensen die zonder onze hulp niet of slecht zouden overleven of van wie de gezondheid zonder hulpverlening in gevaar zou komen.*

Organisatie

Het Nederlandse Rode Kruis is een vereniging die bestaat uit 585.358 leden en donateurs en 35.294 vrijwilligers. Het hoogste orgaan is de Ledenraad, waarvan de leden gekozen worden uit afdelings- en districtsraden. De Ledenraad kiest het verenigingsbestuur. De vrijwilligers worden in hun activiteiten ondersteund door zo'n vijfhonderd beroepskrachten. Zij werken op het verenigingskantoor in Den Haag of bij een van de regionale service centra in Amsterdam, Apeldoorn, Breda, Leeuwarden, Eindhoven, Rotterdam en Utrecht.

Op pagina 44 staat een organogram. In totaal telt het Nederlandse Rode Kruis 292 afdelingen (waaronder zes Caribische afdelingen) en 60 districten. Het Rode Kruis is daarmee in alle haarvaten van de samenleving vertegenwoordigd. Mede daardoor weet het Rode Kruis wat er in de maatschappij speelt. In noodsituaties kunnen in korte tijd duizenden goed getrainde vrijwilligers in actie komen en hulp bieden. Sociale hulpvrijwilligers verstrekken daarbij kennis over de buurt of wijk waar zij zich bevinden. Het Rode Kruis betreft deze lokale buurtnetwerken tijdens noodsituaties bij de hulpverlening.

Auxiliaire rol

Het verlenen van noodhulp tijdens crisissituaties is een taak die voortvloeit uit de auxiliaire rol van het Rode Kruis. Die auxiliaire rol houdt in dat het Rode Kruis de overheid ondersteunt, aanvult en zonodig vervangt in de rampenhulpverlening. Deze bijzondere opdracht is vastgelegd in de Verdragen van Genève en aanvullende Protocollen en Statuten van de Internationale Rode Kruis beweging. Voor het Koninkrijk der Nederlanden is de rol van het Nederlandse Rode Kruis bovendien vastgelegd in een Koninklijk Besluit. In 2011 is een herzien Koninklijk Besluit in werking getreden (zie het kader op pagina 19). Een aantal taken van het Rode Kruis op het terrein van het humanitair oorlogsrecht (voorlichting en advies) en opsporing en ondersteuning zijn ook internationaal vastgelegd.

Hulpverlening in Nederland en de Cariben

Het Nederlandse Rode Kruis is in 2011 actief op het gebied van:

- Noodhulpverlening: bij rampen en crises. De noodhulpvrijwilligers hebben verschillende specialismen:
 - Geneeskundige hulpverlening: beter bekend als Snel Inzetbare Groepen ter Medische Assistentie (SIGMA-teams) ter ondersteuning van reguliere hulpverleners.
 - Verwanteninformatie bij calamiteiten: mensen helpen hun dierbaren te traceren.
 - Opvang en Verzorging: het inrichten van opvangcentra en het verzorgen van iedereen die daarin verblijft.
- Evenementenhulpverlening: ondersteuning door EHBO'ers bij grote sportevenementen, demonstraties en bijvoorbeeld muziekfestivals.
- Eerste Hulp(onderwijs): verzorgen van EHBO- en AED-cursussen.
- Sociale Hulp: het actief betrekken bij de samenleving van snel geïsoleerde groepen via allerlei activiteiten. Zo voorkomt het Rode Kruis dat mensen er in tijden van nood alleen voor staan.
- Voorlichting en bewustwording: o.a. door vrijwillige voorlichters klimaatadaptatie, humanitair oorlogsrecht en internationale samenwerking. En algemene Rode Kruis voorlichtingen op scholen en bij serviceclubs.

Voor het verlenen van sociale hulp beschikt het Rode Kruis over enkele vakantiefaciliteiten voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten. Dat zijn het vakantieschip de J. Henry Dunant en drie hotels (hotel IJsselvlied in Wezep en de hotels De Valkenberg en De Paardestal in Rheden).

Onder de naam Mappa Mondo runt het Rode Kruis in Wezep, Waalre en Rijswijk drie gezinsvervangende huizen voor ernstig zieke kinderen.

Het Nederlandse Rode Kruis beheert verder een archief met persoonlijke gegevens van meer dan anderhalf miljoen slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog.

Internationale hulpverlening

Het Nederlandse Rode Kruis levert een actieve bijdrage aan de internationale noodhulpverlening na rampen en conflicten. Die hulp kan bestaan uit het beschikbaar stellen van geld, goederen of mensen aan de Rode Kruis- of Rode Halve Maan-vereniging in het getroffen land of aan de internationale onderdelen van de Rode Kruis Beweging. De aardbeving en tsunami in Japan en de

hongersnood door droogte in de Hoorn van Afrika waren in 2011 veruit de grootste rampen waarvoor het Rode Kruis middelen beschikbaar stelde.

Het Nederlandse Rode Kruis heeft een speciaal Stille Rampenfonds voor noodsituaties die weinig publieke aandacht krijgen. Vaak zijn dat sluimerende rampen en structurele probleemsituaties waaraan de media, anders dan voor acute calamiteiten, minder aandacht besteden. Jaarlijks stelt het Rode Kruis uit dit 'Stille Rampenfonds' voor zo'n € 1,5 miljoen beschikbaar aan hulpverlening. In 2011 gebeurde dat in 42 gevallen, merendeels in overstromingsituaties.

Steeds meer richt het Nederlandse Rode Kruis zich op het voorkomen van rampen

of het beperken van de gevolgen ervan. Dit doet zij door gemeenschappen te helpen zich beter op rampen voor te bereiden en hun zelfredzaamheid te vergroten. Om projecten op dit gebied te steunen is in 2011 het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds opgericht.

Internationaal is het Nederlandse Rode Kruis niet alleen actief in noodhulp, maar ook in het versterken van de kwaliteit en slagkracht van zusterverenigingen in andere landen. Het Nederlandse Rode Kruis heeft veel expertise op het terrein van Water & Sanitatie en Basisgezondheidszorg. Ook op het terrein van Rampenrisicovermindering en Rampenvoorbereiding beschikt het Nederlandse Rode Kruis inmiddels over veel kennis en ervaring. In 2011 ondersteunde het Nederlandse Rode Kruis

zusterverenigingen in onder meer Oezbekistan, Guatemala en Vietnam.

Speciale expertise heeft het Nederlandse Rode Kruis op het gebied van tracing: het weer in contact brengen van verwanten met hun dierbaren na een ramp of conflict. In 2011 kwam de afdeling Opsporing & Ondersteuning onder meer in actie na de ramp in Japan.

Samen met het Belgische en het Luxemburgse Rode Kruis beschikt het Nederlandse Rode Kruis over een Emergency Response Unit. Dit team is gespecialiseerd in de distributie van noodhulpgoederen in rampgebieden en is in acute situaties direct inzetbaar. In 2011 gebeurde dat bijvoorbeeld bij de opvang van vluchtelingen uit Libië aan de Tunesische grens.

Financiën en samenwerking

De jaarbegroting van het Rode Kruis lag de afgelopen jaren gemiddeld tussen de 70 en 80 miljoen euro. Afwijkingen worden vooral veroorzaakt door de opbrengsten van noodhulpacties. Om alle activiteiten financieel mogelijk te maken kan het Nederlandse Rode Kruis rekenen op de steun van 585.358 leden en donateurs. Daarnaast zijn jaarlijks zo'n 25.000 collectanten actief tijdens de landelijke collecte. Andere belangrijke inkomstenbronnen van het Rode Kruis zijn nalatenschappen, giften van vermogende particulieren en fondsen (zoals de Nationale Postcodeloterij, zie het kader op pagina 40).

Elk jaar vinden tal van acties voor het Rode Kruis plaats. Meestal gaat dit om 'geormerkte' middelen, dus geld dat voor een specifiek doel wordt ingezameld. Het bekendste voorbeeld is de actie 3FM Serious Request, die jaarlijks in de week voor Kerst plaatsvindt. In 2011 stond Serious Request in het teken van moeders die door oorlog zijn getroffen. Met de actie werd het recordbedrag van € 8.621.004 ingezameld! Tot slot werkt het Rode Kruis ook veel samen met het bedrijfsleven, zowel voor financiële ondersteuning als in het kader van de hulpverlening zelf. Zie het kader op pagina 41.

Ambassadeurs van het Nederlandse Rode Kruis zijn Irene Moors, Eric Corton, Floortje Dessing, Yfke Sturm en Humberto Tan (zie ook het kader op pagina 35). ■

hoofdstuk 1

Nieuw jongerenbeleid krijgt impuls

Het Nederlandse Rode Kruis vindt het belangrijk jongeren te betrekken en een stem te geven. Bij initiatieven in het land zoals de Studentendesk en maatschappelijke stages, maar ook binnen het landelijk verenigingsbestuur. Het nieuwe Jongeren plan van Aanpak, in 2011 opgesteld door jong-bestuursleden Johanneke Tummers en Masooma Yousufzai, moet dit vanaf 2012 een impuls geven. In 2011 organiseert het Rode Kruis ook de eerste van een serie speciale masterclasses voor geïnteresseerde jongeren met creatieve ideeën.

Ter inspiratie en om een goed beeld te krijgen van de werkzaamheden van het Nederlandse en internationale Rode Kruis bezoeken de twee jong-bestuursleden begin 2011 Haïti, het land dat in 2010 zo zwaar getroffen werd door een aardbeving. Zij spreken met Haïtiaanse jongeren en bezoeken diverse projecten. “Het is ongelooflijk interessant om hier te zijn en te zien hoe mensen hun leven met goede moed weer proberen op te pakken”, aldus Johanneke. “Tegelijkertijd wordt ons uit alle verhalen duidelijk hoe complex hulpverleners hier is.”

Hulp aan Libiërs

In 2011 lopen de spanningen in Libië hoog op. In het voorjaar breken er gevechten uit, die uiteindelijk leiden tot de val van het regime Khadaffi. Het Rode Kruis maakt zich grote zorgen om de overtredingen van het humanitair oorlogsrecht door de strijdende partijen. Zo worden burgers gebruikt als menselijk schild en vinden aanvallen plaats op medisch personeel.

Het Nederlandse Rode Kruis helpt met de opzet van tijdelijke kampen aan de Egyptische en Tunesische grens voor de opvang van vluchtelingen. Ook verlenen vrijwilligers medische hulp en voeren zij hulpgoederen aan. Uiteindelijk worden vijftig Libische gewonden overgebracht naar Nederland voor behandeling en verzorging. Bij gebrek aan familie hier ondersteunen speciale Rode Kruis buddies hen praktisch en emotioneel.

Hulp voor zwaar getroffen Japan

Japan wordt in maart 2011 getroffen door een zware aardbeving en een tsunami. In de weken na de ramp werken bijna negenhonderd verschillende medische teams van het Rode Kruis dag en nacht om alle gewonden te behandelen. Dit gebeurt in speciale mobiele klinieken. Ook is er psychosociale ondersteuning om te leren omgaan met het verlies van dierbaren en de trauma's van de ramp zelf. Veel mensen moeten lange tijd in evacuatiecentra verblijven, zoals gymzalen en scholen.

Om geld in te zamelen start het Nederlandse Rode Kruis al snel een inzamelingsactie voor de slachtoffers. Ruim 38.000 mensen bezoeken de benefietavond ‘Nederland Helpt Japan’, waar de Toppers en de Votown Allstars optreden. Ook speelt Ajax een benefietwedstrijd tegen de Japanse eredivisieclub Shimizu S-Pulse. Van de opbrengst – bijna € 7,5 miljoen – bouwt het Rode Kruis tijdelijke huizen en schenkt families een huishoudset met elektrische apparatuur, zoals rijstkokers.

Vrijwilligers ondersteunen slachtoffers Alphen aan den Rijn

Na de schietpartij in Alphen aan den Rijn in april 2011 helpen Rode Kruis-vrijwilligers bij de opvang en verzorging van meer dan honderd mensen die het drama meemaken. In opvangcentra in de buurt van winkelcentrum De Ridderhof krijgen zij een warme maaltijd en te drinken. Ook staan er tv's om het nieuws te kunnen volgen.

Het Nederlandse Rode Kruis zorgt samen met de gemeente voor de registratie van de slachtoffers.

Mappa Mondo

De Mappa Mondo huizen zijn gespecialiseerde, gezinsvervangende zorghuizen voor ernstig zieke kinderen die geen ziekenhuisbehandeling meer nodig hebben, maar wel intensieve zorg thuis. Met dit initiatief streeft het Rode Kruis ernaar om de ouders zelfredzaam te maken in de zorg voor hun zieke kind. Hierdoor kunnen zij de zorg voor hun kind thuis langer volhouden.

In 2011 vinden 82 kinderen een tijdelijk onderdak in de Mappa Mondo huizen in Wezep, Waalre en Rijswijk. Naar volle tevredenheid, want in een tevredenheidsonderzoek onder ouders van kinderen scoren de zorghuizen een 8.4.

Families Mongolië schoon water door Nationale Postcodeloterij

Goede sanitaire voorzieningen zijn schaars in de vijf sloppenwijken van Ulaanbaatar, de hoofdstad van Mongolië. Ook sterven mensen of worden ze ernstig ziek door gebrek aan schoon drinkwater. Met een extra bijdrage van 1,3 miljoen euro van de Nationale Postcodeloterij in 2011 kunnen het Nederlandse en Mongoolse Rode Kruis deze situatie verbeteren.

Het Nederlandse Rode Kruis plaatst waterkiosken in de wijken, zodat zo'n 60.000 bewoners voortaan veilig drinkwater kunnen kopen. Na afloop van het project krijgt het Mongoolse waterleidingbedrijf de verantwoordelijkheid over de voorzieningen. Op die manier blijft de continuïteit van de watervoorziening gewaarborgd. Naast schoon water verspreiden de Rode Kruis-vrijwilligers kennis en middelen onder de bewoners om de hygiëne te verbeteren.

Utrecht Midden helpt slachtoffers mensenhandel

Rode Kruis-vrijwilligers uit district Utrecht Midden zetten zich - namens de afdeling Opsporing en Ondersteuning van het verenigingskantoor - in voor de bescherming en waarborging van de humanitaire rechten van slachtoffers van mensenhandel. In 2011 helpt het district maar liefst 43 slachtoffers van mensenhandel. Ook maken de vrijwilligers de slachtoffers bewust van hun rechten en ondersteunen zij hen bij het opbouwen van een veilige omgeving.

Het team bestaat onder meer uit veertien vrijwilligers, waaronder een sociaal-maatschappelijk specialist en een juridisch specialist. Alle vrijwilligers hebben veel ervaring met het recht en interculturele sociaal-maatschappelijke ondersteuning.

Handboek Humanitair Oorlogsrecht

Het Nederlandse Rode Kruis publiceert in 2011 een inleidend handboek over het humanitair oorlogsrecht. Het boek geeft op een heldere wijze inzicht in de toepassing van humanitair oorlogsrecht in hedendaagse conflicten en is relevant voor studenten. Tijdens een bijeenkomst in het Humanity House neemt de Commandant der Strijdkrachten Generaal Peter van Uhm het eerste exemplaar in ontvangst van zijn voorganger Dick Berlijn.

Dick Berlijn, tegenwoordig bestuurslid van het Nederlandse Rode Kruis: "Parate kennis van het humanitair oorlogsrecht is niet alleen belangrijk voor militairen die worden uitgezonden. Het is ook relevant voor studenten en andere burgers, zodat zij de wreedheid van gewapende conflicten niet vanzelfsprekend vinden."

Afdeling Curaçao viert 80-jarig bestaan

2011 is een feestelijk jaar voor de Caribische afdelingen van het Nederlandse Rode Kruis: de afdeling Sint Maarten bestaat 35 jaar en de afdeling Curaçao 80 jaar. Curaçao viert het jubileum met een grote gezamenlijke rampenoefening, ter voorbereiding op het orkaanseizoen. Alle Caribische afdelingen nemen deel aan de oefening.

Het ondersteuningsvaartuig 'Pelikaan' van de Koninklijke Marine vervoert mensen en materiaal van Aruba naar Curaçao. Op het strand simuleren scholieren dat ze gewond

zijn geraakt nadat het schip in de problemen is gekomen. Deelnemende vrijwilligers leren wat ze moeten doen in zo'n situatie. De afdeling Aruba combineert de oefening op Curaçao met een eigen oefening, door op het schip mee te varen met een aantal voertuigen en achttien hulpverleners. Op deze manier kunnen zij het inklaringssysteem van de douane testen.

Collecte

De Nationale Collecteweek van het Rode Kruis vindt plaats van 19 tot en met 25 juni 2011. Maar liefst 25.751 collectanten gaan de straat op en halen in totaal € 1.891.679 op. Een prachtig resultaat!

In 2011 introduceert het Rode Kruis SMS-Mobiel Collecteren. In Utrecht en Eindhoven kunnen inwoners kiezen tussen een gift in de collectebus of een gift via mobiele telefoon. Voor deze pilot werkt het Rode Kruis nauw samen met Rabobank Neder-

land en de Vereniging van Fondsen-wervende Instellingen VFI (Geef-SMS).

Met de werving van collectanten maakt het Rode Kruis in 2011 een belangrijke verbetering door meer op buurtniveau, dus huis-aan-huis, collectanten te werven. In 2012 wil het Rode Kruis nog meer een beroep doen op de eigen vereniging en zodoende 'hulp om de hoek' mogelijk maken én houden!

In actie voor Hoorn van Afrika

Het Nederlandse Rode Kruis start in juli 2011 samen met de andere deelnemers van de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO)* een campagne voor de Hoorn van Afrika. In delen van Kenia, Ethiopië en Somalië is door het uitblijven van twee regenseizoenen sprake van zeer ernstige droogte. Hierdoor worden miljoenen mensen door hongersnood getroffen, de ergste in zestig jaar.

Bedrijven, particulieren en plaatselijke afdelingen zetten zich massaal in voor de slachtoffers. Bij de SHO komen dagelijks initiatieven binnen om geld in te zamelen

voor Giro 555. Deze komen tot een hoogtepunt in de 'Week voor de Hoorn', waarin heel Nederland aandacht vraagt voor de 10 miljoen door hongersnood bedreigde mensen. In totaal is de opbrengst € 25 miljoen. Het Rode Kruis kan hiervan ruim € 5,1 miljoen voor hulpverlening inzetten.

**Vaste deelnemers van de SHO zijn: Cordaid Mensen in Nood, ICCO, Kerk in Actie, Nederlandse Rode Kruis, Oxfam Novib, Save the Children, Stichting Vluchteling, Terre des Hommes, UNICEF Nederland en World Vision.*

Vrijwilligers druk met Eerste Hulp tijdens Vierdaagse

Elk jaar staan honderden Rode Kruis-vrijwilligers klaar om de wandelaars van de Nijmeegse Vierdaagse medisch te ondersteunen. In 2011 kunnen de ruim 42.000 wandelaars van dinsdag 19 juli tot en met vrijdag 22 juli bij verschillende EHBO-posten onderweg terecht voor allerlei aandoeningen, van insectenbeten tot blaren en ander wandelletsel. In de centrale hulpverleningstent bij de start- en

finish staan artsen en verpleegkundigen dagelijks paraat om vrijwillig de zwaardere ongevallen, van flauwte tot hartaanval, te behandelen. In totaal worden 5.809 mensen behandeld.

Campagne Eerste Hulp groot succes

Het Rode Kruis lanceert op 9 september 2011 (Wereld Eerste Hulp-dag) een gratis EHBO app voor smartphones. De applicatie geeft beknopt instructies over wat te doen in geval van nood. Bijvoorbeeld bij verslikking, brandwonden of bewusteloosheid. De toepassing is bovendien gekoppeld aan hulpdiensten in de buurt: met één druk op de knop belt de gebruiker direct 112. Ook wijst de app de weg naar de dichtstbijzijnde EHBO-post. In zeven weken tijd wordt de app ruim 264.000 keer gedownload.

Dankzij een bijdrage van de Nationale Postcodeloterij kan het Rode Kruis in de zomer van 2011 een online EHBO-cursus gratis aanbieden. De cursus duurt ongeveer een uur. Rode Kruis-ambassadeur Irene Moors neemt de deelnemers stap voor stap mee door de theorie. Deelnemers krijgen daarnaast simulaties van ongevallen te zien waarbij ze zelf opdrachten moeten uitvoeren. Ruim 8.000 mensen maken gebruik van de cursus.

Start Prinses Margriet Fonds voor rampenpreventie

Het Rode Kruis wil naast het verlenen van noodhulp meer doen aan het voorkomen van rampen en het beperken van de gevolgen. Het gaat om praktische hulp voor mensen die slachtoffer dreigen te worden van een ramp. Denk aan het verbeteren van de kwaliteit van hun huizen, het opzetten van waarschuwingssystemen en evacuatieplannen. Om die reden richt het Rode Kruis in 2011 het Prinses Margriet Fonds op. Dit nieuwe fonds, genoemd naar de erevoorzitter, financiert projecten op het terrein van rampenvoorbereiding en risicovermindering.

Tijdens een speciale benefietavond in Koninklijk theater Carré vindt de officiële lancering van het fonds plaats. Prinses Margriet is aanwezig, samen met haar man prof. mr. Pieter van Vollenhoven en andere leden van de Koninklijke familie. Aan de benefietavond werken Rode Kruis-ambassadeurs Irene Moors, Floortje Dessing en Erik Corton mee. Het programma bevat optredens van René Froger, Hans Liberg, Wouter Hamel en dansgezelschap Introdans.

Onvergetelijke dag in Spanje

Ruim zeventig chronisch zieken en gehandicapten beleven vrijdag 23 september 2011 een bijzondere dag. Speciaal voor hen organiseert het Nederlandse Rode Kruis samen met luchtvaartmaatschappij KLM en reisorganisatie TUI een dagtocht naar het Spaanse Valencia. De reizigers bezoeken een museum en genieten op het terras van lekker eten en drinken.

Het Rode Kruis organiseert al jaren bijzondere vakanties voor mensen die niet zelfstandig op vakantie kunnen. Om de gasten tijdens de dagtocht steeds de juiste zorg te kunnen bieden reizen er artsen en verpleegkundigen van het Rode Kruis mee.

Wereld Rampen Rapport: nieuwe regels in strijd tegen honger

Wereldwijd lijden een miljard mensen chronisch honger. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn armoede en de hoge voedselprijzen. Het 'Wereld Rampen Rapport', een jaarlijkse publicatie van het Rode Kruis, stelt een aantal oplossingen voor om ondervoeding en honger te verminderen, zoals nieuwe regelgeving om de invloed van speculanten op voedselprijzen te beperken. Ook pleit het rapport voor goedkope verzekeringen voor boeren, zodat ze zich financieel kunnen indekken tegen droogte en overstromingen.

Het rapport wordt in het najaar van 2011 gepresenteerd tijdens een symposium van het Nederlandse Rode Kruis over ondervoeding en honger. Gerda Verburg, de permanente vertegenwoordiger van Nederland bij de VN Landbouw- en Voedselorganisatie in Rome, heeft voor het symposium een videoboodschap gemaakt. Zij pleit ervoor om naast noodhulp meer te doen om schade door rampen te voorkomen. Verburg roept regeringen, het bedrijfsleven, de Wageningen Universiteit en NGO's op alerter te zijn op waarschuwingen van rampen.

Internationale solidariteit met Bulgaarse collega's

Vrijwilligerswerk doen in het buitenland biedt een unieke uitdaging om ervaringen op te doen en kennis te delen. Daarom vindt het Nederlandse Rode Kruis het belangrijk dat lokale afdelingen ook bijdragen aan internationale projecten. Bijvoorbeeld door het geven van voorlichting, het doen van financiële donaties of projectparticipatie.

Rode Kruis-vrijwilligers uit district Zeeland helpen in 2011 bijvoorbeeld collega's van het Bulgaarse Rode Kruis in de stad Kyustendil. De vrijwilligers bezoeken onder meer ouderen in de stad. Deze bezoeken worden erg op prijs gesteld.

Discussie over sluiting zorghotels

Jaarlijks verzorgt het Rode Kruis voor 3500 chronisch zieken en gehandicapten vakanties. Dat gebeurt in de eigen vakantie-faciliteiten: het vakantieschip de J. Henry Dunant en drie hotels (hotel IJsselviaduct in Wezep en hotels De Valkenberg en De Paardestal in Rheden). Om het structurele begrotingstekort het hoofd te bieden, stelt het bestuur in 2011 voor om deze bijzondere vakanties niet langer in de eigen hotels te organiseren, maar op andere, ingehuurde locaties.

De voorgenomen sluiting van de eigen zorghotels leidt tot veel commotie onder vrijwilligers en in de media. Het bestuur stelt daarom in december 2011 het besluit tot het anders organiseren van de vakanties en de daarmee gepaard gaande mogelijke sluiting uit. De Ledenraad wil meer tijd om alternatieven te verkennen. In de zomer van 2012 buigt de Raad zich opnieuw over de toekomst van de zorghotels en de alternatieve organisatie van bijzondere vakanties.

Wijkwinkel Den Haag wint Zelfredzaamheidsprijs

Rode Kruis-vrijwilligers van de Wijkwinkel in Den Haag winnen eind 2011 de Zelfredzaamheidsprijs. Volgens de jury draagt deze manier van werken, dicht bij de mensen, bij aan het zichtbaar maken van de noden in de samenleving. Ook helpt het bij de acceptatie van hulp tijdens nood-situaties. Ten slotte helpt de verankering in de lokale samenleving om goede netwerken met andere instanties en organisaties in de omgeving te creëren.

De Zelfredzaamheidsprijs reikt het Rode Kruis jaarlijks uit. De prijs is bedoeld om initiatieven die bijdragen aan de zelfredzaamheid van mensen in het zonnetje te zetten.

Recordbedrag bij 3FM Serious Request

De Beestenmarkt in Leiden is eind 2011 het toneel van de achtste editie van 3FM Serious Request. Tijdens deze bekende actie vragen de dj's in het Glazen Huis aandacht voor de ongeveer 10 miljoen moeders die vechten tegen de gevolgen van oorlog. Dankzij de inzet van dj's Timur, Gerard en Coen en de spontane steun van het Nederlandse volk, het bedrijfsleven en vele lokale afdelingen van het Rode Kruis is de actie een groot succes. Er wordt een recordbedrag van maar liefst € 8.621.004 opgehaald.

Het Rode Kruis heeft in verschillende landen projecten om moeders en hun kinderen te helpen. Bijvoorbeeld door het leveren van onderdak, medische hulp en noodhulpgoederen. Maar ook door hen te ondersteunen met het verdienen van een eigen inkomen en het terugvinden van vermiste familieleden.

3FM Serious Request vroeg in 2010 in Eindhoven aandacht voor de stille slachtoffers van HIV/aids: de kinderen. Kijk voor een uitgebreide rapportage van de besteding van de opgehaalde € 7.471.000 op www.rodekruis.nl.

hoofdstuk 2

**HET NEDERLANDSE
RODE KRUIS IN 2011**

Op 9 april 2011, een stralende lentedag, opent in winkelcentrum ‘De Ridderhof’ in Alphen aan den Rijn een man met een automatisch vuurwapen het vuur op het winkelend publiek. Onder hen bevindt zich Gerda Schreuder, een 71-jarige vrijwilligster die in het winkelcentrum zelfgebreide truien verkoopt voor het Rode Kruis. Ze bedenkt zich geen moment als een zwaargewonde man op haar afstropelt. Gerda duwt hem op de grond om hem te beschermen tegen de kogelregen. Daarmee redt zij waarschijnlijk zijn leven. Voor haar optreden ontvangt Gerda Schreuder later de Heldenmedaille van het Carnegie Heldenfonds. Een eer die ze zelf niet helemaal terecht vindt. “Er zijn er zoveel die geholpen hebben.”

Vrijwilligers helpen slachtoffers schietpartij Alphen aan den Rijn

Tientallen mensen raken gewond, zes komen om het leven. Snel daarna wordt het winkelcentrum ontruimd en omwonenden geëvacueerd.

De inzet van hulpverleners en vrijwilligers is buitengewoon. Honderden medewerkers van de politie, gemeente, GHOR en Slachtofferhulp werken samen en bieden de slachtoffers hulp en ondersteuning. Ook het Rode Kruis levert haar bijdrage: in totaal met meer dan zestig vrijwilligers Opvang en Verzorging, Logistiek, Verwanteninformatie en Geneeskundige Eenheid. Het Rode Kruis richt diverse opvangcentra in de buurt in, ook voor de nacht.

Gerda verbindt met haar optreden onbewust de vele gezichten van het Rode Kruis. Al jaren is zij actief als sociale hulpvrijwilligster en zorgt met de verkoop van truien voor haar eigen fondsenwerving. Tegelijkertijd kwam zij, toen dat ineens nodig was, direct in actie om noodhulp te verlenen. Daarmee bracht ze de missie van het Rode Kruis in praktijk: het beschermen van de meest kwetsbaren.

Het verbinden van de vele gezichten van het Rode Kruis loopt als een rode draad

door 2011. Velen werken hier hard aan nadat in december 2010 de nieuwe strategie *Op weg naar 2020* door de Ledenraad is aanvaard. Diverse en uiteenlopende trends geven er aanleiding voor: de toename van het aantal rampen als gevolg van klimaatverandering; een terugtrekkende overheid die de zelfredzaamheid van burgers stimuleert; hogere kwaliteitseisen voor hulp; technologische ontwikkelingen die een grote impact hebben op traditionele vormen van (nood)hulpverlening en sommige vormen van die hulp zelfs overbodig maken; trends in het vrijwilligerswerk; meer collega-organisaties die vergelijkbare hulp bieden en om de gunsten van dezelfde donateurs vragen. En ook: een diffuus beeld van de zaken waar het Rode Kruis voor staat door een wildgroei aan activiteiten. Stuk voor stuk sympathiek, waardevol en gewaardeerd. Maar moet het Rode Kruis wel álles doen?

Op weg naar 2020 maakt duidelijk dat het Rode Kruis keuzes moet maken. In dat licht werd de Cirkel van Hulp geïntroduceerd. Een cirkel die draait om het verlenen van hulp en het voorkomen en verzachten van menselijk leed. Een cirkel waarin nood het vertrekpunt is voor alle toekomstige activiteiten van het Rode Kruis.

Vanuit de Cirkel van Hulp zijn in *Op weg naar 2020* drie strategische doelen benoemd:

1. Het beperken van de gevolgen van noodsituaties
2. Het versterken van zelfredzaamheid
3. Het vergroten van respect en hulpbereidheid

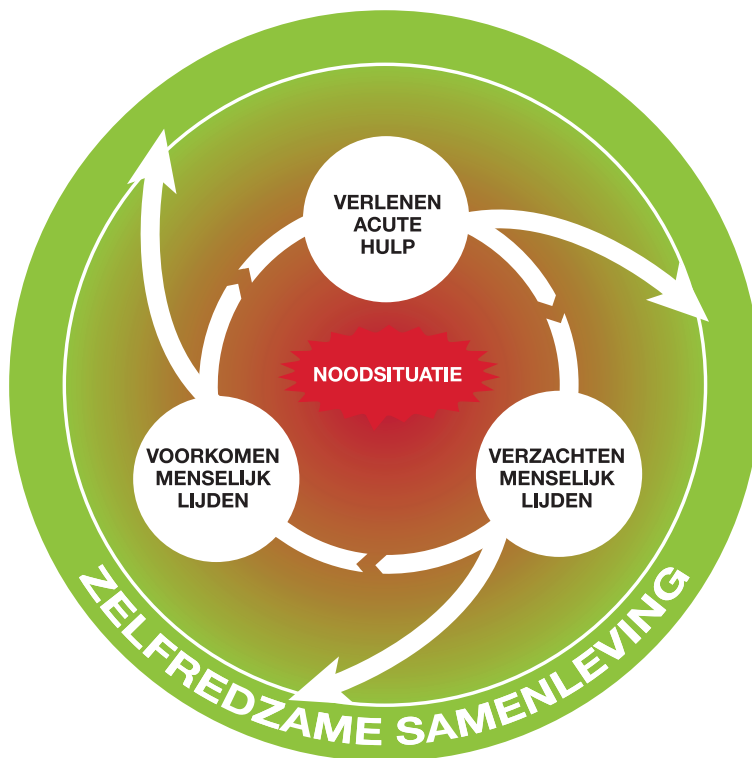
In 2011 starten we met de doorvertaling van deze strategische doelen naar onze rol van hulpverlener, zowel in Nederland als internationaal. Voor de internationale hulpverlening van het Nederlandse Rode Kruis is de *New Way of Working* ontwikkeld, die

vanaf 2012 zijn beslag zal krijgen. Belangrijk in de nieuwe aanpak is dat binnen de internationale hulpverlening het vergroten van zelfredzaamheid een nog grotere rol krijgt, náást het verlenen van noodhulp. Dit geldt zowel voor de zelfredzaamheid van kwetsbare mensen en gemeenschappen als voor de zelfredzaamheid van onze zusterverenigingen elders in de wereld.

Zelfredzaamheid is ook onlosmakelijk verbonden met rampenrisicovermindering (*Disaster Risk Reduction*, kortweg *DRR*). Deze aanpak voorkomt veel leed en scheelt veel noodhulpgeld. De inschatting van het

Rode Kruis internationaal is dat elke euro die geïnvesteerd is in rampenrisicovermindering vijf tot tien euro aan noodhulp uitspaart!

In september 2011 lanceert het Rode Kruis daarom het Prinses Margriet Fonds. Het fondsgeld moet praktische hulp mogelijk gaan maken waarmee de vereniging, samen met gemeenschappen en zusterorganisaties, rampen kan voorkomen en gevolgen verminderen. Zoals het verbeteren van de kwaliteit van huizen in overstromingsgebieden, het opzetten van waarschuwingssystemen en ontwikkelen van goede evacuatieplannen. Noodhulp, rampen-

Cirkel van Hulp

voorbereiding en wederopbouw gaan in de nieuwe strategie dus hand in hand.

De grootste impact zal *Op weg naar 2020* gaan hebben op de hulpverlening in Nederland. Immers, niet in al onze hulpverlening staat acute nood momenteel zo centraal als de strategie beoogt. In 2011 is daarom een nieuwe visie ontwikkeld op onze (nood) hulpverlening. Én op de vraag hoe al onze activiteiten daaraan gerelateerd (kunnen) zijn. Meer aandacht voor de voorbereiding, het mobiliseren van burgerhulp na de ramp en een verbeterde ondersteuning van de reguliere hulpdiensten vormen in deze visie de hoofdlijn.

Net als bij de internationale hulpverlening zal de voorbereiding op rampen of calamiteiten een belangrijk onderdeel worden voor activiteiten die wij als vereniging ontplooiën – hetgeen niet wil zeggen dat acuut gestopt wordt met activiteiten die daar nu niet op gericht zijn. Onze activiteiten dragen bij aan die voorbereiding door het versterken van de zelfredzaamheid van burgers en gemeenschappen in noodsituaties (door kennis en vaardigheden) en door het bevorderen en stimuleren van burgerhulp (burgers die zichzelf en/of anderen kunnen helpen). De activiteiten van het Nederlandse Rode Kruis op het gebied van Eerste Hulp zijn daarvan een goed voorbeeld.

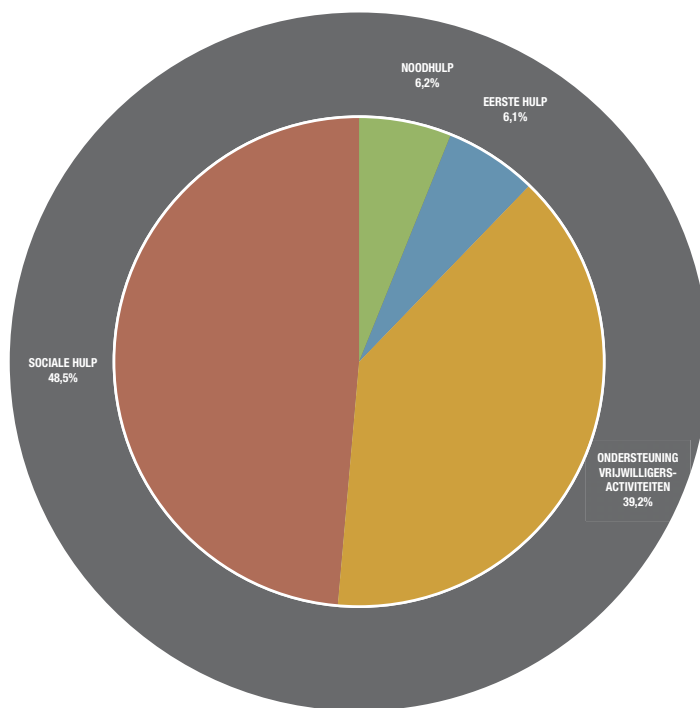
Ook in onze noodhulpverlening in Nederland zal zelfredzaamheid een grotere rol moeten gaan spelen. Hulpverleners in noodsituaties is méér dan alleen hulpdiensten ondersteunen met deskundige vrijwilligers. Hulpverlening draait óók om het ondersteunen van burgers bij het bieden van onderlinge hulp en/of het versterken van hun zelfredzaamheid.

In 2012 zal de doorvertaling van *Op weg naar 2020* naar activiteiten zijn beslag moeten krijgen. Zo komt de realisatie van onze visie dat *in tijden van nood niemand alleen mag staan* weer een stap dichterbij. ■

Het versterken van zelfredzaamheid

Burgers zijn vaak als eerste bij een ramp aanwezig. Het is belangrijk dat burgers zichzelf bij noodsituaties een tijdje kunnen redden, omdat de professionele hulpverlening niet direct op gang is. Nóg beter is het als zij ook zelf levensreddend werk kunnen verrichten, door bijvoorbeeld Eerste Hulp toe te passen. Het Rode Kruis helpt burgers bij het versterken van (zelf) redzaamheid door EHBO- en AED-cursussen te geven.

Daarnaast vindt het Rode Kruis het belangrijk dat mensen deel uitmaken van goed functionerende sociale netwerken waarop zij kunnen terugvallen. Hierdoor neemt de burgerkracht in de maatschappij toe. Het Rode Kruis biedt activiteiten aan om de eigen talenten en mogelijkheden van mensen te benutten.

Sociale hulp en noodhulp nationaal

HET BEPERKEN VAN DE gevolgen van noodsituaties in 2011

Nationaal

In 2011 komen de noodhulpvrijwilligers en beroepskrachten van het Rode Kruis in Nederland 23 keer in actie bij calamiteiten. Al deze noodhulpvrijwilligers zijn goed opgeleid en die opleiding heeft ook in 2011 de voortdurende aandacht van de vereniging.

Grote inzetten in 2011 zijn, naast Alphen aan den Rijn, de opvang van Libische gewonden die naar Nederland zijn overgebracht en de evacuatie van het op instorten staande winkelcentrum 'Het Loon' in Heerlen. Dit jaar heeft het Rode Kruis relatief veel hulp verleend bij grote branden. Vrijwilligers

hebben zowel geholpen bij de evacuatie als bij het verzorgen en opvangen van betrokkenen.

Organisatorisch is de structuur van onze noodhulp in 2011 in lijn gebracht met de 25 veiligheidsregio's die in Nederland door

Een herzien Koninklijk Besluit

Met een speciale Ronde Tafelconferentie eind 2011 viert het Rode Kruis de herziening van het Koninklijk Besluit Rode Kruis 1988. Dit besluit regelt de verhouding in de hulpverlening tussen het Nederlandse Rode Kruis en het Koninkrijk der Nederlanden. De conferentie staat geheel in het teken van noodhulpverlening op de Caribische eilanden. Aan de conferentie nemen overheidsvertegenwoordigers deel van Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Ook de ministeries van Veiligheid & Justitie, BZK, VWS en Buitenlandse Zaken zijn aanwezig, evenals alle voorzitters van de Rode Kruis afdelingen op de eilanden.

Tijdens de bijeenkomst spreken de deelnemers over de toepasselijkheid van het Koninklijk Besluit in de Caribische gebieden en op welke manieren de eilanden zijn voorbereid op een mogelijke ramp. Communicatie is daarbij een belangrijk onderwerp. Ook wordt stilgestaan bij het verschil in ondersteuning tussen de autonome landen en de bijzondere gemeenten Bonaire, Saba en Sint Eustatius.

Meer oog voor individuele wensen vrijwilligers

Het Rode Kruis wil vrijwilligerswerk interessanter maken door het werk beter aan te laten sluiten op de behoeften van de vrijwilligers. Als vrijwilligers zich in de toekomst voor verschillende activiteiten willen inzetten, bijvoorbeeld zowel bij Opvang & Verzorging als Verwanteninformatie, dan moet dat mogelijk zijn. Tegelijkertijd wil het Rode Kruis ook meer gebruik gaan maken van de competenties van vrijwilligers. Waar ben je goed in en wat vind je leuk om te doen? Ook wil het Rode Kruis het aanbod van vrijwilligerswerk beter afstemmen op de behoeften van de hulpvragende burger. Het doel hiervan is de vrijwilligers enthousiast te houden en nieuwe vrijwilligers aan te trekken.

Evenementenhulp en nieuwe opleiding

In 2011 is het Rode Kruis op vrijwel elk groot evenement in Nederland aanwezig. Zo zijn 11.000 vrijwilligers actief op de bevrijdingsfestivals en bij grote sportevenementen als de marathon van Rotterdam of de Military van Boekelo. Maar ook bij veel plaatselijke sport- en cultuur evenementen zijn vrijwilligers te vinden. Alleen al in Amsterdam vinden in 2011 263 inzetten plaats, waarbij in totaal 1.913 mensen geholpen worden.

Door de hulpverlening bij evenementen blijven Rode Kruis-vrijwilligers goed getraind. Ook doen ze praktijkervaring op die in noodsituaties van groot nut is. De speciale opleiding Evenementenhulpverlening start in 2011. Daar doen vrijwilligers kennis op die zich speciaal richt op de hulpverlening bij evenementen.

Datum	Omschrijving incident	Plaats / Regio	Gevraagde ondersteuning/ ingezette diensten
07-01 t/m 11-01-2011	Door smeltwater en regenval; grote stijging van waterpeil in de Maas	Zuid-Limburg, Noord- en Midden Limburg en Brabant-Noord	Preventieve opvang van verminderd zelfredzamen en registratie (O&V en VWI)
22-01-2011	Een ontruiming van een ziekenhuis in Amersfoort wegens stroomproblemen	Utrecht, Amersfoort	Ondersteuning SIGMA bij ontruiming
25-01-2011	Grote brand in een zonnestudio in Tegelen Vijftien bovenwoningen worden ontruimd	Noord Limburg, Tegelen	O&V biedt ondersteuning bij het inrichten van de opvanglocatie
22-02-2011	Grote brand supermarkt	Noord- Oost Gelderland, Oldebroek	O&V assisteert bij de opvang van 21 kortstondig geëvacueerde omwonenden
08-04-2011	Grote brand bij agrarisch bedrijf	Noord Holland Noord, Drechterland	O&V voor 20 personen
09-04-2011	Schietpartij in winkelcentrum De Ridderhof	Hollands Midden, Alphen a/d Rijn	O&V en VWI- ondersteuning op de opvanglocaties en CRIB
15-05-2011	Massale toestroom bij huldiging Ajax	Amsterdam Amstelland, Amsterdam	SIGMA
16-05-2011	Huldiging FC Twente	Twente, Enschede	SIGMA
22-06-2011	Crash Call scenario 2	Brabant Zuid-Oost, Eindhoven	SIGMA
27-06-2011	Zeer grote brand zorgcentrum	Utrecht, Nieuwegein	SIGMA en O&V
27-06-2011	Uitdelen water bij demonstratie voor cultuurbehoud	Haaglanden, Den Haag	SIGMA
28-06-2011	Verkeersongeval	A2	SIGMA
07-07-2011	Instorten dak stadion FC Twente	Twente, Enschede	SIGMA
13-07-2011	Veldbedden voor kinderen van weggespoeld kamp	Utrecht, Zeist	Logistiek
01-08-2011	Ontploffing op speedboot	Noord-Holland Noord	SIGMA
04-09-2011	Meerdere onwelwordingen bij Ten Miles Marathon	Midden- en West Brabant	SIGMA
14-09-2011	Vliegtuig met motorbrand Eindhoven Airport	Brabant Zuid Oost, Eindhoven	SIGMA
29-09-2011	Brand in flatcomplex, 17 gewonden	Hollands-Midden, Gouda	SIGMA
02-10-2011	Verwachte drukte en hoge temperaturen bij Singelloop	Midden- en West Brabant, Breda	SIGMA
03-10-2011	Brand in cellencomplex	Hollands-Midden, Sassenheim	SIGMA
16-10-2011	Ontruiming appartementencomplex na gaslekage	Brabant-Noord, Boxtel	SIGMA
05-11-2011 t/m heden	Opvang calamiteitenhospitaal en buddytraject voor Libische gewonden	Utrecht	Urgente sociale ondersteuning door bestaande en ad-hoc geworven Arabisch sprekende vrijwilligers
03-12 t/m 23-12-2011	Instortingsgevaar winkelcentrum 't Loon	Limburg- Zuid, Heerlen	Doorlopend O&V voor bewoners woontoren in een hotel

Inzet Rode Kruis-noodhulpvrijwilligers in Nederland

de overheid zijn ingesteld. Tevens heeft het Rode Kruis geïnvesteerd in de nieuwe functie van Regionale Coördinator Noodhulp. Die Coördinatoren krijgen de nadrukkelijke taak om contacten in de veiligheidsregio's te versterken.

De hulpverlening in Nederland heeft het afgelopen jaar een grote kwaliteitsslag gemaakt. Aan de basis daarvan liggen

interne audits en klanttevredenheidsonderzoeken van verschillende diensten. Uit deze onderzoeken komt naar voren dat mensen over het algemeen zeer te spreken zijn over de dienstverlening van het Rode Kruis. Voldoende vrijwilligers zijn op tijd aanwezig bij een calamiteit of oefening. Ook wordt voldaan aan de eisen die gelden voor kwaliteit van de noodhulpverlening. De onderzoeken brengen ook

verbeterpunten aan het licht. Zo blijkt bijvoorbeeld dat voor alle niveaus van acute noodhulp (lokaal, regionaal en nationaal) een generiek draaiboek wenselijk is en dat vrijwilligersmanagement meer aandacht nodig heeft. De verbeterpunten pakt het Rode Kruis in 2012 op via diverse programma's die een verdere professionalisering tot doel hebben.

Noodhulp	Aantal vrijwilligers
SIGMA – Snel Inzetbare Groepen ter Medische Assistentie	1.100
VWI – Verwanteninformatie bij calamiteiten	600
O&V – Opvang en Verzorging	2.000
Evenementenhulp	10.000

Aantal vrijwilligers in SIGMA, O&V, VWI en Evenementenhulp

	Unieke betrokken personen – 2011	
Herstellen contact met verwanten (Restoring Family Links (RFL))	Hulpvragers RFL	1.278
	Gezochte personen	2.289
Hulplijn Vermiste Personen (HVP)	Achterblijvers	154
	Vermisten	155
Ondersteuning Slachtoffers Mensenhandel (OSM)	Hulpvragers OSM Utrecht	43
	Hulpverzoeken – 2011	
RFL	Opsporingsverzoeken	977
	Rode Kruis-berichten	168
	Overige RFL-verzoeken	133
HVP	Ondersteuningsverzoeken	66
	Informatieverzoeken	105
OSM	Cliëntverzoeken	29

Opsporing & Ondersteuning

Opsporing en ondersteuning bij rampen

Het Rode Kruis brengt naar aanleiding van ramp- en conflictsituaties mensen weer met elkaar in contact. In Nederland, maar ook internationaal. Zo ondersteunt het Rode Kruis in 2011 mensen die het geweld in Libië ontvluchten en aan de grens met Egypte verblijven. Dat gebeurt onder andere met satelliettelefoons. Ook helpt het Rode Kruis veel mensen om noodzakelijke documenten te bemachtigen voor de doorreis naar hun land van herkomst.

In 2011 behandelt het Rode Kruis in Nederland 1.278 hulpvragen. Deze vragen komen met name van asielzoekers, vluchtelingen, slachtoffers van mensenhandel, migranten in detentie en alleenstaande minderjarige migranten. In 2012 gaat het Rode Kruis de samenwerking tussen nationale noodhulp en het internationale werk verder versterken. Ook komt er meer aandacht voor de behoeften van migranten in Nederlandse detentiecentra.

Sleutelbegrippen voor 2012 zijn wat betreft noodhulpverlening in Nederland:

- Behoud van kwaliteit van de hulpverlening en relevantie
- Proactiviteit in onze hulpverlening
- De zelfredzaamheid tijdens een ramp-situatie van burgers bevorderen
- Een vrijwilligersploeg die multi-inzetbaar kan zijn
- Nauwere samenwerking met de veiligheidsregio's en het veiligheidsberaad als ambitie.

Internationaal

Grote acties werden in 2011 gehouden voor Japan en de Hoorn van Afrika. De € 7.402.064 die voor Japan wordt ingezameld, wordt onder meer gebruikt voor medicijnen, kleding, hygiënepakketten, psychosociale hulp en de inrichting van de 82.000 tijdelijke woningen met basale huishoudelijke apparatuur.

Voor hongersnood door de droogte in de Hoorn van Afrika ontvangt het Rode Kruis € 5.106.945 via de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO). Met deze gelden biedt het Nederlandse Rode Kruis via de Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen in die landen hulp in Kenia, Somalië en Ethiopië. Het geld wordt onder meer gebruikt voor voedsel, water, medische hulp en sanitaire voorzieningen.

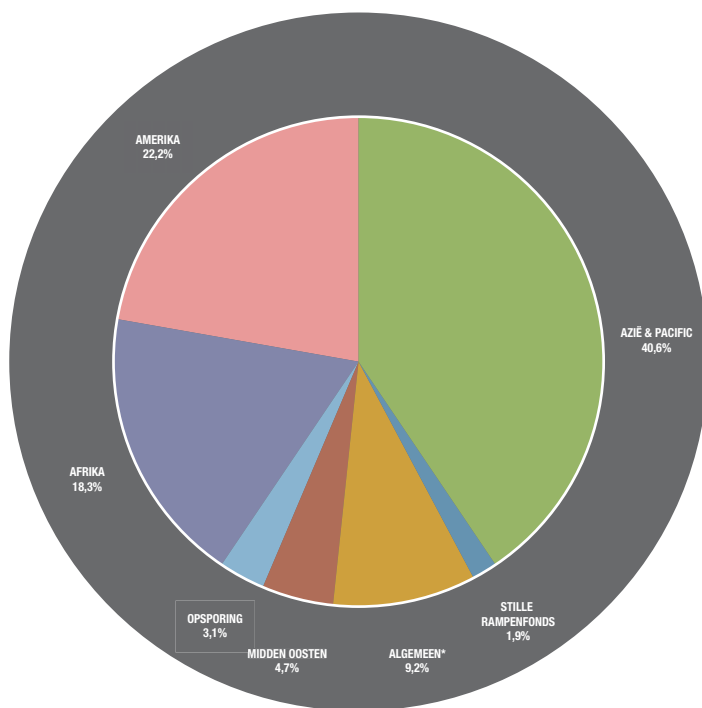
In Kenia helpt het Nederlandse Rode Kruis door mensen te voorzien van veilig drinkwater en door noodhulp en voorlichting over hygiëne aan scholieren. Boeren die hun kudde eerder hebben moeten slachten om als voedsel te dienen krijgen nieuw vee. En via de verstrekking van droogte-bestendige zaden kunnen boeren straks de voedselproductie weer op gang brengen.

In Ethiopië krijgen mensen voedselpakketten via het Nederlandse Rode Kruis. Ook ontvangen twintigduizend mensen een financiële bijdrage om zelf voedsel, essentiële huishoudelijke artikelen en vee te kopen, ter vervanging van hun verloren bezittingen en kuddes.

Somalië wordt in 2011 naast langdurige droogte ook geteisterd door een burgeroorlog, wat de situatie daar nog grimmiger maakt. Het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC) is een van de weinige organisaties die nog steeds toegang heeft tot Somalië. Via de ICRC helpt het Nederlandse Rode Kruis de Somalische bevolking

onder meer door het uitdelen van voedselpakketten, maar ook met middelen om de voedselproductie te verhogen. Dit gebeurt onder andere door het inzetten van irrigatiepompen en het uitdelen van zaden. Verder voorziet het Rode Kruis mensen van materialen en middelen waarmee zij zelf een bedrijf kunnen starten om in hun onderhoud te voorzien.

Los van de steun bij de grote rampen in Japan en de Hoorn van Afrika, draagt het Nederlandse Rode Kruis in 2011 bij aan de hulpverlening na tientallen grotere en kleinere rampen in de wereld (zie pagina 23 en 24). ■

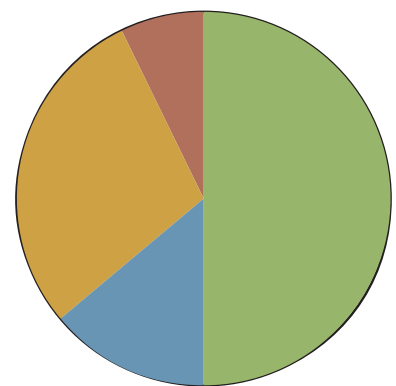

Noodhulp internationaal

* Betreft kantoren in de regio, regionale bijeenkomsten, et cetera

Japan	€ 6.579.800,40	aardbeving
Hoorn van Afrika	€ 4.186.023,00	droogte
Midden Oosten	€ 555.099,00	politiek geweld
Turkije	€ 500.000,00	aardbeving
Pakistan	€ 400.000,00	overstromingen
Ivoorkust / Liberia	€ 303.689,63	politiek geweld
Tsjaad	€ 250.000,00	ziekte (cholera)
Noord-Korea	€ 200.000,00	overstromingen
Filippijnen	€ 200.000,00	tyfoon
Jemen	€ 100.000,00	politiek geweld
El Salvador	€ 100.000,00	overstromingen
Syrië	€ 80.000,00	politiek geweld
Bolivia	€ 50.000,00	overstromingen
Australië	€ 24.750,00	overstromingen

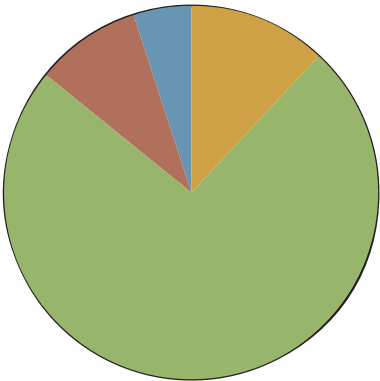
- Klimaat gerelateerd: 50%
- Seismologisch: 14%
- Conflict gerelateerd: 29%
- Ziekte gerelateerd: 7%

Grote rampen en bijdrage van het Nederlandse Rode Kruis (uitgaven)

Land	Stille ramp	Bijdrage
Mozambique	Overstromingen en cholera	50.000
Zuid Afrika	Overstromingen	50.000
Lesotho	Overstromingen	50.000
Kazakstan	Overstromingen	50.000
Irak	Overstromingen	50.000
Laos	Overstromingen	50.000
Nigeria	Overstromingen	50.000
Bangladesh	Overstromingen	50.000
Senegal	Overstromingen	50.000
Noord Korea	Overstromingen	50.000
Niger	Overstromingen	50.000
Oeganda	Overstromingen	50.000
Nepal	Aardbeving	50.000
Cambodja	Overstromingen	50.000
Honduras	Storm/orkaan	50.000
Madagaskar	Storm/orkaan	40.000
Myanmar	Aardbeving	40.000
Rwanda	Overstromingen	40.000
Benin	Overstromingen	40.000
India	Overstromingen	40.000
Oeganda	Politiek geweld	35.000
Chili	Winterkou	35.000
Tunesië	Politiek geweld	30.000
Centraal Afrikaanse Republiek	Storm/orkaan	30.000
Zimbabwe	Cholera	30.000
Ghana	Overstromingen	30.000
Mali	Cholera	30.000
Paraguay	Hagelstorm	30.000
Dominicaanse Republiek	Storm/orkaan	30.000

Stille rampen en bijdrage van het Nederlandse Rode Kruis

Land	Stille ramp	Bijdrage
Equatoriaal-Guinea	Overstromingen	30.000
Centraal Afrikaanse Republiek	Cholera	30.000
Namibië	Overstromingen	25.000
Tadzjikistan	Overstromingen	25.000
Gabon	Storm/overstromingen	25.000
Nicaragua	Overstromingen	25.000
Vanuatu	Storm/orkaan	20.000
Noord Afrika	Politiek geweld	20.000
Georgië	Overstromingen	20.000
Vietnam	Overstromingen	20.000
Myanmar	Overstromingen	20.000
Congo	Politiek geweld	17.441
Libanon	Vluchtelingenstroom	15.000

- Conflict gerelateerd: 12%
- Klimaat gerelateerd: 74%
- Ziekte gerelateerd: 9%
- Seismologisch: 5%

HET VERSTERKEN VAN zelfredzaamheid in 2011

Nationaal

Eerste Hulp voor iedereen en door iedereen. Zodat in tijden van nood meer mensen weten wát ze moeten doen, en het ook dúrven te doen. Dat is de ambitie van het Rode Kruis in Nederland, en laagdrempeligheid is het devies. Eerste Hulp maakt de mensen bewust van hun eigen rol en taak, om een ander zo spoedig als kan te helpen. Kennis is daarbij belangrijk. Als je weet wat je moet doen, zal je waarschijnlijk ook sneller helpen.

Dat het in Nederland slecht gesteld is met de kennis over Eerste Hulp stelde het Rode Kruis al eerder aan de kaak. In ons land, zo meldden we al eerder, beschikt slechts één op de 30 personen (3,2%) over aantoonbare Eerste Hulp-vaardigheid. Uit onderzoek van het internationale Rode Kruis in 2009 bleek dit niveau vergelijkbaar met landen als Servië (3%), Kirgizië (1,2%) en Azerbeidzjan (0,6%) tegenover 80% in landen als Duitsland en Oostenrijk [1].

Om mensen meer EHBO-vaardigheden bij te brengen introduceert het Rode Kruis in de zomer van 2011 een gratis online Eerste Hulp-cursus, met dank aan de Nationale PostcodeLoterij. Ook wordt in septem-

ber onder het motto 'Iedereen EHBO op zak' een 'EHBO-app' voor smartphones gelanceerd. Die wordt in 2011 al meer dan driehonderd duizend keer gedownload.

Verder wordt in 2011 flink geïnvesteerd in de ontwikkeling van het reguliere Eerste

Hulp-onderwijs en in de kwaliteitsborging van de lessen. Het aantal Rode Kruis-instructeurs groeit gestaag, en ook het aantal afdelingen in ons land die Eerste Hulp-cursussen kunnen aanbieden. Ook steeds meer studentendesks zijn in staat cursussen aan te bieden.

Voorbeelden van Eerste Hulpactiviteiten

In het hele land is het Rode Kruis actief met het vergroten van de kennis over Eerste Hulp. Een greep uit de activiteiten in de regio Noord:

1. Het Piter Jelles VMBO in Leeuwarden geeft tijdens de 4-jarige sportopleiding elk jaar een deel van de vier sterren EHBO-opleiding. Zo komen jongeren als EHBO'er gediplomeerd van school.
2. Het Werkmancollege Groningen geeft VMBO-leerlingen uit de tweede klas in hun praktische opdrachtweek (po) een online- en praktijksessie EHBO. Daarmee zijn de jongeren één ster geschoold.
3. Het Alfa-college Groningen is aan de slag met Eerste Hulp voor allochtone vrouwen.
4. De afdeling Meppel/Nijeveen leert allochtone vrouwen de gevaren in en om huis kennen.
5. De afdeling Veendam schoolt met regelmaat groepen burgers; van de kerk, de scouting, en wie zich verder meldt met een vraag op het gebied van Eerste Hulp.
6. Het district Groningen geeft hercertificering van het EHBO-diploma aan de stadswachten en cistewards van Veiligheidszorg Groningen.
7. De studentendesk Groningen organiseert met regelmaat een Eerste Hulp-weekend.
8. In Dokkum, Drachten, Haren, Assen en Groningen zijn Rode Kruis-vrijwilligers druk in de weer met maatschappelijke stages op het gebied van Eerste Hulp. Bijvoorbeeld door leerlingen bij de evenementenhulpverlening te betrekken.

Noot [1]: Het rapport "First aid for a safer future - Focus on Europe" is in september 2009 uitgebracht door de Internationale Federatie van het Rode Kruis en het Europees Referentie Centrum voor Eerste Hulp Onderwijs.

Jaar	2008	2009	2010	2011
Aantal unieke bezoekers www.rodekruis.nl/ehbo	6.614	126.448	192.425	392.120

Eerste Hulp online

Sociale hulp in Nederland

In 2011 biedt het Rode Kruis een groot scala aan sociale hulp. Dat zijn bijvoorbeeld huisbezoeken, mantelzorgondersteuning, cursussen vrienden maken en allerlei andere sociale activiteiten die mensen met elkaar in contact brengen. De activiteiten richten zich op het zelfredzaam maken van de deelnemers, zodat ze zelf zo lang mogelijk de regie over hun leven kunnen houden.

Voorbeelden van sociale hulpprojecten in het land zijn:

1. EHBO door visueel beperkten van de afdeling Hoorn
2. Het project Samen in Amsterdam van de afdeling Amsterdam
3. De Wijkwinkel van de afdeling Den Haag

In 2012 gaat het Rode Kruis verder met de uitwerking van de 'Strategie 2020' voor sociale hulp. De afdelingen gaan de nieuwe projecten toetsen en integreren op basis van deze nieuwe strategie.

'Mensen in hun eigen kracht zetten, daar gaat het om'

Liselotte de Koning, directeur van de afdeling Amsterdam, over Samen in Amsterdam:

"Even geleden raakte ik in gesprek met een mevrouw die kanker had gehad en nu genezen was verklaard. Ze kan alleen nog maar praten via een gaatje in haar keel. Via het Rode Kruis Amsterdam kwam ze aan een maatje vanuit het project Samen in Amsterdam. Ze vertelde met tranen in haar ogen dat ze door veel mensen in de steek gelaten was tijdens en na haar ziekte. Ze was dan ook immens blij met onze vrijwilliger, een jonge vrouw. Ze kunnen het enorm goed met elkaar vinden. De vrijwilligster had haar zelfs meegenomen naar onze nieuwjaarsreceptie. Daar heeft ze nog op de dansvloer gestaan! Ze straalde. Met het project Samen in Amsterdam won onze afdeling de tweede 'zelfredzaamheidsprijs'. Mensen weer in hun eigen kracht zetten, zonder ze te laten vallen, daar gaat het om."

Mappa Mondo

In de drie Mappa Mondo huizen wordt, in een kleinschalige huiselijke omgeving, aan ernstig zieke kinderen een thuis geboden door een vast team van gespecialiseerde verpleegkundigen en orthopedagogen. Samen met ruim 400 vrijwilligers bieden zij kinderen een omgeving waar ze een zo normaal mogelijk leven kunnen leiden. Sommige kinderen logeren er enkele keren per maand, andere wonen er voor langere tijd. Mappa Mondo helpt ouders zich te scholen in vaardigheden om hun kind thuis te verzorgen. Zo fungeren Mappa Mondo huizen als brug tussen ziekenhuis en thuis. Om de bekendheid van de huizen te vergroten, start Mappa Mondo in 2011 een campagne gericht op kinderartsen, verpleegkundigen, Jeugdzorg, MEE, en revalidatiecentra. Ook heeft Mappa Mondo in 2011, samen met de andere zorgaanbieders van Intensieve Kindzorg gezorgd voor de oprichting van de Vereniging voor Gespecialiseerde Verpleegkundige Kindzorg. Via deze branchevereniging kan de kwaliteit van de zorg op een nog hoger plan worden gebracht en kunnen heldere financiële afspraken gemaakt worden over de vergoeding ervan.

In 2012 zijn kwaliteitsborging, internationale samenwerking en verdubbeling van het aantal cursisten enkele ambities. Goed in blijven spelen op technologische ontwikkelingen die laagdrempelige verspreiding van kennis mogelijk maken blijft belangrijk. Verder zullen er speciale lesmodules voor sportongevallen en ongevallen van kinderen worden ontwikkeld. De langetermijnambitie van het Rode Kruis is dat Eerste Hulp onderdeel wordt

van de rijopleiding, net zoals dat in landen om ons heen gebruikelijk is.

Internationaal

Het Nederlandse Rode Kruis is wereldwijd actief op het gebied van rampenvoorbereiding en risicovermindering, HIV/Aids-preventie en -zorg, en het versterken van de basisgezondheidszorg. Dit laatste wordt vaak gecombineerd met program-

ma's voor verbetering van water- en sanitaire voorzieningen en hygiënepromotie. Een constant aandachtspunt in alle programma-activiteiten is de focus op zelfredzaamheid van mensen en de capaciteitsversterking van de collega-Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen in het desbetreffende land.

Bijzondere vakanties

Ruim 6.000 chronisch zieken, gehandicapten en mensen in een sociaal isolement genieten in 2011 van een vakantie op het schip de J. Henry Dunant en in de zorghotels in Wezep en Rheden. Dit jaar ontstaat een discussie over de vraag of het financieel nog wel verantwoord is om de drie zorghotels open te houden (zie pagina 13). De Ledenraad neemt hier in 2012 een beslissing over.

Nieuw in 2011 is de samenwerking van het Rode Kruis met KLM en reisorganisatie TUI Nederland. KLM zet hiermee de 40-jarige traditie van Martinair voort. Samen met TUI Nederland sponsort de luchtvaartmaatschappij een dagtocht voor chronisch zieken en gehandicapten. Die reizen met een vliegtuig naar een Europese bestemming – dit jaar het Spaanse Valencia.

	De Valkenberg	IJsselvliedt	J. Henry Dunant
Bezettingspercentage gast*	89%**	96%	96%
Aantal ingezette vrijwilligers	1.496	1.264	2.255
waarvan jongeren	193	268	240
waarvan nieuwe vrijwilligers	180	166	404

Bijzondere vakanties feiten & cijfers

**Percentages berekend op beschikbare capaciteit (5-daagse vakantieperiode)*

***De Valkenberg had in 2011 een lagere bezettingsgraad, omdat bijlocatie de Paardestal niet beschikbaar was voor gasten. Daarbij speelde dat de bovenste etage van De Valkenberg niet te gebruiken is voor gasten die intensieve zorg nodig hebben, en aan bed of rolstoel gebonden zijn. Juist deze groep deed in 2011 een groot beroep op het hotel.*

Samenwerking maakt Afrikaanse zusterverenigingen sterker

Door hun eigen capaciteit te versterken worden Afrikaanse Rode Kruis-verenigingen minder afhankelijk van westerse donoren. Daarom is het 8NS Afrika Initiatief in het leven geroepen. Hierin werken sinds 2006 vier westerse verenigingen nauw samen met vier Afrikaanse verenigingen. Dat doen ze in duo's. Zo is het Nederlandse Rode Kruis partner van het Rode Kruis van Ivoorkust. Liberia werkt samen met Canada, Sierra Leone met Groot-Brittannië en Mozambique met Noorwegen.

Het Rode Kruis Ivoorkust heeft door de politieke situatie in dit land een tijd lang stilgestaan. Sinds het einde van de burgeroorlog maakt de vereniging een positieve ontwikkeling door. In 2011 vindt een succesvolle HR Audit plaats. Dit leidt tot de werving van vier nieuwe leidinggevenden op cruciale posities binnen de organisatie. In 2012 staat de ontwikkeling van een strategisch plan voor het Rode Kruis Ivoorkust als hoogste prioriteit op de agenda.

In 2011 start het programma 'Partners for Resilience' in nauwe samenwerking met Cordaid, Care, Wetlands International en het Klimaatcentrum van het Rode Kruis. Het programma is gericht op het verminderen van de impact van rampen, zoals droogte of overstromingen. Dit consortium wordt gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. De bedoeling is uiteindelijk 750 duizend tot een miljoen

kwetsbare mensen weerbaarder te maken in Ethiopië, Filipijnen, Guatemala, India, Indonesië, Kenia, Mali, Nicaragua en Oeganda. Het programma, met een budget van 35,7 miljoen euro, richt zich op vissers, boeren en veehouders, maar ook op de bewoners van sloppenwijken, vaak eveneens in risicovolle gebieden.

De drie doelen van het samenwerkingsverband zijn:

- Het verbeteren van de zelfredzaamheid van gemeenschappen bij rampen, klimaatverandering en aantasting van het milieu
- Capaciteitsversterking bij lokale organisaties
- De institutionele omgeving meer toegankelijk maken voor 'rampenvoorbereiding' en 'klimaatadaptatie'. ■

Rode Kruis Prinses Margriet Fonds van start met € 1,1 miljoen

Een goede voorbereiding scheelt mensenlevens. Met die gedachte wordt in 2011 het Rode Kruis Prinses Margriet Fonds in het leven geroepen. Het nieuwe fonds, genoemd naar de erevoorzitter, heeft als belangrijkste taak het financieren van projecten op het gebied van rampenvoorbereiding. Met het fonds wil het Rode Kruis kwetsbare gemeenschappen weerbaarder maken door middel van voorlichting en training op het gebied van rampenvoorbereiding, en wil het door gerichte actie de risico's op rampen verminderen.

Tijdens een feestelijke benefietavond in Koninklijk Theater Carré in Amsterdam haalt het fonds, onder andere dankzij de steun van ANWB en stichting KICI kledinginzameling een startbedrag van € 1,1 miljoen op. Hiermee ondersteunen we in 2011 projecten in Centraal-Azië en Nicaragua op het terrein van rampenvoorbereiding. Maar ook projecten binnen het Partners for Resilience programma ontvangen een bijdrage.

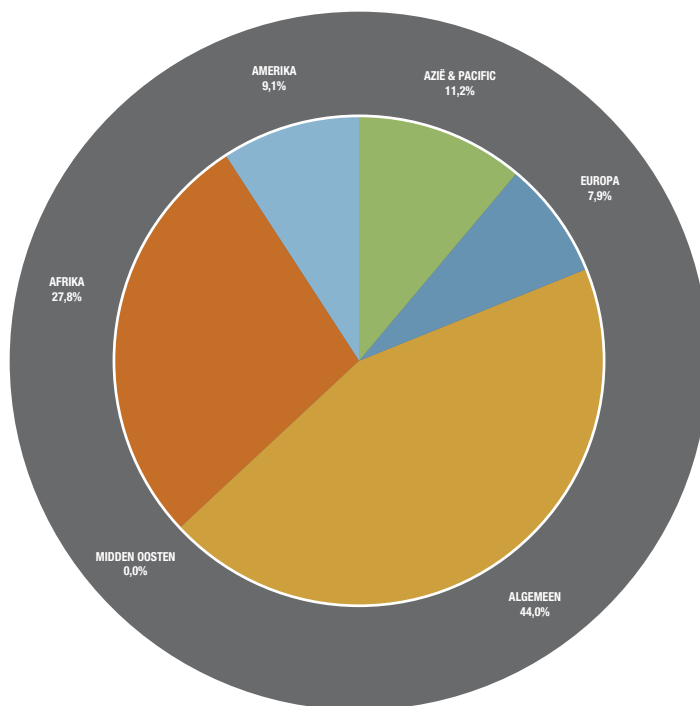
Het zijn vaak kleinschalige projecten waarmee we mensen bewust maken van de risico's in hun eigen omgeving. Gemeenschappen leren bijvoorbeeld wat te doen in het geval van een evacuatie. Of hoe ze tijdens een ramp direct eerste hulp kunnen bieden. Op deze manier wordt de weerbaarheid van een gemeenschap sterker.

Klimaatcentrum vergroot weerbaarheid klimaatverandering

Het Klimaatcentrum is een initiatief van het Nederlandse Rode Kruis en de Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen. Het Klimaatcentrum helpt vrijwilligers wereldwijd om zich voor te bereiden op klimaatrisico's, waaronder klimaatverandering. Bijvoorbeeld via maandelijkse La Niña updates met de kansen op weersextremen in verschillende delen van de wereld.

Via het Partners for Resilience programma (2011-2015), waaraan ook het Nederlandse Rode Kruis deelneemt, vergroot het Klimaatcentrum de weerbaarheid van kwetsbare bevolkingsgroepen in risicolanden. Het zorgt ervoor dat mensen beter met de risico's om kunnen gaan en sneller herstellen als er toch een ramp plaatsvindt.

In 2012 bestaat het Klimaatcentrum tien jaar. Het jaarverslag van het Klimaatcentrum is te vinden op www.climatecentre.org.

Langdurige hulp internationaal

Rampenvoorbereiding en Risicovermindering

Het Rode Kruis werkt al jaren samen met de Europese Unie en hun 'Disaster Preparedness' programma (DIPECHO). De projecten van dit programma richten zich vooral op de ondersteuning van kwetsbare gemeenschappen bij de voorbereiding op terugkerende rampen. Het doel daarbij is om de weerbaarheid van deze kwetsbare gemeenschappen te vergroten.

Het Rode Kruis voert in 2011 onder andere projecten uit in Tajikistan, Kirgizië, Oezbekistan, Turkmenistan en Kazachstan. Zo'n 415.904 mensen worden geholpen met bijvoorbeeld een waarschuwingssysteem voor rampen, evacuatie-oefeningen en Rampen Management Comités. Een grote mediacampagne rust de inwoners en overheid met goede informatie en middelen uit. Het bereik is groot: indirect zo'n 6,5 miljoen mensen.

Ook in Colombia, Guatemala, Suriname en Vietnam biedt het Rode Kruis in 2011 hulp aan kwetsbare bevolkingsgroepen. In Colombia worden er 5.463 mensen geholpen, in Guatemala ruim 13.000. Het in 2011 afgesloten project in Suriname bereikt 13.984 mensen. In Vietnam profiteren 35.331 mensen direct van het project.

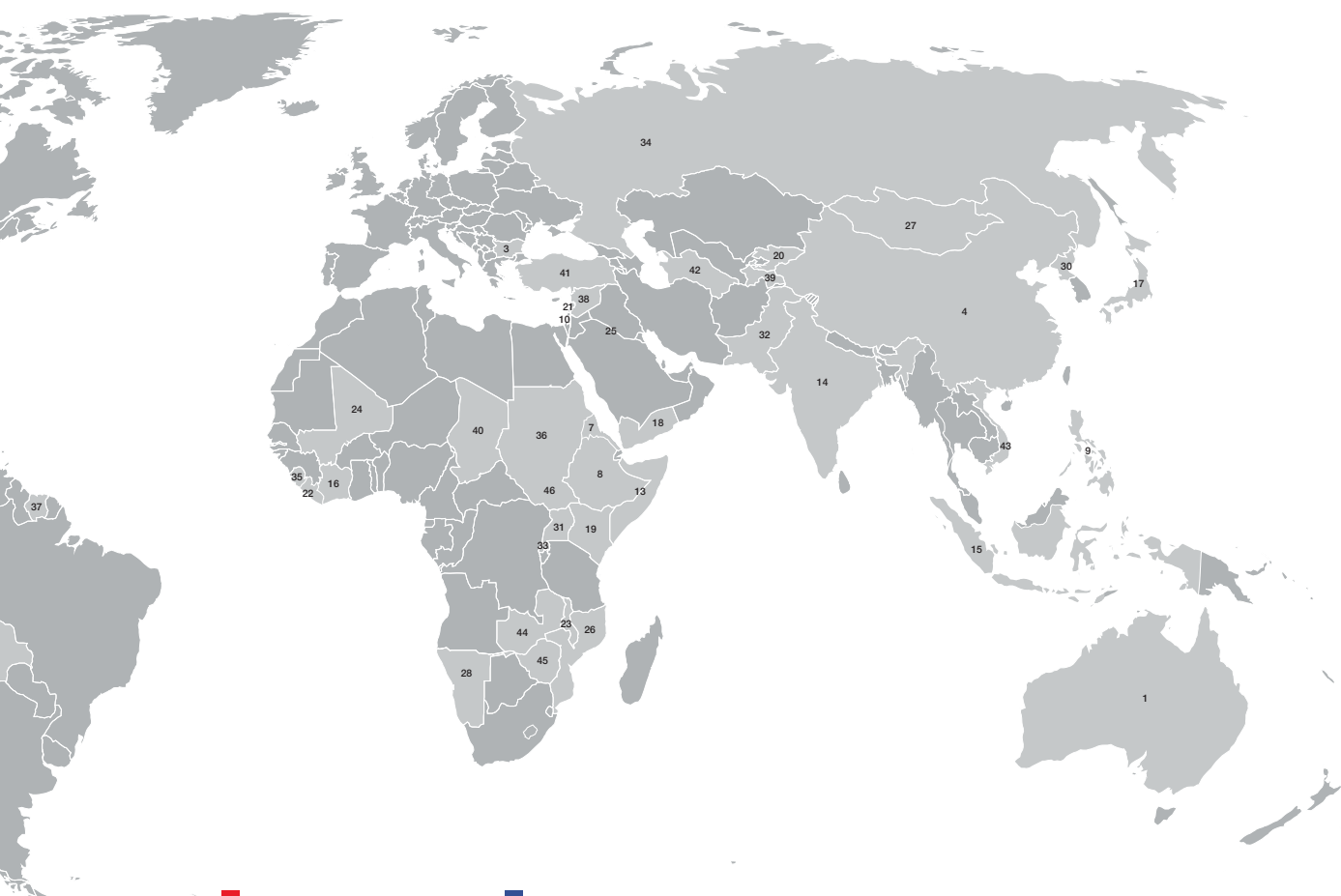
Water en sanitaire voorzieningen

Het Nederlandse Rode Kruis werkt sinds 2009 samen met de Rode Kruis-vereniging uit Eritrea. Het doel van de samenwerking is om de gezondheid van mensen te bevorderen en de kwetsbaarheid van gemeenschappen in Eritrea te verminderen. Het Rode Kruis stimuleert de mensen om zelf toiletten te bouwen, in plaats van dat voor ze te doen. In totaal zijn op die manier al 7.067 toiletten gebouwd. In 2011 boeken vrijwilligers grote vooruitgang met het project. Tot 2010 werden 55.576 mensen bereikt en dit aantal neemt in 2011 toe tot 139.768.

In 2011 is er ook veel aandacht voor geïntegreerd waterbeheer en wordt de toegang tot drinkwater vergroot door aanleg of herstel van putten, boorgaten en leidingen. Hierdoor krijgen 87.212 mensen beschikking over schoon water. Uiteraard kent dit project ook uitdagingen. Bijvoorbeeld de geografische spreiding van de 121 dorpen waar het Rode Kruis actief is. Daarmee moeten projectteams serieus rekening houden, vooral omdat het de supervisie bemoeilijkt. Verder maakt de rotsachtige bodem het snel en diep graven in de grond moeilijk en arbeidsintensief.

WERELDKAART met landen en soort activiteit

■ NOODHULP	■ BASALE LEVENSVORZIENING
■ GEZONDHEIDSPROGRAMMA	■ TIJDELIJKE HUISVESTING
■ CAPACITEITSOPBOUW	■ RAMPENVOORBEREIDING / RISICOVERMINDERING
■ HIV/AIDS	■ WATER & SANITATIE

HET VERGROTEN VAN respect en hulpbereidheid in 2011

Het voorkomen van menselijk lijden en het waarborgen van de menselijke waardigheid door het uitdragen van het humanitair oorlogsrecht en de grondbeginselen. Ook dát is onze taak. Het Rode Kruis is de enige organisatie in Nederland die structureel werkt aan de verspreiding van kennis over het humanitair oorlogsrecht. Dit gebeurt door het geven van gastlessen en trainingen aan bijvoorbeeld Nederlandse militairen, NAVO-militairen, Militaire observanten van de VN, diplomaten, studenten, collega-organisaties en vrijwilligers. Het Rode Kruis heeft ook een adviesfunctie op dit rechtsgebied, bijvoorbeeld voor de overheid en het parlement. Een netwerk van 105 vrijwilligers is actief betrokken bij de verspreiding van het humanitair oorlogsrecht in Nederland.

In 2011 lanceert het Rode Kruis een Handboek Humanitair Oorlogsrecht voor hogescholen, universiteiten en andere opleidingsinstellingen. Ook wordt in samenwerking met het Vlaamse Rode Kruis de 'Frits Kalshoven Competitie' georganiseerd, vernoemd naar de emeritus hoogleraar internationaal recht en humanitair oorlogsrecht. Dit is een simulatiespel voor studenten van Nederlandse en Vlaamse instellingen en defensie-academies. De competitie wordt financieel gesteund door de gemeente Den Haag en Van Doorne advocaten. ■

Internationale samenwerking

Tientallen afdelingen van het Nederlandse Rode Kruis ondersteunen de internationale hulpverlening in 2011. Twaalf afdelingen en veertien districten dragen € 320.000 bij aan zeventien internationale projecten in Oeganda, Namibië, Ethiopië, Malawi, Soedan, de Filipijnen, Indonesië, Laos, Vietnam, Kirgizië, Gaza-strook en Colombia.

Ook het Prinses Margriet Fonds en projecten op het terrein van klimaatadaptatie ontvangen in 2011 steun van afdelingen en districten. Veertig vrijwilligers zetten zich in om voorlichting te geven over klimaatadaptatie. Voor de noodhulpacties voor Japan en de Hoorn van Afrika doneren 78 afdelingen.

Een bijzondere samenwerking ontstaat in 2011 tussen het Rode Kruis Aruba en afdeling Leiden van het Rode Kruis. Vrijwilligers uit Leiden helpen de collega's van Aruba een week lang bij het carnaval op Aruba. Vrijwilligers uit Aruba helpen op hun beurt hun Leidse collega's tijdens de viering van het Leidens Ontzet.

Oorlogsnazorg

Het oorlogsarchief van het Nederlandse Rode Kruis bevat persoonlijke gegevens van meer dan anderhalf miljoen slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. Het archief verstrekt informatie aan familieleden van oorlogsgetroffenen en overlevenden. Ook onderzoekers en journalisten doen regelmatig een beroep op het archief. Daarnaast verifieert de Sociale Verzekeringsbank aanvragen voor oorlogsgerelateerde uitkeringen met behulp van het oorlogsarchief.

In 2011 behandelt het oorlogsarchief in totaal 925 verzoeken. Ook aan de digitale ontsluiting van het archief wordt verder gewerkt. Het Rode Kruis wil het oorlogsarchief overdragen aan een professionele archiefpartner.

RANDVOORWAARDEN

Voor het realiseren van de strategische doelen zijn in *Op weg naar 2020* drie randvoorwaarden benoemd:

- humanitaire diplomatie
- effectieve samenwerking
- een sterke vereniging

Humanitaire diplomatie

Onder humanitaire diplomatie verstaan we de pleitbezorging bij nationale en internationale beslissers namens diegenen die bij rampen of conflicten het meest kwetsbaar zijn, met als doel hun situatie te verbeteren.

Het Nederlandse Rode Kruis zet zich in 2011 onder meer in voor de ratificatie door Nederland van het clustermunitieverdrag. Dit verdrag verbiedt het gebruik en de verkoop van clustermunitie.

Om toekomstig leed te voorkomen pleit het Rode Kruis ook voor sterke nationale wetgeving ter uitwerking van het verdrag. Ook als het gaat om doorvoer van en investeringen in clustermunitie. Daarnaast pleit het Rode Kruis op verschillende momenten in 2011 bij de overheid voor

een Arms Trade Treaty, dat wapenhandel aan banden moet leggen.

Eind november vindt in Genève de Internationale Conferentie plaats, waaraan behalve de 187 Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen in de wereld ook alle staten deelnemen die de Conventie van Genève hebben ondertekend. Daaraan vooraf gaat de *Council of Delegates*, waaraan alle onderdelen van het Rode Kruis deelnemen. Het Nederlandse Rode Kruis steunt het Noorse, Australische en

Japanse Rode Kruis en het ICRC bij het aanvaarden van een resolutie die oproept tot een universeel verbod op het gebruik van kernwapens. Ook wordt internationale aandacht gevraagd voor de campagne ter bescherming van medische hulpverleners, met als titel 'Health care in danger'.

Effectieve samenwerking

De interne samenwerking binnen het Nederlandse Rode Kruis ging 1 januari 2010 een nieuwe fase in. Op die datum gingen 356 afdelingen en districten op in één landelijke vereniging. In 2011 is verder gewerkt aan die samenwerking door afdelingen en districten te helpen bestuurlijk zoveel mogelijk samen te gaan, om zo de bestuurlijke zwaarte van het Rode Kruis te verminderen. Die hulp wordt voornamelijk geboden vanuit de regionale service centra.

In 2011 wordt *Samen 1* afgerond met de toetreding van de afdelingen Haarlem, Zandvoort en Haarlemmermeer. De drie afdelingen hebben aanvankelijk bezwaren tegen het opgeven van hun zelfstandige juridische status als afdeling, maar besluiten alsnog op te gaan in de landelijke vereniging.

Zowel in het nationale hulpverleningsbeleid dat in 2011 wordt ontwikkeld, als in het internationale, krijgt effectieve samenwerking

een nieuwe invulling. In de nationale hulpverlening wordt vastgesteld dat het Rode Kruis niet per se alles zelf hoeft te doen. Dat geldt voor de noodhulpverlening, waar het actief betrekken van burgers door het Rode Kruis bij de hulpverlening ingevuld zal gaan worden in 2012. En het geldt ook voor de sociale hulpverlening. Daar groeit het besef dat de vereniging wel een verantwoordelijkheid heeft om ervoor te zorgen dat iedereen die hulp nodig heeft, die hulp ook echt krijgt. Maar dat betekent niet dat het Rode Kruis per definitie die hulp ook altijd zelf moet verlenen. De belangen van de meest kwetsbaren staan steeds voorop bij deze afwegingen. Verdere visievorming over de toekomst van sociale hulp is de grote uitdaging voor 2012.

In de visie op internationale hulpverlening die in 2011 wordt vormgegeven en in 2012 uitgerold zal worden, staat het concept van *Collective Responsibility* centraal. Het Nederlandse Rode Kruis gaat er in haar hulpverlening nadrukkelijker rekening mee houden dat zij vooral van toegevoegde waarde wil zijn binnen de internationale Rode Kruisbeweging – zowel wat betreft expertise, als de landen waar het Rode Kruis actief is. Het Nederlandse Rode Kruis wil die expertise ontwikkelen die elders in de beweging niet of beperkt aanwezig is. Bijvoorbeeld op het

gebied van rampenrisicovermindering of op het gebied van water en sanitatie. Daarbij willen we zoveel mogelijk in die landen actief zijn in de ondersteuning van een zustervereniging, waar andere onderdelen van de beweging niet of beperkt actief zijn.

Sterke vereniging

Een sterke Rode Kruisvereniging is gebouwd op:

- goed opgeleide en betrokken vrijwilligers, ondersteund door beroepskrachten
- loyale leden en donateurs
- een gezonde financiële situatie

Vrijwilligers

Vrijwilligers vormen de basis van het Rode Kruis. In 2011 komen er ruim 35.000 in actie voor hun kwetsbare medemens. Daarnaast gaan ruim 25.000 collectanten langs de deur voor de landelijke collecte.

Afscheid Elco Brinkman

Het Rode Kruis neemt 30 mei 2011 afscheid van haar voorzitter Elco Brinkman. Brinkman ontvangt bij die gelegenheid een onderscheiding; het Kruis van Verdienste. Dat is de hoogste onderscheiding van het Nederlandse Rode Kruis, die de organisatie slechts bij hoge uitzondering toekent. Brinkman was sinds 1 april 2000 bestuursvoorzitter. Daarvoor was hij vier jaar lang vicevoorzitter. Onder zijn leiding neemt het Rode Kruis in 2009 het historische besluit om als een landelijke vereniging verder te gaan. Dat is een fusie van 356 afzonderlijke rechtspersonen. In 2011 neemt de vicevoorzitter, Ed d'Hondt, het voorzitterschap verder waar. De Ledenraad besluit in december 2011 om Inge Brakman voor te dragen als nieuwe voorzitter en de procedure voor de Kroonbenoeming te starten.

Studenten in elf steden actief voor het Rode Kruis

In veel Nederlandse universiteitssteden zijn Rode Kruis Studentendesks. Hierin zitten studenten die graag hun bijdrage leveren aan de maatschappij door het bedenken en uitvoeren van activiteiten voor het Rode Kruis. In 2011 zijn elf Studentendesks actief: Groningen, Leeuwarden, Amsterdam, Leiden, Utrecht, Den Haag (vooral internationale studenten), Rotterdam, Nijmegen, Tilburg, Zeeland en Maastricht. Activiteiten waaraan zij meedoen zijn o.a. 3FM Serious Request, een modeshow voor verstandelijk beperkten en een rolstoelhockeytoernooi.

Masooma Yousufzai, jong-bestuurslid van het Nederlandse Rode Kruis, opent in oktober 2011 het trainingsweekend van de nieuwe Studentendesk-bestuurders. In totaal nemen ongeveer 600 jongeren deel aan een Studentendesk.

Ambassadeurs van het Rode Kruis aan het woord

Irene Moors, Eric Corton, Floortje Dessing, Yfke Sturm en Humberto Tan zijn onze ambassadeurs. Zij zetten hun bekendheid in om de hulpverlening van het Nederlandse Rode Kruis zichtbaar te maken.

Irene Moors:

“Als ambassadeur van het Rode Kruis laat ik al ruim zeven jaar aan mensen in Nederland zien wat het Rode Kruis allemaal doet in de wereld. 2011 was een bijzonder jaar. Ik heb me ingezet voor de EHBO-campagne en de speciale app. Ook mocht ik tijdens 3FM Serious Request een nachtje bij de dj's in het Glazen Huis in Leiden logeren, geweldig! We proberen als ambassadeurs net even het verschil te maken, waardoor een actie nog succesvoller kan zijn. Zo kunnen er nog meer men-

sen geholpen worden. En daar gaat het uiteindelijk om!”

“Zorgen maak ik me wel over de toekomst van de zorghotels van het Rode Kruis, maar ik heb er alle vertrouwen in dat aan een goede oplossing wordt gewerkt in 2012.”

Eric Corton:

“Ik maak al acht jaar reportages voor 3FM Serious Request, op mijn eigen manier. Ik zet al mijn zintuigen in de hoogste versnelling en probeer te beschrijven wat ik zelf voel en ervaar. In oktober 2011 was ik in Ivoorkust, waar ik heb gekeken, geroken, gepraat en meeg gevoeld met de alleenstaande moeders die ik ontmoette. Moeders die vechten tegen de gevolgen van oorlog. Ik heb enorm veel beeld- en geluidmateriaal opgenomen, maar ik heb net zo vaak mijn microfoon en camera

neergelegd. Gewoon om naast elkaar te zitten, te luisteren, praten, huilen en troosten.”

“Moeilijk vond ik het besef dat ik straks weer weg was en deze sterke vrouwen moest achterlaten met de angst of het ooit nog goed zou komen voor henzelf en hun kinderen. Een vraag die ik niet kon beantwoorden maar wel mee naar huis heb genomen. En die ik als ambassadeur van het Nederlandse Rode Kruis in december aan alle 3FM luisteraars heb gesteld. Een vraag waar die luisteraars een prachtig antwoord op gaven: een recordbedrag van € 8,6 miljoen!”

Toegekende Rode Kruisonderscheidingen in 2011	
Medaille van Verdienste in Zilver	1
Medaille van Verdienste in Brons	3
Legpenning met Oorkonde	11

Bij Koninklijk Besluit van 27 november 1914 (Stb. nr. 546) is het Bestuur van het Nederlandse Rode Kruis de bevoegdheid gegeven een onderscheidingenbeleid te voeren door middel van het toekennen van het Kruis van Verdienste, de Medaille van Verdienste in Zilver en de Medaille van Verdienste in Brons "voor belangrijke diensten in of jegens het Rode Kruis bewezen".

Klachtenbehandeling

De klachtenprocedure van het Nederlandse Rode Kruis kent twee fasen:

1. bemiddeling door de klachtenfunctionaris
2. bij het uitblijven van een voor beide partijen aanvaardbaar resultaat, wordt de klacht voorgelegd aan het GBK-College

In 2011 ontvangt het Nederlandse Rode Kruis in totaal 45 klachten. In alle gevallen slaagt de klachtenfunctionaris er in de klachten tot tevredenheid van betrokkenen op te lossen. Het aantal klachten wijkt dit jaar sterk af van voorgaande jaren. Dit heeft te maken met dertien klachten over één landelijk evenement dat plaatsvond in 2010.

Die klachten worden in 2011 afgehandeld. Het merendeel van de klachten gaat over de vrijwilligers-noodhulp en het afdelings- of het districtsbestuur.

Soort Klacht	Bemiddeling	Advies
Belangenverstengeling in evenementen-hulpverlening	4	2
Verwijderen vrijwilligers van een evenement	13	2
Vrijwilliger die ontslagen is	2	3
Vrijwilliger die zich onheus bejegend voelt door het afdelingsbestuur	8	3
Overig, waaronder niet adequaat afhandelen sponsoring en niet toekennen gesp voor trouwe dienst	6	2
Totaal bemiddeling en advies	33	12
Subtotaal	45	
Doorverwezen naar vertrouwenspersoon	2	
Totaal aantal klachten	47	

Kerngegevens klachten

De vergrijzing en levensverwachting van de Nederlandse bevolking neemt toe en mensen willen vaak ook langer zelfstandig thuis wonen. Dit betekent dat de zorg die deze groep mensen nodig heeft óók zal toenemen. Vrijwilligerswerk is en zal daarom net zo hard nodig zijn als altijd. Maar ook de huidige groep vrijwilligers vergrijst. Om ook in de toekomst in de behoeftes van hulpvragers te kunnen voorzien is een nieuwe aanwas van (jonge) vrijwilligers noodzakelijk. Ook dit zal een uitdaging vormen voor 2012. Jongeren hebben vaak andere wensen en behoeftes dan eerdere generaties. Zij willen zich liever voor kortere periodes committeren en het liefst op momenten dat het hen het beste uitkomt. Niet alleen het werven van nieuwe vrijwilligers vormt daarom een uitdaging, maar ook het aanpassen van de traditionele werkwijze aan deze ontwikkelingen en nieuwe wensen en behoeftes.

Veel aandacht is er in 2011 voor de opleiding en training van vrijwilligers. In Utrecht wordt een opleidingsbureau van het Rode Kruis ingericht in het kader van 'Het Nieuwe Leren'. Het Nieuwe Leren is een project dat draait om andere manieren om vrijwilligers op te leiden. Doel is een kortere opleidingsduur en meer praktijk. Dit hoopt het Rode Kruis te bereiken door vrijwilligers multi-inzetbaar te laten zijn. Door meer praktijkervaringen op te doen, is minder bijscholing nodig en door bredere functiekenmerken zijn mensen breder inzetbaar. 'Evenementenhulpverlening' is de eerste opleiding in deze nieuwe stijl.

Noodhulpvrijwilligers zijn verder vanaf 2011 bereikbaar via UMS. Dit is een nieuw systeem waarmee zij snel telefonisch benaderd kunnen worden om ingezet te worden.

De eerste contouren van het nieuwe leden- en vrijwilligersbeleid worden in 2011

zichtbaar. Belangrijke punten daarin zijn het laagdrempelig maken van vrijwilligerswerk (bijvoorbeeld door Het Nieuwe Leren), meer aandacht voor jongeren en een aangescherpt introductieprogramma, waarin vrijwilligers ook actief aan de slag gaan met de grondbeginselen van het Rode Kruis en de betekenis voor hun dagelijks (vrijwilligers) werk. In 2012 investeert het Rode Kruis in het verder ontwikkelen en uitvoeren van het leden- en vrijwilligersbeleid.

Beroepskrachten

Vijfhonderd beroepskrachten (382 fte) telt het Rode Kruis in 2011. Dat zijn er ongeveer evenveel als in 2010. Voor 2012 is de ambitie om te komen tot een compacter en flexibeler ingericht beroepsapparaat. Het leiderschapsprogramma voor middelmanagers uit 2010 is in 2011 voortgezet en er is een begin gemaakt met beleid voor talentontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling van medewerkers.

Gezonde financiën

Zowel de inkomsten als de kosten van het Nederlandse Rode Kruis zijn in 2011 veel hoger dan begroot. Voor de inkomsten (+ € 27,5 miljoen) ligt dat o.a. aan het succes van 3FM Serious Request, de actie voor Japan en de Hoorn van Afrika. Ook ontvangt het Rode Kruis namens Partners for Resilience, een alliantie van hulpverlenings- en milieuorganisaties, een aanzienlijke subsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken. De kosten voor projecten in het kader van Partners for Resilience en de uitgaven voor de actie voor de Hoorn van Afrika verklaren ook een aanzienlijk deel van de hogere kosten in 2011 (+ € 13,7 miljoen).

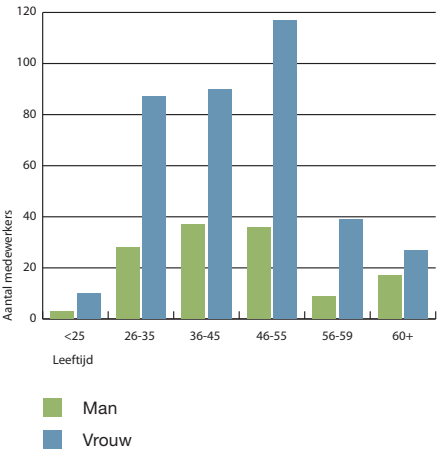
Desalniettemin kampt het Rode Kruis al enige jaren met een structureel tekort op de reguliere bedrijfsvoering. Daarom bezuinigen we in 2011 fors op het verenigingskantoor in Den Haag (€ 3 miljoen, circa 15% van de

Gedelegeerden van het Nederlandse Rode Kruis bij onze buitenlandse projecten in 2011	
China	3
Colombia	4
Guatemala	2
Haïti	9
Indonesië	4
Ivoorkust	1
Kirgizië	3
Kenia	3
Libanon	2
Liberia	1
Nicaragua	1
Senegal	1
Soedan	1
Suriname	2
Tadzjikistan	2
Tunesië	3
Vietnam	1
Zambia	1
Zuid-Soedan	1
Divers	1
TOTAAL	46

	2009	2010	2011
Aantal leden en donateurs	564.551	564.862	585.358*

• De grote toename in 2011 is te verklaren uit een groot aantal nieuwe donateurs, geworven tijdens de inzamelingsactie na de tsunami in Japan.

	2011	2011 in fte gemiddeld	2010	2010 in fte gemiddeld
Beroepskrachten in Nederland	500	382	502	395
Beroepskrachten in het buitenland	46	43	39	45
Totaal	546	425	541	440
Verhouding man/vrouw	26/74		30/70	
Ziekteverzuim	4,9 %		5,2 %	
Aantal stagiaires	36	32	19	16

Leeftijdsopbouw

begroting). Na deze bezuinigingen resteert een structureel tekort van ongeveer € 4 miljoen. Om dit tekort op te heffen, neemt de Ledenraad in 2011 een aantal bezuinigingsmaatregelen aan, zoals een korting op de bijdragen aan afdelingen, een bezuiniging op de regionale service centra en een aanvullende bezuiniging op het verenigingskantoor.

In 2012 gaan we werken aan een andere, meer flexibele inrichting van de organisatie. Reden daarvoor is de terugloop van de niet-geoordeelde inkomsten van het Rode Kruis. Deze ongeoordeelde – dus vrij besteedbare – gelden vormen de basis voor de bekostiging van de reguliere bedrijfsvoering van het Rode Kruis. In hoofdstuk 3 staat een uitgebreide toelichting op de cijfers over 2011 en de begroting voor 2012.

In 2011 ontwikkelt het Rode Kruis geen nieuwe initiatieven op het terrein van maatschappelijk verantwoord ondernemen ten opzichte van voorgaande jaren.

Fondsenwerving

De belangrijkste inkomstenbron van het Rode Kruis is de eigen fondsenwerving. Deze bestaat uit de jaarlijkse collecte, contributies van leden, donaties van donateurs, giften, schenkingen en nalatenschappen. In 2011 werven we zo'n 7% meer dan begroot (en 14% meer dan in 2010). De stijging is voor een belangrijk deel te verklaren door enkele grote nalatenschappen en de campagne Nederland helpt Japan. Deze donaties en nalatenschappen compenseren ook de daling in contributie-inkomsten. ■

Drie vragen over het salaris van de directeur

1. Hoeveel verdient de directeur van het Rode Kruis in 2011?

Het salaris bedraagt in 2011 € 135.000 inclusief vakantiegeld. De sociale lasten en pensioenpremie bedragen € 26.000 en de overige vergoedingen en kosten € 11.000.

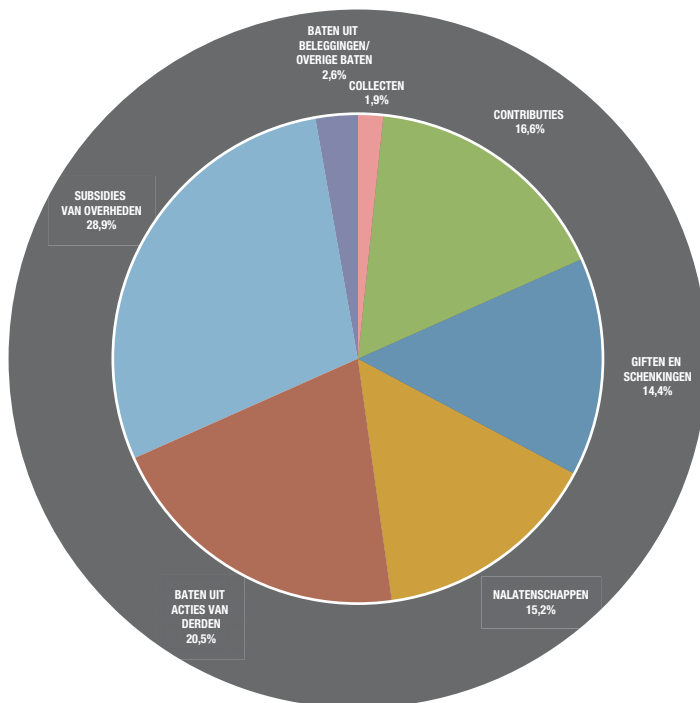
2. Waarom verdient hij zoveel?

Het Nederlandse Rode Kruis is een grote organisatie en actief in een complexe omgeving, met enige regelmaat ook in gevaarlijke gebieden. Slagvaardigheid is daarom van groot belang. Het salaris van de directeur is afgestemd op die verantwoordelijkheid. Het Rode Kruis heeft een eenhoofdige directie.

3. Voldoet het salaris aan de Balkenende norm, de VFI norm en de DG norm?

Ja. De directeur van het Rode Kruis voldoet met een salaris van 135.000 euro aan alle normen.

Voor meer details zie pagina 77 van dit jaarverslag of kijk op www.rodekruis.nl.

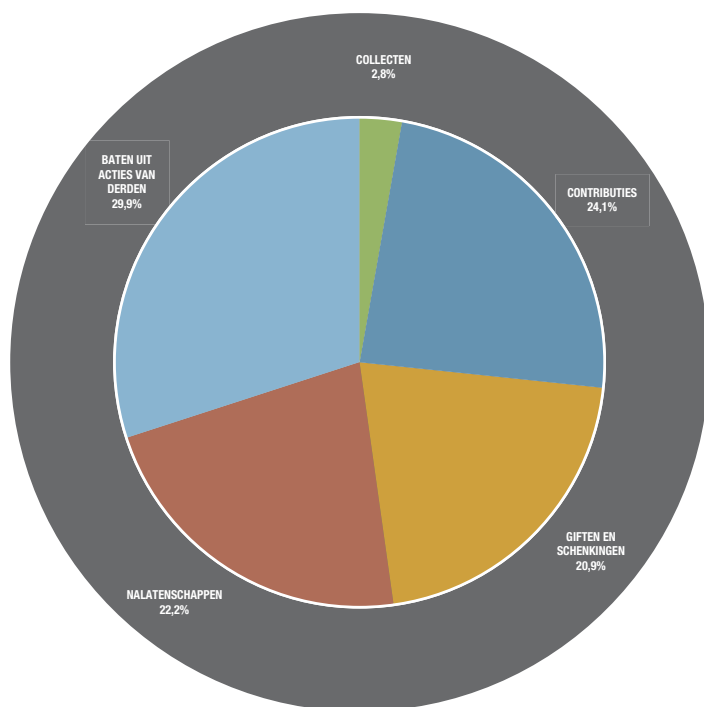

Totaal baten NRK

Totaal Aantal Collectanten	25.751	
Totale Opbrengst	1.891.679 euro	

Top 3 afdelingen	Opbrengst	Aantal Collectanten
1. Amsterdam	44.138,00 euro	347
2. Apeldoorn	42.584,00 euro	573
3. Utrecht-Midden	40.103,82 euro	412

Collecte 2011

Beschikbaar uit fondsenwerving

Postcodeloterij: samen maken we het verschil

De Nationale Postcodeloterij steunt het werk van het Nederlandse Rode Kruis al vijftien jaar. Dankzij deze structurele steun kan het Rode Kruis hulp bieden, en blijven bieden, aan de meest kwetsbare mensen. In 2011 ontvangt het Nederlandse Rode Kruis een bijdrage van € 3,6 miljoen met een extra bijdrage van € 1,3 miljoen voor het water- en sanitatieproject in Mongolië (zie pagina 9).

Ook krijgt het Nederlandse Rode Kruis samen met UNICEF en het Wereld Natuur Fonds een mooie bijdrage dankzij het platform Good Games. Op deze speciale website kunnen bezoekers spelletjes spelen voor het goede doel. Kijk voor meer informatie op www.goodgames.nl. We zijn de Postcode Loterij en haar deelnemers zeer dankbaar voor hun steun. Samen maken we het verschil!

3FM Serious Request partners

ZilverenKruis | achmea

PHILIPS
sense and simplicity

wehkamp.nl

Mr. Present
merchandising

Veel steun van partners, fondsen en acties

Het Rode Kruis mag rekenen op de steun van vele partners uit het bedrijfsleven en van stichtingen en fondsen. Daarnaast leveren ook vele speciale acties en evenementen een forse bijdrage. Een greep uit de vele voorbeelden uit het afgelopen jaar:

Steun uit het bedrijfsleven

Zakelijke partners ondersteunen het Rode Kruis op allerlei terreinen. ING en Deloitte hebben bijvoorbeeld speciale noodhulpfondsen. KLM, Shell, Groupon, Shimano en Sonyen vele andere bedrijven doneren in 2011 voor de ramp in Japan. Rabobank en Achmea ondersteunen projecten op het gebied van zelfredzaamheid in Vietnam en Indonesië.

Coca-Cola, Wehkamp, UPC, Philips, Mr. Present en Zilveren Kruis Achmea zijn belangrijke partners van 3FM Serious Request. Met verschillende creatieve acties roepen zij in 2011 hun medewer-

kers en het Nederlandse publiek op om in actie te komen en geld in te zamelen.

Ook specifieke hulpverlening ontvangt actief steun. Zo krijgt het Prinses Margriet Fonds donaties van Heineken, Flora-Holland, Land Rover en de ANWB. Van onder meer International Card Services ontvingen we een donatie voor de Hulplijn Vermiste Personen. Bijzonder is ook de bijdrage van Nederlandse tandartsen. Zij zamelen via het bedrijf Dentsply gouden kronen in. Deze activiteit levert in 2011 liefst € 250.000 voor het Rode Kruis op!

Dertien bekende chefs koken de sterren van de hemel tijdens het Stars, Food & Art evenement in hotel Sofitel The Grand Amsterdam. Dit levert € 25.000 op. KICI kledinginzameling is al jaren partner van het Rode Kruis en zamelt in 2011 ruim een miljoen kilo kleding in.

Bijdrage van evenementen en fondsen

Ruim 31.000 wandelaars genieten in het

voorjaar van 2011 van een zonovergoten Bloesemtocht. Door bijdragen van veel verschillende sponsors is het evenement ook voor het Rode Kruis een groot succes. De opbrengst is maar liefst € 100.000,-.

De Nederlandse Rode Kruis Tourally en Adesium Foundation maken het ook in 2011 weer mogelijk dat een grote groep kwetsbare mensen van een vakantieweek in één van onze zorghotels kan genieten.

Mede dankzij een donatie van Stichting Zabawas kan het Rode Kruis een EHBO-instructiefilm maken, evenals een SIGMA-promotiefilm over de taken en verantwoordelijkheden van SIGMA vrijwilligers.

Van Het Reddingsboeifonds, een Fonds Op Naam dat is opgericht door een betrokken echtpaar, kregen we in 2011 nogmaals steun voor onze hulpactiviteiten bij wereldwijde stille rampen.

VOORUITBLIK 2012

2010 stond vooral in het teken van *Samen 1*. 2011 staat vooral in het teken van de vraag hoe de verschillende activiteiten van het Rode Kruis in lijn te brengen zijn met *Op weg naar 2020*. In 2012 ligt het accent op de verdere implementatie van de strategie en op het versterken van de vereniging – zowel financieel als bestuurlijk. Voor het structurele tekort op de begroting zullen we in 2012 oplossingen moeten vinden, zeker tegen de achtergrond van de huidige economische

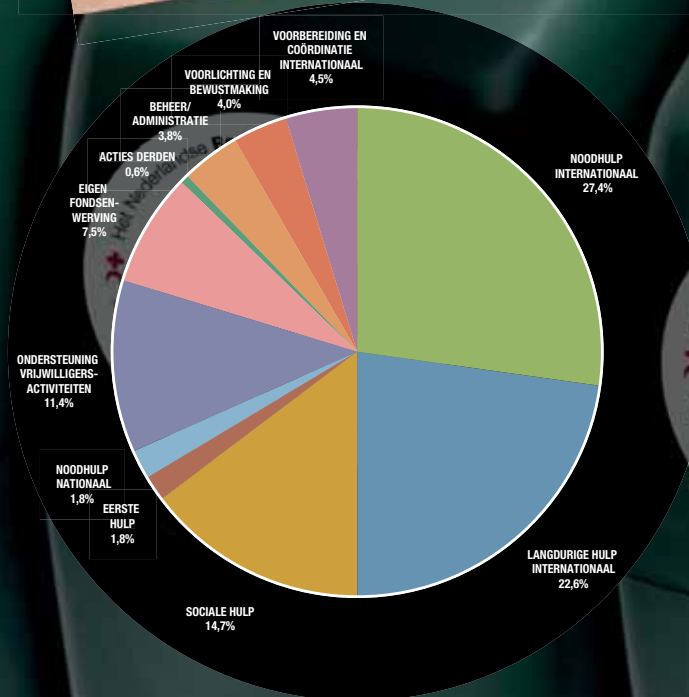
ontwikkelingen. Oplossingen die soms ook pijn zullen doen. Om slagvaardig en efficiënt het hoofd te kunnen bieden aan de ontwikkelingen in de wereld, zullen we ook de verenigingsstructuur kritisch tegen het licht houden. De bestuurlijke zwaarte van de vereniging moet nog verder afnemen, bijvoorbeeld door het fuseren van afdelingen en districten. Maar ook door het evalueren van de verenigingsdemocratie en alle besluitvormingsorganen die het Rode Kruis kent.

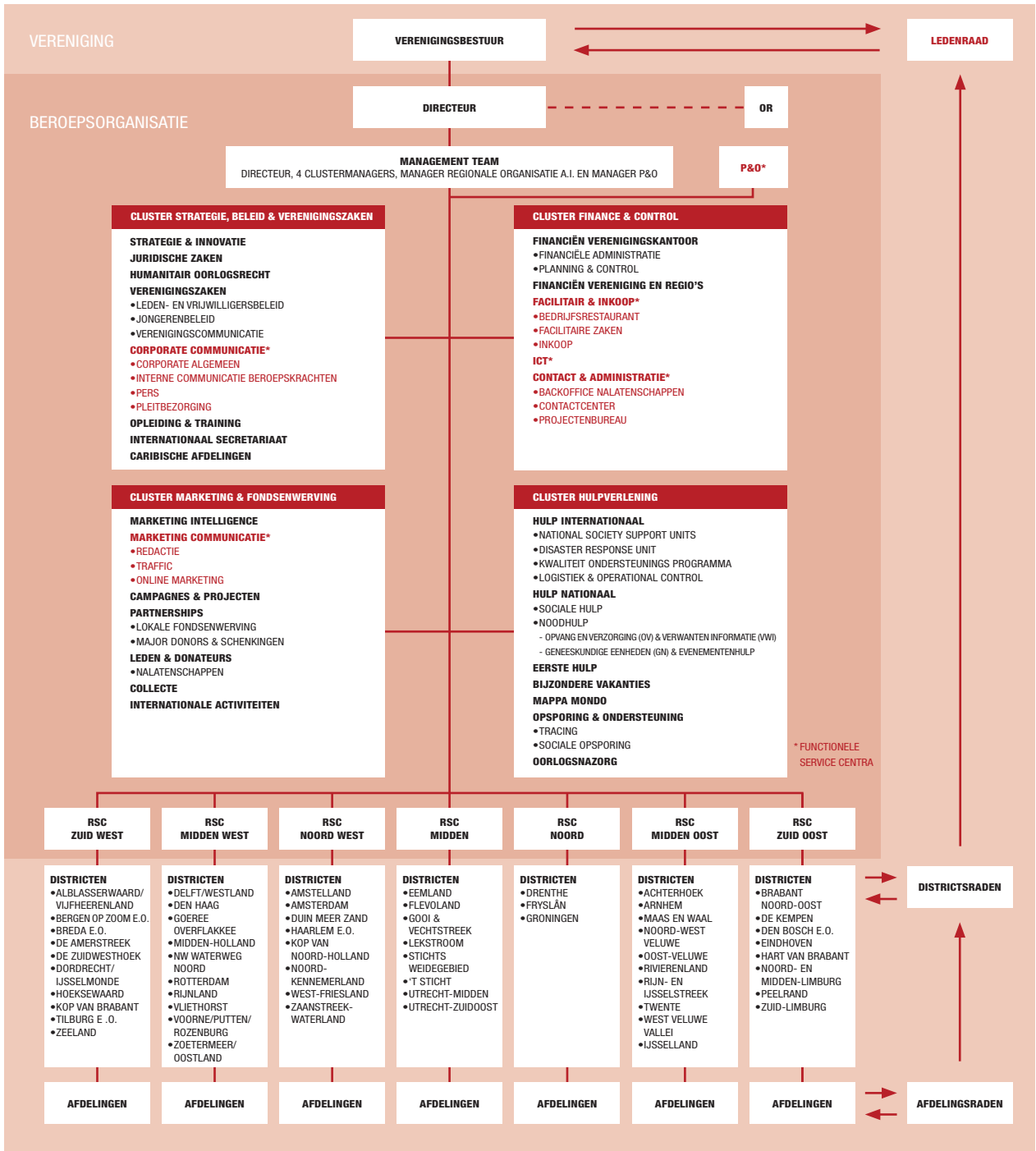
Belangrijkste echter zal de daadwerkelijke implementatie van *Op weg naar 2020* zijn in het binnenlandse en buitenlandse beleid. Activiteiten in lijn brengen met de gemaakte strategische keuzes zal met respect moeten gebeuren, voor alle mensen die nu op de hulp van het Rode Kruis zijn aangewezen. Daarvoor moeten we de tijd nemen. Maar één ding staat ons steeds voor ogen: dat er in tijden van nood niemand alleen voor staat.

hoofdstuk 3

FINANCIËN

BESTUURSverslag

In het bestuursverslag staan de ontwikkelingen van baten en lasten in 2011 en de begroting van 2012. Ook beschrijven we hoe het Nederlandse Rode Kruis omgaat met wet- en regelgeving en afspraken die zijn gemaakt over verantwoording.

Het Nederlandse Rode Kruis is een vereniging, opgericht in 1867 en statutair gevestigd in Den Haag. De taken van het Nederlandse Rode Kruis staan deels in de Conventie van Genève en de Aanvullende Protocolen en deels in het Koninklijk Besluit van 22 december 1988, dat op 2 december 2011 is herzien.

De doelstelling van het Nederlandse Rode Kruis is: *het voorkomen en verzachten van menselijk lijden waar dan ook, het beschermen van levens en gezondheid en het waarborgen van respect voor de mens.*

Deze doelstelling is de basis van onze strategie (zie pagina 17). Jaarlijks vertalen we de in jaarwerkplannen in activiteiten. De activiteiten van het Nederlandse Rode Kruis worden beschreven in hoofdstuk 2.

Het Nederlandse Rode Kruis maakt deel uit van de internationale Rode Kruis-beweging en is lid van de Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maan-verenigingen (IFRC). In 2011 heeft Prinses Margriet namens het Nederlandse Rode Kruis zitting in het bestuur van de federatie.

Per 1 januari 2010 is de fusie 'Samen 1' doorgevoerd en zijn de statuten van het Nederlandse Rode Kruis gewijzigd. Een belangrijk onderdeel van *Samen 1*

is de juridische fusie van vrijwel alle 356 autonome afdelingen en districten in één vereniging, met als hoogste orgaan de Ledenraad. In 2011 treden ook de laatste drie afdelingen (Haarlem, Zandvoort en Haarlemmermeer) toe tot de nieuwe vereniging. Een organogram is te vinden op pagina 44.

Ledenraad, Verenigingsbestuur en directie

Het Nederlandse Rode Kruis onderschrijft de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen – ook wel Code Wijffels – en handelt volgens deze code. Belangrijk onderdeel van deze code is het scheiden van functies. Omdat het Nederlandse Rode Kruis een vereniging is, zijn medezeggenschap en toezicht al in de verenigingsstructuur verankerd, evenals de scheiding tussen toezicht-houdende en bestuurlijke taken.

Het bestuur van de organisatie is in handen van het verenigingsbestuur. De dagelijkse leiding op landelijk niveau ligt in handen van de directie. Het verenigingsbestuur vervult de bestuurlijke taak. Het zet in hoofdlijnen

het beleid uit en neemt beslissingen op strategisch niveau. De Ledenraad houdt toezicht op het bestuur. De uitvoering en de dagelijkse leiding, en daarmee de vertaling van strategie naar uitvoering, ligt bij de directie. Op districts- en afdelingsniveau roepen de lokale ledenraden de besturen ter verantwoording over het gevoerde beleid en de uitvoering van de werkplannen. De afdelings- en districtsbesturen hebben voor de dagelijkse gang van zaken volmacht namens het verenigingsbestuur.

Leden

Het Nederlandse Rode Kruis is een vereniging met ruim een half miljoen leden en donateurs. In een vereniging nemen de leden de beslissingen over de koers van de organisatie. Bij het Rode Kruis gebeurt dat twee keer per jaar, in juni en december, tijdens de Ledenraad. Afgevaardigden van de districten komen dan bijeen met het verenigingsbestuur om beslissingen te nemen over de koers van de organisatie.

Cruciaal voor het werk van het Nederlandse Rode Kruis zijn de vrijwilligers. Zij zijn des-

Samenstelling van het verenigingsbestuur per 31 december 2011

Erevoorzitter:

H.K.H. Prinses Margriet der Nederlanden

Bestuur:

- De heer mr. Ed d'Hondt (vice-voorzitter)
- De heer drs. Vincent van Stijn RA MGA (penningmeester)
- Z.H. Prins Pieter-Christiaan van Oranje-Nassau, van Vollenhoven

- De heer Generaal (b.d.) Dick Berlijn
- De heer em. prof. dr. Hans Egtberts
- De heer mr. Sadik Harchauoui
- Mevrouw Pauline Krikke
- Mevrouw mr. Inez van Oord
- De heer Paul Rosenmöller
- De heer ir. Piet van Schijndel
- Mevrouw Johanneke Tummers
- Mevrouw Masooma Yousufzai

Nevenfuncties bestuursleden en directie per 31 december 2011

De heer mr. Ed d'Hondt

(vice-voorzitter)

Herbenoemd in 2009 (3e periode),
aftredend per 1 januari 2013

Hoofdfunctie: Voorzitter bestuur
GGD-Nederland

Nevenfuncties:

- Voorzitter GHOR Nederland (de Geneeskundige Hulpverlenings-Organisatie in de Regio)
- Voorzitter Montesquieu-instituut
- Voorzitter Bestuur Nieuwe Hollandse Waterlinie
- Voorzitter Raad van Commissarissen De Goudse NV
- Voorzitter Raad van Commissarissen Lander BV
- Voorzitter Raad van Commissarissen Brinkgroep BV
- Lid Raad van Commissarissen BMC
- Lid Raad van Toezicht Politieacademie
- Lid bestuur Academie voor Wetgeving

De heer drs. Vincent van Stijn

RA MGA (penningmeester)

Benoemd in 2010 (1e periode)

Hoofdfunctie: Partner bij Deloitte Accountants
Geen nevenfuncties

Z.H. Prins Pieter-Christiaan van Oranje-Nassau, van Vollenhoven

Benoemd in 2010 (1e periode)

Hoofdfunctie:

CEO van Custodia Group

Nevenfuncties:

- Voorzitter Laureus Foundation of the Netherlands
- Voorzitter Stichtingsbestuur KUSW
- Vice-voorzitter Rode Kruis Tourally
- Bestuurslid Stichting Meer dan Voetbal
- Oprichter en Voorzitter Tignum AG

De heer Generaal (b.d.) Dick Berlijn

Benoemd in 2010 (1e periode)

Hoofdfunctie:

Senior Board Advisor Deloitte

Nevenfuncties:

- Aangesloten bij sprekersbureau de Assemblee
- Lid Raad van Commissarissen Thales Nederland
- Voorzitter Raad van Advies Dutch Hawker Hunter Foundation
- Lid Raad van Advies Stichting Koninklijke Luchtmacht Historische Vlucht
- Lid Raad van Toezicht Stichting Nationale Park de Hoge Veluwe
- Lid selectie comité Luchtvaartfonds prijs
- Lid comité van aanbeveling "de Inval"
- Adjutant in buitengewone dienst van H.M. de Koningin
- Lid International Advisory Board Royal Ten Cate
- Lid Bestuur Fonds Slachtoffer hulp
- Lid Bestuur Koning Willem I Stichting
- Lid Raad van Advies Algy for Bulk
- Lid Raad van Advies Nintes
- Lid Raad van Advies Rekkof Fokker NG

De heer em. prof. dr. Hans Egtberts

Benoemd in 2010 (1e periode)

Hoofdfunctie: Coach/counselor

zingevingsvraagstukken bij de Praktijk voor Coaching en Counseling (eigen bureau, éénmansbedrijf)

Nevenfuncties:

- Voorzitter Stichting Gehandicaptenraad Duiven
- Voorzitter WMO Platform Duiven
- Voorzitter Stichting Instituut voor Toegepaste Wetenschap en Innovatie
- Lid Raad van Toezicht Stichting Zorgbelang Gelderland
- Secretaris Studentenraad Open Universiteit Nederland
- Lid Klachtencommissie Open Universiteit Nederland

- Lid Facultaire Opleidingscommissie faculteit Nederlands recht OUNL
- Plv. lid Raad van Advies Zorgkantoor Arnhem (Menzis Zorgkantoor)

De heer mr. Sadik Harchauoui

Herbenoemd in 2009 (3e periode),
aftredend per 1 januari 2013

Hoofdfunctie: Voorzitter Raad van Bestuur van FORUM

Nevenfuncties:

- Voorzitter van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO)
- Lid van Bestuur NTR
- Lid van Bestuur Prins Claus Fonds
- Lid van Bestuur Nationaal Toneel

Mevrouw Pauline Krikke

Herbenoemd in 2010 (2e periode)

Hoofdfunctie:

Burgemeester van Arnhem

Nevenfuncties:

- Lid vereniging Aegon
- Lid Raad van Toezicht Technische Universiteit Eindhoven
- Voorzitter VVD Permanente Scoutings-commissie
- Lid Raad van Toezicht en Raad van Advies Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe
- Bestuurslid Lucie Burgers Stichting
- Jurylid Stichting Overheidsmanager van het Jaar

Mevrouw mr. Inez van Oord

Herbenoemd in 2010 (2e periode)

Hoofdfunctie: Eigenaar van Linq

Nevenfunctie:

- Lid van Bestuur Humanity House

De heer Paul Rosenmüller

Herbenoemd in 2008 (2e periode)

Hoofdfunctie: Programmamaker en presentator IKON

Nevenfuncties:

- Commissaris bij de NS
- Commissaris bij CSU

- Lid Raad van Commissarissen APG (Algemene Pensioen Groep (sinds 2008))
- Voorzitter van Convenant Gezond Gewicht

De heer ir. Piet van Schijndel

Herbenoemd in 2008 (2e periode)

Hoofdfunctie: Lid van Raad van Bestuur Rabobank

Nevenfuncties:

- Voorzitter van de Raad van Commissarissen bij De Lage Landen en Obvion
- Lid van de Raad van Commissarissen bij Robeco
- Lid Raad van Toezicht St. Elisabeth Ziekenhuis Tilburg
- Lid raad van Commissarissen CSU Total Care
- Voorzitter Raad van Advies TelewerkForum
- Lid Raad van Advies Faculteit Industrial Engineering & Innovation Sciences TU Eindhoven

Mevrouw Johanneke Tummers

Benoemd in 2010 (1e periode),
student

- Geen nevenfuncties

Mevrouw Masooma Yousufzai

Benoemd in 2010 (1e periode),
student

Nevenfuncties:

- Lid denktank Worldconnectors
- ECHO ambassadeur

De heer dr. Cees Breederveld

(algemeen directeur)

Nevenfuncties:

- Lid Audit & Risk Commissie van de IFRC
- Lid van Raad van Advies van i-Cane
- Lid van Bestuur Samenwerkende Hulp Organisaties
- Lid van Bestuur Vereniging van Fondsenwervende Instellingen

Kwaliteitszorg

Het Nederlandse Rode Kruis besteedt in 2011 op verschillende terreinen aandacht aan kwaliteitszorg.

Nationale hulpverlening

We maken in 2011 een start met de 'kaderstelling noodhulp'. Deze beschrijft het raamwerk voor alle noodhulpactiviteiten waarbinnen we onze activiteiten willen uitvoeren. Met speciale audits toetsen we jaarlijks hoe we ervoor staan en op welke punten we moeten bijsturen.

Naast de interne audits laat het Nederlandse Rode Kruis in 2011 twee onderwerpen onderzoeken:

- Voor Verwanteninformatie en Geneeskundige Eenheden gaan we na hoe opdrachtgevers, gemeenten en veiligheidsregio's tegen de huidige dienst-

verlening aankijken. Ook onderzoeken we hoe zij onze rol in de toekomst zien.

- Bureau COT onderzoekt wat onze sterke en zwakke punten zijn in geval van rampen en crises met bovenregionale of landelijke impact.

Naar aanleiding van de onderzoeken gaat het Nederlandse Rode Kruis in 2012 steviger inzetten op de relaties met opdrachtgevers en vrijwilligersmanagement.

Opsporing en Ondersteuning

Op de afdeling Opsporing en Ondersteuning vinden in 2011 voor de ISO-certificering interne en externe audits plaats. Begin 2012 wordt de afdeling opnieuw beoordeeld voor verlenging van de ISO-certificering tot begin 2015.

Mappa Mondo

Voor de huizen van Mappa Mondo haalt het Rode Kruis begin 2011 het vervolg van de HKZ-certificering. Speciale complimenten zijn er voor het vrijwilligersbeleid: vooral het informatiemateriaal en de scholingsavonden voor nieuwe vrijwilligers worden als zeer goed gewaardeerd. Hierna zetten we in 2011 in op het verder uitwerken van het zorgplan en een goede SMART-beschrijving van de doelen.

Bijzondere vakanties

Het vakantieschip J. Henry Dunant wordt in 2011 geauditeerd, met positief resultaat. Veel waardering is er voor de ondersteuning en ondersteuning van de vrijwilligers. Een verbeteringslag is te halen in de scholing van de vrijwilligers. Dit is in 2012 een speerpunt.

gewenst, maar niet per definitie, ook lid van de vereniging. In 2011 zijn 35.294 vrijwilligers actief.

Verenigingsbestuur

In het verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis zit een oneven aantal - maar altijd minimaal negen - personen. Voor alle functies binnen het bestuur bestaat een functieprofiel. Alle bestuursleden zijn vrijwillig verbonden aan het Nederlandse Rode Kruis en ontvangen geen bezoldiging, alleen een vergoeding voor gedeclareerde kosten. In totaal declareerde het verenigingsbestuur in 2011 voor € 670,00 aan onkosten. In 2010 was dit € 2.271,00.

Bestuursleden worden benoemd voor een periode van vier jaar. De maximale zittingsduur bedraagt drie termijnen. In een speciaal rooster van aftreden staan ook

periodiek de herbenoemingen. In 2011 treedt één bestuurslid af, voorzitter Elco Brinkman (zie ook het kader op pagina 34).

Directie

De directie van het Nederlandse Rode Kruis bestaat uit één persoon. Algemeen directeur Cees Breederveld heeft een dienstverband voor onbepaalde tijd. Het verenigingsbestuur stelt de directiebeloning vast. Hierbij gaan we uit van passende beloning voor de zwaarte en omvang van de functie. Hierbij wordt voldaan aan de 'Regeling beloning directeuren van goede doelen' (Code Wijffels, cq VFI-norm) en de 'Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde popinkomens' (WOPT, de Balkenendenorm). Ook wordt voldaan aan de regels voor MFS II-subsidies door

het ministerie van Buitenlandse Zaken, de zogenoemde DG-norm. Zie voor meer informatie over het salaris van de directeur pagina 77.

Communicatie

Het Nederlandse Rode Kruis hecht veel waarde aan een heldere en transparante communicatie met haar relaties; hulpverleners, leden, donateurs, vrijwilligers en het algemeen publiek. We informeren hen op verschillende momenten over hulpverlening en andere operationele zaken, bestuur en beleid, fondsenwerving en financiële zaken. Dit gebeurt met verschillende publicaties, online én offline. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn altijd op te vragen en staan volledig op de website van het Nederlandse Rode Kruis.

In 2011 maakt het Nederlandse Rode Kruis een begin met het vernieuwen van de huisstijl. In 2012 krijgt deze vernieuwing z'n beslag.

Het Rode Kruis heeft een afdeling Contact & Administratie. Deze afdeling beheert het CRM-systeem en vormt het loket voor vragen, opmerkingen, ideeën en klachten per telefoon, post en e-mail.

Controle en evaluatie

Het bestuur evalueert het eigen functioneren regelmatig. De voorzitter van het bestuur en de algemeen directeur evalueren het functioneren van de algemeen directeur eenmaal per jaar. Daarnaast legt het bestuur jaarlijks verantwoording af aan de Ledenraad over het gevoerde beleid in het afgelopen jaar.

Extern toezicht vindt plaats door:

- KPMG Accountants N.V. (accountants-controle);
- Centraal Bureau Fondsenwerving (keurmerk verantwoorde fondsenwerving).

Optimale besteding van middelen

Het Nederlandse Rode Kruis besteedt de geworven fondsen zo veel mogelijk aan haar primaire humanitaire missie. In de periode 2009-2011 bedragen de gemiddelde kosten voor de fondsenwerving gemiddeld ruim minder dan 25% van de opbrengst daarvan. Dit is geheel conform de richtlijnen van het CBF. We toetsen bestedingen aan de jaarplannen en het meerjarenplan en de daarmee samenhangende jaar- en meerjarenbegroting.

Alle leden van het verenigingsbestuur en de directie van het Nederlandse Rode Kruis onderschrijven en ondertekenen deze verantwoordingsverklaring.

Risicomanagement

Hulpverlening in binnen- en buitenland brengt altijd risico's met zich mee. Het is de verantwoordelijkheid van het Rode Kruis dat vrijwilligers en beroepskrachten bewust en goed getraind met die risico's omgaan. Het in kaart brengen van de risico's en daar zo goed mogelijk op voorbereid zijn is voor ons dan ook een continu proces.

Voorbereiding

Om altijd en overal goed op risico's voorbereid te zijn heeft het Rode Kruis draaiboeken klaarliggen voor verschillende calamiteiten in binnen- en buitenland. In dergelijke situaties stellen we, afhankelijk van de situatie, een crisisteam samen.

Daarbij valt te denken aan crisissituaties als:

- een acute fysieke bedreiging van vrijwillige of betaalde Rode Kruis-medewerkers;
- een extreme ramp die een dusdanig forse rol van het Rode Kruis vraagt voor het verlenen van noodhulp dat onze mogelijkheden daarvoor onvoldoende zijn. In dat geval moeten we snel aanvullende inzet kunnen organiseren;
- een niet-fysieke bedreiging, zoals een communicatiecrisis.

Operationele risico's: vrijwilligers en beroepskrachten

Natuurlijk verloop en ziekte zorgen voor een constante wisseling van personeel en vrijwilligers.

Vrijwilligers

Uiteraard doen we ons best voor de vrijwilligers. Toch ook lopen wij het risico dat vrijwilligers tijdelijk of langdurig afwezig zijn. Of dat ze de organisatie verlaten. Dat maakt ons kwetsbaar in de uitvoering van onze activiteiten. Via goede werkinstructies en een goede overdracht zorgen we dat hun kennis met anderen wordt gedeeld. In ons

trainings- en opleidingsprogramma bereiden we vrijwilligers ook voor op de risico's die zij bij de uitoefening van hun werk kunnen tegenkomen.

Beroepskrachten

Het bovenstaande geldt natuurlijk ook voor beroepskrachten. Het soort activiteiten en de omvang van de organisatie maken het onvermijdelijk dat ook onder beroepskrachten sprake is van verloop. Door tijdig in te spelen op dit (natuurlijke) verloop kunnen we de overdracht goed organiseren, zodat nieuwe medewerkers hun activiteiten probleemloos kunnen overnemen.

Verzekeringen

Om de gevolgen van risico's of situaties te verminderen beschikken we over een pakket aan verzekeringen, zowel voor onze vrijwilligers als voor onze beroepsorganisatie. Voor plaatselijke Rode Kruis-afdelingen en -districten zijn veel van die verzekeringen verplicht of worden ze centraal voor het hele Nederlandse Rode Kruis afgesloten. Regelmatig evalueren we alle vormen van schadeverzekeringen en bespreken deze met onze externe adviseurs.

Reputatierisico's

Het Rode Kruis embleem is internationaal beschermd en is in tijden van conflict een neutraal en onpartijdig baken van onafhankelijke hulpverlening. Die status verplicht het Nederlandse Rode Kruis zeer zorgvuldig om te gaan met de reputatie van het Rode Kruis. Het Rode Kruis wil duidelijk en betrouwbaar communiceren naar en met onze doelgroepen. Via de website www.rodekruis.nl communiceren wij zo inzichtelijk mogelijk over onze hulpverlening.

Financieel risicomanagement

Het Rode Kruis heeft de verantwoordelijkheid zorgvuldig om te gaan met de

beschikbare middelen. Als eerste gaat die verantwoordelijkheid van het Rode Kruis uit naar de meest kwetsbaren in de samenleving. Zij zijn afhankelijk van een juiste besteding van de gelden die we ontvangen. We hebben ook een verantwoordelijkheid richting onze donateurs, bedrijven, instellingen, overheden en vrijwilligers. Zij vertrouwen ons hun gift toe, in geld of in natura. We proberen om de financiële risico's daarom zoveel mogelijk te vermijden. Dit vraagt veel aandacht, aangezien de geldstromen binnen het Rode Kruis zeer divers zijn:

- inkomsten ontvangen door het verenigingskantoor;
- inkomsten ontvangen door plaatselijke afdelingen en districten;
- uitgaven op landelijk niveau;
- uitgaven op lokaal niveau;
- uitgaven op internationaal niveau door zusterverenigingen en/of gedelegeerden.

Binnen deze stromen zijn er risico's die we voortdurend proberen te vermijden of te beheersen:

Verplichtingen hulpverlening

Het is onze verantwoordelijkheid om hulp te verlenen aan de meest kwetsbaren in de samenleving. We zeggen deze hulp ook toe. Het gaat soms om kleine projecten die een groot verschil kunnen maken in een mensenleven. Maar vaak financieren of implementeren we omvangrijke, kostbare hulpprojecten. Om onze toezeggingen waar te maken hebben we voldoende inkomsten nodig. Hierin speelt fondsenwerving een cruciale rol. Jaarlijks ontwikkelen en testen we nieuwe wervingsmethoden. Ook fondsenwerving op lokaal niveau heeft onze aandacht. Via de planning- en controlcyclus worden inkomsten en uitgaven begroot en vervolgens na

realisatie gerapporteerd en geanalyseerd, zodat tijdige bijsturing mogelijk is. Hierbij geldt een scheiding tussen geoormerkte gelden - waarbij de gever de besteding bepaalt - en niet-geoormerkte gelden, waarbij het Nederlandse Rode Kruis mag beslissen over de besteding.

Daarnaast houdt de vereniging reserves aan om tegenvallers in de inkomsten tijdelijk te kunnen opvangen. Deze reserves zijn echter beperkt van omvang, omdat het Nederlandse Rode Kruis als uitgangspunt hanteert dat wij ontvangen gelden zo veel mogelijk besteden aan hulpverlening en (dus) niet oppotten.

Verantwoording bestedingen

Het Rode Kruis heeft wereldwijd en in Nederland een sterke reputatie en een betrouwbaar imago. Gevers en hulpvragers rekenen op ons. Dat vertrouwen willen we niet verspelen. Een heldere, transparante verantwoording van onze bestedingen is dan ook noodzakelijk.

In 2011 is verder gewerkt aan het project Sp@rk (Systemen, Processen at Rode Kruis). Reden voor dit project was ondermeer de constatering dat de bedrijfsprocessen niet allemaal beschreven zijn en/of op elkaar zijn afgestemd. Tevens was duidelijk dat de processen niet altijd op de juiste manier werden ondersteund door systemen en dat er een groot aantal niet op elkaar waren afgestemde systemen in gebruik was. Ons streven is daarom te komen tot een geprofessionaliseerd en geïntegreerd proces- en systeemlandschap. Op die manier kunnen we doelstellingen als transparantie, integratie van beheer en financiën en beheersing van processen en systemen realiseren.

Beleggingen

Voor het beleggingsbeleid van het Rode Kruis geldt dat minimale risico's en een optimaal rendement de sleutelwoorden zijn. Het belangrijkste uitgangspunt is dat de hoofdsom gegarandeerd is. Dat wil zeggen dat na verloop van tijd het in bewaring genomen bedrag minimaal even hoog moet zijn als toen het in ontvangst werd genomen. Het door de Algemene Ledenvergadering in 2006 vastgestelde beleggingsbeleid is verder geheel afgestemd op de afspraken binnen de goede doelensector, aangevuld met de overheidsregels (wet FIDO) en onze grondbeginselen.

Compliance

Het Nederlandse Rode Kruis is een complexe organisatie, met lokale, nationale en internationale geldstromen en een afhankelijkheid (op lokaal niveau) van de vrijwilligersorganisatie. Transparantie en betrouwbaarheid staan bij ons echter hoog in het vaandel. Daarom willen we voldoen aan de regels die de samenleving aan een organisatie van onze omvang stelt. We toetsen voortdurend of we voldoen aan wet- en regelgeving en interne gedragsregels op het gebied van fiscale aspecten, personeelsbeleid, Arbo, privacy en persoonsgegevens. Daarnaast anticiperen we op nieuwe wet- en regelgeving in plaats van af te wachten. Bovendien hebben we regels die specifiek voor organisaties in onze branche zijn opgesteld. In onze dagelijkse praktijk voldoen we aan de normen en regels opgesteld door het CBF en branche vereniging VFI.

FINANCIËN

Nederlanders dragen in 2011 het Rode Kruis een warm hart toe. De geslaagde acties van 3FM Serious Request (opbrengst van de actie voor moeders in oorlogsgebieden die als gevolg van geweld en conflict alleen zijn komen te staan in de zorg voor hun gezin) en van de Samenwerkende Hulporganisaties (SHO) voor de Hoorn van Afrika bewijzen dat, net als de campagne voor de slachtoffers in Japan. Gecombineerd met enkele grote nalatenschappen en de subsidie voor ontwikkelingssamenwerking van de overheid (het MSF II programma) sluit het Rode Kruis het jaar 2011 financieel goed af. Zeker gezien de huidige economische omstandigheden een resultaat om trots op te zijn!

Transparantie, ook financieel, staat hoog in ons vaandel. Het samengaan van verschillende lokale afdelingen in een landelijke organisatie draagt daaraan zeker bij. Verantwoording vindt plaats via het bestuursverslag en de jaarrekening.

In de jaarrekening staan de financiële gegevens van het Nederlandse Rode Kruis en de toelichting. Hieronder behandelen we in vogelvlucht de voornaamste financiële ontwikkelingen. Tevens beschrijven we elementen van het onderliggende financieel beleid.

BATEN EN LASTEN

De resultaten zijn in 2011 sterk beïnvloed door campagnes van 3FM Serious Request, de actie Nederland Helpt Japan en de actie in het kader van de Samenwerkende Hulp Organisaties (SHO) voor de Hoorn van Afrika. In 2010 werden de inkomsten in grote mate bepaald door acties van derden voor Haïti en (in mindere mate) Pakistan. Wel zijn er in 2011 nog uitgaven voor deze

acties gedaan. Aan de andere kant heeft het Rode Kruis in 2011 de subsidies ontvangen die samenhangen met het MFS II programma. Een deel hiervan gaat naar de partners in de alliantie, Partners for Resilience. Het Nederlandse Rode Kruis is de penvoerder van de alliantie.

In 2011 ontvangt het Rode Kruis meer baten uit eigen fondsenwerving dan begroot, vooral door nalatenschappen. Dit zorgt voor een positief exploitatieresultaat en daarmee een toename van de continuïteitsreserve van € 10,5 naar € 11,3 miljoen.

Ontwikkeling in de baten

De baten zijn in 2011 (veel) hoger dan begroot. De belangrijkste redenen hiervan zijn het succes van 3FM Serious Request, de SHO-actie voor de Hoorn van Afrika en het MFS II subsidieprogramma van de overheid. Het Rode Kruis neemt inkomsten uit SHO-acties nooit op in de begroting, vanwege het incidentele karakter.

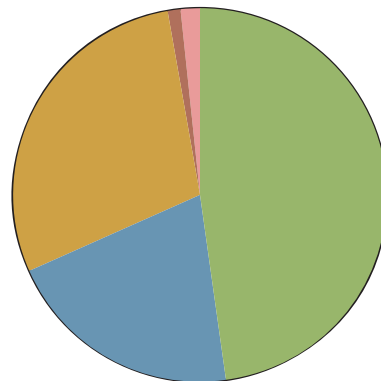
Ook de overige baten uit eigen fondsenwerving zijn beduidend hoger dan de begroting en 2010. De hogere inkomsten uit giften voor internationale doeleinden en nalatenschappen compenseren de daling van de ("ongeoormerkte") contributies in 2011.

Een steeds duidelijker trend van de afgelopen jaren die zich ook in 2011 doorzet, is het 'oormerken' van de inkomsten. De gever geeft in dat geval zijn donatie een specifieke bestemming. Dit geldt bijvoorbeeld voor de acties van SHO en 3FM Serious Request en voor een belangrijk deel van de giften en schenkingen voor internationale en nationale doeleinden.

Het Nederlandse Rode Kruis financiert haar bedrijfsvoering voor een groot deel uit ongeoormerkte baten, die vrij besteedbaar

zijn. Het is van belang de bedrijfsvoering hierop aan te passen, zodat deze ook in de toekomst uit ongeoormerkte baten gefinancierd kan worden.

De samenstelling van de baten over 2011:

Eigen fondsenwerving:	46,7
Acties van derden:	19,9
Subsidies:	28,1
Beleggingen:	0,9
Overige baten:	1,6

Totaal: 97,2 (vs 69,7 begroot en 98,4 in 2010)
Bedragen zijn in miljoenen euro's

Hieronder volgt een korte toelichting op de belangrijkste elementen.

Eigen fondsenwerving

De eigen fondsenwerving bestaat uit baten uit de jaarlijkse buscollecte, contributies van leden, donaties van donateurs, giften en schenkingen voor specifieke (inter)nationale doeleinden en nalatenschappen. De totale baten uit eigen fondsenwerving vallen hoger uit dan begroot voor 2011 (+7%) en hoger dan gerealiseerd in 2010 (+14%).

De grootste stijging is te danken aan inkomsten uit nalatenschappen. Deze vertonen van jaar tot jaar een grillig verloop. De sterke stijging in 2011 komt door een aantal

zeer grote nalatenschappen, waaronder een nalatenschap van Koningin Juliana en Prins Bernhard.

Ook ontving het Rode Kruis in 2011 meer giften en schenkingen dan voorgaande jaren. Dit komt volledig door de inkomsten uit de actie 'Nederland helpt Japan' in de eerste helft van 2011.

De relatieve daling van de ongeoormerkte inkomsten die we eerder beschreven komt het duidelijkst naar voren in de inkomsten uit contributies. Deze vertonen - ondanks forse wervingsinspanningen - een dalende tendens.

Acties van derden

De baten uit acties van derden (bijna € 20 miljoen) zijn in 2011 veel hoger dan begroot. Een belangrijke oorzaak hiervan is de SHO-actie voor de Hoorn van Afrika. Het Rode Kruis neemt inkomsten uit SHO-acties nooit op in de begroting vanwege het incidentele karakter. Ook de opbrengst van 3FM Serious Request is veel hoger dan begroot.

Vergeleken met 2010 zijn de baten uit acties van derden echter gedaald. Dit komt doordat in 2010 twee omvangrijke SHO-acties – voor Haïti en Pakistan – liepen.

Subsidies van overheden

Subsidies van overheden zijn in 2011 ongeveer € 9 miljoen hoger dan het Rode Kruis begrootte en realiseerde in 2010. Dit bedrag is volledig afkomstig uit het MFS II programma voor internationale projecten. In totaal ontvingen we ruim € 10 miljoen voor het MFSII-programma, waarvan € 5 miljoen ten behoeve van onze medepartners in de alliantie PfR.

Beleggingen

Baten uit beleggingen begroten we altijd conservatief. Het gaat hier vooral om rente op spaarrekeningen, deposito's en obligaties.

Overige baten

De overige baten komen in 2011 voornamelijk voort uit de vrijval van de onderhoudsvoorzieningen; in 2010 betrof het vooral de boekwinst door de verkoop van afdelingsgebouwen. Vanwege het incidentele karakter neemt het Rode Kruis dergelijke opbrengsten niet in de begroting op.

Ontwikkeling in de lasten

In 2011 zijn de lasten bijna € 14 miljoen hoger dan begroot en ruim € 8 miljoen hoger dan in 2010. De voornaamste reden hiervoor zijn de lasten voor internationale hulpverlening in het kader van het MFS II subsidieprogramma van ruim € 12 miljoen in 2011. Hier tegenover staan ook hogere baten van € 10 miljoen.

De overige uitgaven liggen in 2011 iets lager dan begroot en ongeveer 4% onder het niveau van 2010. Dit is voor een belangrijk deel te danken aan een bezuinigingsprogramma dat we eind 2010 hebben ingezet. In 2011 heeft dit effect op ondersteunende kosten op het gebied van huisvesting, kantoor- en transportkosten en overige kosten. Daarnaast is sprake van een lichte daling van de totale personeelskosten (direct, indirect en overige personeelskosten).

In het cirkeldiagram in de volgende kolom is de samenstelling van de lasten over 2011 (in miljoenen euro's) weergegeven.

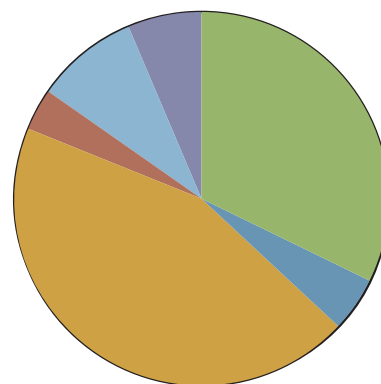
Hieronder volgt een korte toelichting op de belangrijkste elementen.

Besteed aan doelstellingen

De lasten zijn in 2011 hoger dan begroot. Verreweg de belangrijkste oorzaak hiervoor zijn de bestedingen voor internationale activiteiten in het kader van het MFS II programma en SHO acties voor Pakistan, Haïti en de Hoorn van Afrika. De overige bestedingen zijn in lijn met de begroting.

Het Nederlandse Rode Kruis besteedt in 2011 gelden aan:

- Internationale hulpverlening. Hierbij maken we onderscheid tussen de kosten van voorbereiding en coördinatie van de activiteiten en de internationale activiteiten zelf. De eerste categorie zijn de kosten voor het opstarten en uitvoeren van de projecten en de bijdragen aan de Internationale Federatie en het Internationaal Comité. De tweede categorie zijn de kosten van de projecten zelf, zowel in personele ondersteuning en geld, als in hulpgoederen en materialen.

■	Nationale hulpverlening: 28,8
■	Voorbereiding en coördinatie internationale hulpverlening: 4,3
■	Internationale hulpverlening: 48,5
■	Voorlichting en bewustwording: 3,9
■	Werving baten: 7,9
■	Beheer en administratie: 3,7

Totaal: 97,1 (vs 83,4 begroot en 89,1 in 2010)
Bedragen zijn in miljoenen euro's

- Nationale hulpverlening. Het gaat hierbij om noodhulp en sociale hulp in Nederland. Hieronder vallen uitgaven aan noodhulp, eerste hulp, opsporing en contactherstel en de ondersteuning van onze vrijwilligers. Daarnaast vallen onder deze

post de uitgaven voor de exploitatie van de bijzondere vakanties in onder meer de hotels De Valkenberg, De Paardestal en IJsselviert op het schip de J. Henry Dunant. Ook de uitgaven voor de exploitatie van de Mappa Mondo huizen vallen hieronder.

- Voorlichting en bewustmaking. Dit zijn de uitgaven voor communicatie, persvoorlichting en het uitdragen van het humanitair oorlogsrecht. Deze kosten stijgen flink in 2011, maar wel in lijn met de begroting. Het Rode Kruis levert een belangrijke bijdrage aan het Humanity House.

Werving baten

De totale wervingskosten (eigen fondsenwerving en acties van derden) zijn in 2011 ongeveer hetzelfde als in 2010. De kosten voor eigen fondsenwerving zijn met 6% gedaald, de kosten van acties van derden gestegen. Dit leidt tot een verdere daling van 16% van het percentage kosten eigen fondsenwerving. Met circa 16% blijft het Nederlandse Rode Kruis ruim onder de grens van 25% voor kosten fondsenwerving van het Centraal Bureau Fondsenwerving.

Beheer en administratie

Geheel in lijn met de begroting dalen de kosten voor beheer en administratie in 2011 met 13% ten opzichte van 2010. Dit komt door het bezuinigingsprogramma, waarbij we uitgaven die direct ten goede komen aan de doelstelling (hulpverlening) zoveel mogelijk ongemoeid laten. Als percentage dalen in 2011 de kosten nog sterker door de toenemende bestedingen aan internationale activiteiten.

FINANCIËLE POSITIE

Het Nederlandse Rode Kruis besteedt gelden zoveel mogelijk aan haar doelstel-

ling in plaats van het op te potten. Wel zijn er reserves nodig om de continuïteit van de hulpverlening en de bedrijfsvoering voor enige tijd te garanderen. Op die manier kunnen we steeds snel inspelen op rampen en noodsituaties. In de paragraaf over reserves en fondsen staat een toelichting.

In september 2011 stelt de Vereniging voor Fondsenwervende Instellingen (VFI) de 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen' op. Het financieel beheer van het Nederlandse Rode Kruis voldoet aan deze richtlijn.

Vaste activa

Er vinden in 2011 geen grote investeringen plaats. De totale waarde blijft op het zelfde peil.

Beleggingen

Verantwoord beleggen

Het beleggingsbeleid van het Nederlandse Rode Kruis dateert uit 2006 en sluit aan bij de uitgangspunten reserves en beleggingsbeleid uit het CBF reglement.

De belangrijkste elementen van het beleggingsbeleid:

- De hoofdsom blijft in stand.
- Beleggingen worden beschermd tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico of koersrisico.
- Prestaties worden beoordeeld over een termijn van vijf jaar.
- Inkomsten worden gebruikt voor de doelstelling.
- Beleggen gebeurt bij voorkeur in rekening-courant, spaarrekening, deposito's en garantieproducten.
- Beleggingsportefeuille wordt getoetst aan de grondbeginselen.

De landelijke organisatie belegt op dit moment niet in aandelen en obligaties en

heeft alle overtollige gelden op spaarrekeningen staan. De lokale afdelingen brengen de beleggingen volledig in lijn met het landelijke beleggingsbeleid. De resterende beleggingen in de vorm van aandelen komen uit een legaat, waarvan de erfzater heeft aangegeven dat het Nederlandse Rode Kruis deze portefeuille in stand moet houden.

Verantwoording over het beleid en de uitvoering

In onderstaand tabel staan de financiële resultaten op beleggingen over de afgelopen vijf jaar (in miljoenen euro's). Onderdeel zijn ook de inkomsten uit verhuur, in lijn met de instructie van de VFI.

Het totale resultaat uit beleggingen is elk jaar positief en het gemiddelde rendement over vijf jaar bedraagt ruim 5%. Een goed resultaat, zeker tegen de achtergrond van de financiële crisis. In 2008 was het beleggingsresultaat negatief, omdat enkele lokale afdelingen zich niet aan het beleggingsbeleid hielden. Inmiddels brengen alle lokale afdelingen de beleggingen in lijn met het landelijke beleggingsbeleid.

Nog een aantal overige opmerkingen:

- In 2009 heeft de landelijke organisatie de beleggingsportefeuille volledig van de hand gedaan.
- Het hoge resultaat op liquide middelen in 2007 werd veroorzaakt door een hoog saldo liquide middelen als gevolg van de inkomsten uit de SHO Tsunami actie.

Reserves en fondsen

Reserves

Het Nederlandse Rode Kruis heeft een continuïteitsreserve om de kosten van de werkorganisatie te kunnen financieren. Dat kan nodig zijn, bijvoorbeeld wanneer bepaalde inkomsten onverwachts wegvallen. Daarnaast moeten we de continuïteit van onze

hulpverlening kunnen garanderen. Deze reserve mag volgens de regelgeving van het CBF en de VFI Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen maximaal anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie zijn. Het Nederlandse Rode Kruis hanteert zelf een lager maximum van éénmaal de jaarlijkse kosten. De reserve in 2011 bedraagt € 11,3 miljoen, ruim beneden het maximum op basis van bovengenoemde norm van € 35,0 miljoen.

De continuïteitsreserve is in 2011 licht gestegen met € 0,8 miljoen. Deze stijging is het saldo van een overboeking naar de Solidariteitsreserve (€ -2,9 miljoen), de vrijval uit de reserve financiering activa

(€ 1,5 miljoen) en het positieve exploitatie-resultaat (€ 2,2 miljoen). Het Nederlandse Rode Kruis gebruikt de Solidariteitsreserve voor afdelingen die over onvoldoende middelen beschikken, bijvoorbeeld voor ondersteuning van innovatieve vormen van hulpverlening of voor internationale noodhulpverlening. Andere – meer vermogende – afdelingen dragen vermogen af voor het aanvullen van deze reserve. Lokale afdelingen voegen in 2011 € 2,9 miljoen aan de Solidariteitsreserve toe en € 1,5 miljoen is onttrokken ter ondersteuning van lokale activiteiten.

Bestemmingsreserves van de overige onderdelen (voornamelijk plaatselijke afdelingen

en districten) zijn gevormd door de lokale besturen. Deze zijn vooral bedoeld voor het onderhoud van bestaande activa of de aanschaf van nieuwe (vervangende) activa.

Ten slotte is het beleid van het Rode Kruis om een reserve aan te houden voor het financieren van activa. We kunnen niet op korte termijn beschikken over de waarde van deze activa, maar pas na verkoop. Om die reden bestaat een reserve financiering activa, voor zover deze activa zijn gefinancierd met eigen middelen. De afname in 2011 van deze reserve van € 1,5 miljoen is toegevoegd aan de continuïteitsreserve. Het gaat dus om een verschuiving binnen het eigen vermogen.

Resultaat spaar- en beleggingsvormen	2011	2010	2009	2008	2007
Beleggingen					
Obligatierente	144	175	199	234	287
Dividend	72	60	85	75	114
Gerealiseerd koersresultaat	-6	17	684	-481	430
Ongerealiseerd koersresultaat	-11	90	110	60	136
Bruto beleggingsresultaat	199	342	1.078	-112	967
Kosten beleggingen	-22	-14	-61	-86	-68
Netto beleggingsresultaat	177	328	1.017	-198	899
Waarde beleggingen per einde boekjaar	5.613	6.829	6.505	17.746	19.290
Rendement beleggingen	3,15%	4,80%	15,63%	-1,12%	4,66%
Gemiddeld rendement 2007-2011	5,43%				
Gemiddeld rendement 2007-2011 bedrag	445				
Netto inkomsten uit verhuur	162	158	140	145	144
Netto resultaat liquide middelen	548	550	515	595	1.277
Totaal resultaat uit beleggingen	887	1.036	1.672	542	2.320

Fondsen

Het Nederlandse Rode Kruis brengt de inkomsten van derden met een specifiek doel – de geoormerkte middelen – onder in bestemmingsfondsen. Fondsensaldi bestaan dus uit het verschil tussen ontvangen middelen en bestedingen. We streven ernaar deze middelen binnen drie jaar te besteden aan het doel waarvoor ze zijn ontvangen.

In 2011 is het niveau van deze fondsen vrijwel constant. Dit komt enerzijds door de bestedingen uit de grote SHO-acties voor Haïti en Pakistan uit 2010 en anderzijds door de inkomsten van 3FM Serious Request in de laatste weken van 2011, die in 2012 zullen worden besteed. Ook is in 2011 het Prinses Margrietfonds opgericht, dat zich richt op rampenvoorbereiding. Een deel van de inkomsten uit de SHO-actie voor de Hoorn van Afrika geven we uit in 2011. Het restant van het saldo is gereserveerd voor specifieke bestedingen in de eerste helft van 2012.

Onderstaande grafiek geeft het totaal en de samenstelling van het vermogen aan het einde van 2010 en 2011. Totaal en samenstelling zijn nauwelijks gewijzigd. Bedragen zijn in miljoenen euro's.

BEGROTING 2012

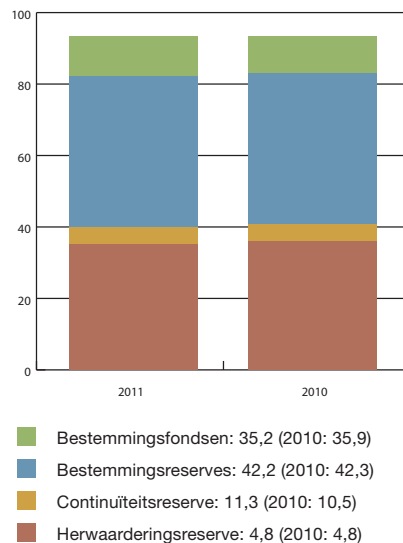
Het Nederlandse Rode Kruis heeft de werk- en activiteitenplannen van de lokale afdelingen en de landelijke organisatie vertaald in een begroting. De Ledenraad heeft deze in december 2011 vastgesteld. Voor 2012 kijken de begrote baten en lasten af van de realisatie in 2011.

Voor de baten geldt allereerst dat in 2011 in het onderdeel “giften en schenkingen voor internationale doeleinden” de inkom-

sten van de actie ‘Nederland helpt Japan’ zijn gerapporteerd. De opbrengst van deze actie (ruim € 6 miljoen) maakt dat dit onderdeel in 2011 veel hoger uitviel dan gebruikelijk. De inkomsten uit nalatenschappen zijn in 2011 sterk positief beïnvloed door een klein aantal zeer grote nalatenschappen, waaronder een nalatenschap van Koningin Juliana en Prins Bernhard. In de begroting voor 2012 houden we rekening met een sterke daling van deze inkomstenbron tot een niveau onder de realisatie in 2010. Voor de baten uit acties derden geldt dat het Rode Kruis inkomsten uit SHO-acties (in 2011 ruim € 5 miljoen voor Hoorn van Afrika) vanwege het incidentele karakter niet begroot en de inkomsten uit 3FM Serious Request conservatief begroot.

Voor de lasten geldt dat het Nederlandse Rode Kruis de uitgaven voor internationale activiteiten altijd conservatief begroot. We financieren de uitgaven voor het overgrote deel uit geoormerkte inkomsten, waardoor hogere inkomsten automatisch vertaald kunnen worden naar hogere uitgaven. De begrote activiteiten (en lasten) voor voorlichting en bewustmaking zullen licht stijgen ten opzichte van 2011. De lasten voor de overige activiteiten – nationale hulpverlening en werving baten – financieren we in meerderheid uit ongeormerkte inkomsten. Deze lasten zullen verder dalen als gevolg van voorgenomen bezuinigingen op de afdelingsbijdrage, de regionale servicecentra en het verenigingskantoor.

Bij de verwerking van het saldo worden de geoormerkte inkomsten en uitgaven separaat verwerkt via de bestemmingsfondsen. Geoormerkte baten worden bij ontvangst immers toegevoegd aan deze bestemmingsfondsen, terwijl daarna de bestedingen aan deze bestemmingsfondsen worden onttrokken. Het negatieve

Bedragen zijn in miljoenen euro's

fondsenresultaat van € 3 miljoen betekent dat de begrote uitgaven de inkomsten met € 3 miljoen overtreffen.

Vanuit de bestemmingsreserves wordt een netto-onttrekking begroot van € 4,5 miljoen. Deze onttrekking vindt vrijwel volledig plaats uit de Solidariteitsreserve en is grotendeels voor de lokale afdelingen en districten. Het restant hiervan gebruiken we om eenmalige kosten die samenhangen met de eerder genoemde bezuinigingen te financieren.

De mutatie van de continuïteitsreserve, ten slotte, weerspiegelt het exploitatietekort, dat is begroot op € 1,8 miljoen.

BEGROTING 2012 (in miljoenen euro's)

	Begroting 2012	Realisatie 2011	Afwijking
Baten uit eigen fondsenwerving			
Collecten	1,9	1,9	-
Contributies	16,1	16,1	-
Giften en schenkingen:			-
- Nationale doeleinden	6,1	6,4	-0,3
- Internationale doeleinden	2,4	7,5	-5,1
Nalatenschappen	8,5	14,8	-6,3
	35,0	46,7	-11,7
			-
Baten uit acties derden	9,2	19,9	-10,7
Beschikbaar uit fondsenwerving	44,2	66,6	-22,4
Subsidies van overheden	25,9	28,1	-2,2
Baten uit beleggingen	0,3	0,9	-0,6
Overige baten	0,1	1,6	-1,5
Som van de baten	70,5	97,2	-26,7
Besteed aan doelstellingen			
Voorlichting en bewustmaking	4,1	3,9	0,2
Vorbereiding en coördinatie internationale activiteiten	4,7	4,3	0,4
Internationale activiteiten	31,5	48,5	-17,0
Sociale hulp en noodhulp nationaal	28,4	28,8	-0,4
Totaal besteed aan doelstelling	68,7	85,5	-16,8
Werving baten	7,5	7,9	-0,4
Beheer en administratie	3,8	3,7	0,1
Som van de lasten	80,0	97,1	-17,1
Saldo	-9,5	0,1	-9,6
Verwerking saldo:			
Bestemmingsreserves	-4,5	-0,1	-4,4
Continuïteitsreserve	-1,8	0,8	-2,6
Bestemmingsfondsen	-3,2	-0,6	-2,6
	-9,5	0,1	-9,6

JAARREKENING 2011

Balans per 31 december 2011 (in duizenden euro's)

ACTIVA	31-12-2011	31-12-2010
Materiële vaste activa (1)		
- panden	23.833	22.866
- vervoermiddelen	2.041	1.867
- overige activa	6.326	7.219
	32.200	31.952
Vorraden (2)	444	406
Vorderingen en overlopende activa (3)	33.216	36.636
Effecten (4)	5.613	6.829
Liquide middelen (5)	47.619	45.405
	86.892	89.276
Totaal	119.092	121.228

PASSIVA	31-12-2011	31-12-2010
Reserves en fondsen		
Reserves		
- continuïteitsreserve (6)	11.305	10.492
- bestemmingsreserve (7)	42.211	42.288
- herwaarderingsreserve (8)	4.821	4.821
	58.337	57.601
Fondsen		
- bestemmingsfondsen (9)	35.192	35.861
Totaal reserves en fondsen	93.529	93.462
Vorzieningen (10)	4.540	5.793
Schulden op lange termijn (11)	5.196	3.665
Schulden op korte termijn (12)	15.827	18.308
Totaal	119.092	121.228

Staat van baten en lasten over 2011 (in duizenden euro's)

BATEN	Werkelijk 2011	Begroting 2011	Werkelijk 2010
Baten uit eigen fondsenwerving			
Collecten	1.892	1.925	1.851
Contributies	16.091	17.503	17.087
Giften en schenkingen:			
- Nationale doeleinden (13)	6.454	6.528	6.997
- Internationale doeleinden (14)	7.501	6.098	4.171
Nalatenschappen	14.775	11.513	10.716
	46.713	43.567	40.822
Baten uit acties van derden (15)	19.931	6.559	37.220
Beschikbaar uit fondsenwerving	66.644	50.126	78.042
Subsidies van overheden (16)	28.082	19.192	18.815
Baten uit beleggingen (17)	887	253	1.036
Overige baten (18)	1.601	109	551
Som van de baten	97.214	69.680	98.444

LASTEN	Werkelijk 2011	Begroting 2011	Werkelijk 2010
Besteed aan doelstellingen (19)			
Voorlichting en bewustmaking	3.859	3.940	3.386
Voorbereiding en coördinatie internationale activiteiten	4.332	4.367	4.661
Internationale activiteiten	48.549	34.204	38.621
Sociale hulp en noodhulp nationaal	28.837	29.697	30.310
Totaal besteed aan doelstelling	85.577	72.208	76.978
Werving baten (19):			
Kosten eigen fondsenwervende acties	7.265	7.528	7.736
Kosten acties van derden	601	100	154
Totaal kosten werving baten	7.866	7.628	7.890
Beheer en administratie (19):			
Kosten beheer en administratie	3.704	3.526	4.259
Totaal beheer en administratie	3.704	3.526	4.259
Som van de lasten	97.147	83.362	89.127
Saldo	67	-13.682	9.317
Totaal	97.214	69.680	98.444

Staat van baten en lasten over 2011, vervolg (in duizenden euro's)

	Werkelijk 2011	Begroting 2011	Werkelijk 2010
Verwerking saldo			
- Mutatie bestemmingsfondsen	-669	-10.443	14.841
- Mutatie bestemmingsreserves	-1.428	-1.076	-1.386
- Mutatie continuïteitsreserve	2.164	-2.163	-4.138
	67	-13.682	9.317
- Het percentage eigen fondsenwerving is (maximum norm 25%): (Kosten eigen fondsenwerving als percentage van Baten uit eigen fondsenwerving)	15,6%	17,3%	19,0%
- Het bestedingspercentage is: (Totaal besteed aan doelstelling als percentage van Som van de baten)	88,0%	103,6%	78,2%
- Het bestedingspercentage lasten is: (Totaal besteed aan doelstelling als percentage van Som van de lasten)	88,1%	86,6%	86,4%

Kasstroomoverzicht (in duizenden euro's)

	2011		2010	
Saldo van baten en lasten		67		9.317
Aanpassing voor:				
- afschrijvingen	2.308		2.387	
- mutaties voorzieningen	-1.253		-599	
		1.055		1.788
Veranderingen in het werkkapitaal:				
- mutaties voorraden	-38		86	
- mutaties vorderingen	3.420		-4.110	
- mutaties kortlopende schulden	-2.481		1.649	
		901		-2.375
Netto kasstroom uit operationele activiteiten		2.023		8.730
Netto-investering in materiële vaste activa	-2.556		-4.876	
Aan- en verkopen beleggingen	1.216		506	
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten		-1.340		-4.370
Mutatie langlopende schulden	1.531		-188	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		1.531		-188
Mutatie liquide middelen		2.214		4.172
Liquide middelen				
- stand per 1 januari		45.405		41.233
- stand per 31 december		47.619		45.405
Mutatie liquide middelen		2.214		4.172

Toelichting

Algemeen

De jaarrekening 2011 is opgesteld overeenkomstig de voorschriften van de 'Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen' (RJ650). Het doel van deze jaarrekening is het verschaffen van inzicht in de inkomsten en bestedingen, en in de financiële positie van het Nederlandse Rode Kruis en de rechtspersonen die tot haar economische eenheid behoren.

Opgenomen onderdelen

In de jaarrekening worden de financiële gegevens opgenomen van het Nederlandse Rode Kruis en de zelfstandige rechtspersonen die onder één naam in de publiciteit treden en ook als zodanig een beroep doen op de publieke offervaardigheid en verder van de entiteiten waarover zij een overheersende zeggenschap kunnen uitoefenen.

De jaarrekening omvat de financiële gegevens van:

- Het Nederlandse Rode Kruis te Den Haag
- Stichting Dorgelo Energierampenfonds te Den Haag
- Stichting Nationale Rode Kruis Tourrally te Den Haag
- Stichting Beheer Naobercolonne te Dalen
- Stichting Vakantieverblijf Gehandicapten WZV te Oostburg
- Stichting Rode Kruis gebouwen Hoogeveen

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde. De balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De hierdoor ontstane koersresultaten worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder de post resultaat beleggingen. Tenzij anders vermeld luiden alle bedragen in duizenden euro's.

Indien noodzakelijk zijn de cijfers 2010 en/of begroting 2011 aangepast om vergelijking met de cijfers 2011 mogelijk te maken.

Materiële vaste activa

De onder materiële vaste activa opgenomen activa voor eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. De activa voor de bedrijfsvoering en de activa direct in gebruik voor de doelstelling worden afgeschreven volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. De onder de materiële vaste activa opgenomen beleggingspanden worden gewaardeerd tegen de geschatte marktwaarde die is afgeleid van de laatst beschikbare getaxeerde waarde. Op de beleggingspanden wordt niet afgeschreven.

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, rekening houdend met een voorziening voor incurante artikelen.

Financiële instrumenten

De financiële instrumenten van het Nederlandse Rode Kruis omvatten debiteuren en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen, crediteuren en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Eventueel direct toerekenbare transactiekosten maken deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Debiteuren en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode (hetgeen voor het Nederlandse Rode Kruis overeen komt met de nominale waarde), verminderd met bijzondere waarderingsverliezen.

Kapitalen in blote eigendom

De uit nalatenschappen verworven kapitalen waarop derden een vruchtgebruik hebben, worden (met uitzondering van reeds ten name van de vereniging gestelde onroerende zaken) niet in de jaarrekening verwerkt in verband met de onzekerheid over de hoogte van de toekomstige uitkering en het tijdstip van de uitkering. De tot uitkering gekomen kapitalen worden in het jaar dat de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld in de staat van baten en lasten verantwoord.

Effecten

De aandelen, obligaties en beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen beurskoers. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder resultaat beleggingen.

Voorzieningen

De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde van de verplichtingen.

Overige financiële verplichtingen

Leningen, crediteuren en overige schulden worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieve-rentemethode (wat voor het Nederlandse Rode Kruis overeen komt met de nominale waarde).

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten uit eigen fondsenwerving worden verantwoord voor de ontvangen dan wel toegezegde bedragen zonder dat de door de eigen organisatie gemaakte kosten in mindering zijn gebracht.

Giften van een zaak worden gewaardeerd op reële waarde.

Nalatenschappen

Nalatenschappen worden als baten verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar van ontvangst als baten uit nalatenschappen verantwoord in geval eerder geen betrouwbare schatting mogelijk was.

Baten uit acties van derden

Onder de Baten uit acties van derden vallen de acties waarvoor de vereniging geen risico draagt. Deze baten worden verantwoord in de periode dat de opbrengst is ontvangen dan wel door de derde is toegezegd.

Subsidies van overheden

Subsidies die door de verstrekker afhankelijk zijn gesteld van projectkosten worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar dat de gesubsidieerde bestedingen hebben plaatsgevonden. De overige subsidies worden verwerkt als bate in het jaar waarop deze subsidies betrekking hebben.

Voor zover het Nederlandse Rode Kruis risico loopt als het gaat om subsidies ontvangen voor internationale hulpverleningsactiviteiten die door derden worden uitgevoerd, worden deze bestedingen en de bijbehorende subsidiebaten ook in de staat van baten en lasten verantwoord.

Lasten

Toegezegde bijdragen in het kader van internationale hulpverleningsprojecten komen ten laste van het jaar waarin de bijdrage onvoorwaardelijk is toegezegd. De overige lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Kostentoerekening

Kostentoerekening vindt als volgt plaats:

- Directe kosten worden aan de activiteiten in het kader van de doelstelling, werving baten en beheer en administratie toegerekend;

- Niet direct toerekenbare kosten (kosten van ICT, beleid, personeelszaken, facilitair, projectenbureau en contactcenter) worden op basis van de formatie van de in de vorige zin vermelde activiteiten toegerekend.

Onder beheer en administratie worden directe kosten van directie en financiën verantwoord.

Toelichting op de balans per 31 december 2011 (in duizenden euro's)

MATERIËLE VASTE ACTIVA (1)	Panden	Vervoer- middelen	Overige activa	Totaal 2011	Totaal 2010
Aanschafwaarde per 1 januari	42.037	5.348	14.404	61.789	56.912
Investerings	1.185	412	959	2.556	4.877
Aanschafwaarde per 31 december	43.222	5.760	15.363	64.345	61.789
Afschrijvingen t/m vorig boekjaar	18.671	3.481	7.685	29.837	27.448
Afschrijvingen ten laste van boekjaar	718	238	1.352	2.308	2.389
Afschrijvingen t/m boekjaar	19.389	3.719	9.037	32.145	29.837
Boekwaarde per 31 december	23.833	2.041	6.326	32.200	31.952
Specificatie:					
Bedrijfsmiddelen	2.129	-	3.287	5.416	6.149
Direct in gebruik voor doelstelling	16.701	2.041	3.039	21.781	20.800
Beleggingspanden	5.003	-	-	5.003	5.003
Boekwaarde per 31 december	23.833	2.041	6.326	32.200	31.952
<i>Boekwaarde per 31 december 2010</i>	<i>22.866</i>	<i>1.867</i>	<i>7.219</i>	<i>31.952</i>	
Afschrijvingsgrondslagen (in percentage van de verkrijgingsprijs):					
Panden		2-4%			
Verbouwingen		10,0%			
Vakantieschip J. Henry Dunant III		5,0%			
Vervoermiddelen		10-20%			
Hardware en software		14-33%			
Inventaris		12,5%			
Overige		20,0%			

De materiële vaste activa 'direct in gebruik voor de doelstelling' bestaan voornamelijk uit de panden van de afdelingen, de vakantie-hotels, het vakantieschip en de Mappa Mondo's. De investeringen betreffen voornamelijk vervangingsinvesteringen en een verbouwing van het schip de J. Henry Dunant. Op beleggingspanden wordt niet afgeschreven. De totale verzekerde waarde van de materiële vaste activa bedraagt € 84.822.

VOORRADEN (2)	31-12-2011	31-12-2010
Bedrijfsmiddelen	50	50
Direct beschikbaar voor doelstelling	394	356
Totaal	444	406
VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA (3)	31-12-2011	31-12-2010
Vorderingen in verband met internationale activiteiten	8.337	6.942
Debiteuren	1.560	2.230
Te vorderen nalatenschappen	11.830	10.391
SHO i.v.m. Haïti	1.554	5.081
Nationale Postcode Loterij	3.600	3.600
Nog te ontvangen 3FM Serious Request	2.454	3.512
Belastingen en sociale lasten	200	793
Overige vorderingen en overlopende activa	3.681	4.087
Totaal	33.216	36.636

Nagenoeg alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

EFFECTEN (4)	Aandelen	Beleggings-fondsen	Obligaties	Totaal 2011	Totaal 2010
Boekwaarde per 1 januari	1.988	60	4.781	6.829	7.334
Aankopen	-	-	976	976	591
Verkopen	-996	-13	-1.167	-2.176	-1.202
	992	47	4.590	5.629	6.723
Koersresultaten	68	-5	-79	-16	106
Boekwaarde per 31 december	1.060	42	4.511	5.613	6.829

Het Nederlandse Rode Kruis onderschrijft de Uitgangspunten 'Reserves en Beleggingsbeleid', zoals opgenomen in het CBF-reglement. Het beleggingsbeleid is mede gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden.

Toelichting op de balans per 31 december 2011, vervolg (in duizenden euro's)

LIQUIDE MIDDELEN (5)	31-12-2011	31-12-2010
Deposito's	415	1.655
Spaarrekeningen	36.315	28.902
Rekeningen-courant	10.773	14.647
Kassen	116	201
Totaal	47.619	45.405

De liquide middelen zijn met uitzondering van de deposito's direct opeisbaar. De deposito's hebben een gemiddelde resterende looptijd tussen de 6 maanden en 1 jaar.

Reserves en fondsen

Het vermogen van het Nederlandse Rode Kruis moet op grond van de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen worden onderverdeeld in reserves en fondsen. Onder de reserves worden verantwoord de continuïteitsreserve, de herwaarderingsreserve en een gedeelte van reserves dat door het Verenigingsbestuur nader bestemd is voor bijzondere bestedingsdoeleinden (zogenaaamde bestemmingsreserves). Onder fondsen worden die gelden opgenomen waaraan door een derde een specifieke bestemming is gegeven (waardoor het Nederlandse Rode Kruis deze gelden alleen aan deze specifieke bestemming kan besteden).

CONTINUÏTEITSRESERVE (6)	2011	2010
Stand per 1 januari	10.492	23.894
Mutatie Solidariteitsreserve	-2.909	-6.995
Mutatie reserve financiering activa	1.558	-2.269
Verwerking saldo boekjaar	2.164	-4.138
Stand per 31 december	11.305	10.492

De continuïteitsreserve is bedoeld als buffer bij tegenvallende inkomsten of onverwachte uitgaven. Met deze reserve kan het Nederlandse Rode Kruis ook in minder goede tijden haar activiteiten voortzetten.

Als CBF-keurmerkhoudster is het Nederlandse Rode Kruis gehouden aan de regels voor het aanhouden of opbouwen van reserves door fondsenwervende instellingen, en ook aanwijzingen voor de wijze waarop het vermogensbeleid in de jaarverslaggeving dient te worden verantwoord. Aansluitend op de richtlijn heeft het Verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis besloten om de norm voor de continuïteitsreserve voor het Nederlandse Rode Kruis als geheel op maximaal 1 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie te stellen. Op basis van de realisatie 2011 volgt hieruit per 31 december 2011 een continuïteitsreserve van maximaal € 35.005. Dat bedrag is hoger dan de huidige reserve van € 11.305.

BESTEMMINGSRESERVES (7)	Cofinanciering/ Internationaal	Klimaatcentrum/ projecten	Solidariteits- reserve	Overige onderdelen NRK-groep	Reserve financiering activa	Totaal 2011	Totaal 2010
Stand per 1 januari	385	275	5.874	8.870	26.884	42.288	34.410
Mutatie reserve financiering activa	-	-	-	-	-1.558	-1.558	2.269
Toevoeging	2.333	100	2.909	2.732	-	8.074	11.735
Onttrekking	-2.686	-25	-1.517	-2.365	-	-6.593	-6.126
Stand per 31 december	32	350	7.266	9.237	25.326	42.211	42.288

Het Verenigingsbestuur heeft besloten om een bestemmingsreserve in te stellen voor cofinanciering/internationale activiteiten. Vanuit deze bestemmingsreserve worden projecten gefinancierd waarvoor geen financiering door derden is gevonden. In 2011 is de bestemmingsreserve verhoogd door een dotatie van € 2.333. In 2011 is een bedrag van € 2.686 overeenkomstig de doelstelling aangewend, waardoor een saldo resteert van € 32.

Aan de bestemmingsreserve Klimaatcentrum/Projecten is in 2011 € 25 onttrokken en is daarnaast € 100 gedoneerd voor de reservering van het onderhoud aan het pand aan de Prinsessegracht. Van de resterende € 250 is € 95 bestemd voor de financiering van de jaarlijkse bijdrage van het Nederlandse Rode Kruis aan het Klimaatcentrum en de overige € 155 is bestemd voor Eerste Hulp.

In 2010 is in het kader van *Samen 1* een begin gemaakt met de opbouw van de Solidariteitsreserve door middel van afdrachten van Overige onderdelen NRK-groep waarvan de vrije reserves hoger zijn dan de maximumnorm (1,5 maal de kosten van de werkorgansatie, gelijk aan de CBF norm). Deze reserve is bestemd voor ondersteuning van Overige onderdelen NRK-groep die over onvoldoende middelen beschikken, of voor internationale hulpverlening. Aan de Solidariteitsreserve is in 2011 € 1.517 onttrokken ter ondersteuning van lokale activiteiten.

De bestemmingsreserve Overige onderdelen NRK-groep is door de besturen van de Overige onderdelen gevormd. De overgrote meerderheid van deze reserves is gevormd met als doel om toekomstige kosten van onderhoud van bestaande activa te dekken of is bestemd voor de aanschaf van nieuwe (vervangende) activa.

Vanwege het feit dat eigen middelen zijn aangewend ten behoeve van financiering van activa wordt een bestemmingsreserve aangehouden. Aangezien het Rode Kruis niet direct kan beschikken over de waarde van deze activa, maar pas na verkoop, is deze als bestemmingsreserve verantwoord. De omvang van de bestemmingsreserve is gelijk aan het aandeel eigen middelen in activa bedrijfsmiddelen en doelstelling, vermeerderd met de voorraden, verminderd met financiering door derden.

Op bovenstaande bestemmingsreserves berust geen verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door het Verenigingsbestuur.

Toelichting op de balans per 31 december 2011, vervolg (in duizenden euro's)**HERWAARDERINGSRESERVE (8)**

De herwaarderingsreserve heeft betrekking op de ongerealiseerde herwaardering van de beleggingspanden opgenomen onder de materiële vaste activa en is in 2011 niet gemuteerd. Evenals bij de reserve financiering activa komt pas bij de verkoop van de panden deze reserve beschikbaar voor de doelstelling.

BESTEMMINGSFONDSEN (9)	Internationale activiteiten	Prinses Margrietfonds	Mappa Mondo	Nationale activiteiten	Totaal 2011	Totaal 2010
Stand per 1 januari	27.044	-	1.247	7.570	35.861	21.020
Totaal baten	44.356	1.401	1.772	2.723	50.252	56.557
Totaal bestedingen	-45.767	-400	-1.876	-2.878	-50.921	-41.716
Stand per 31 december	25.633	1.001	1.143	7.415	35.192	35.861

Onder de bestemmingsfondsen is opgenomen dat deel van de reserves en fondsen dat een beperkte bestemmingsmogelijkheid heeft doordat a) een derde (de gever) deze beperking heeft aangegeven of b) dat het geld is ingezameld voor een specifiek doel. De toevoegingen aan de bestemmingsfondsen vloeien voort uit het feit dat giften en (overheids)bijdragen met een specifieke bestemming zijn ontvangen.

Het Prinses Margrietfonds is gelanceerd in de 2e helft van 2011 en richt zich op rampenvoorbereiding, zodat omvang en schade van rampen beperkt wordt en groter leed wordt voorkomen. Het wordt beheerd door het bestuur van het Nederlandse Rode Kruis. De inkomsten in 2011 bestaan uit donaties van particulieren en bedrijven alsmede een bijdrage uit het aandeel van het Nederlandse Rode Kruis in de nalatenschap van Koningin Juliana en Prins Bernhard. De uitgaven in 2011 hebben allen betrekking op internationale hulpverleningsactiviteiten.

Onder het bestemmingsfonds voor nationale activiteiten is tevens een bedrag van € 51 opgenomen onder de naam Reddingsboei Fonds en dient ter ondersteuning van activiteiten die worden gefinancierd door het Stille rampen fonds.

De bestemmingsfondsen voor nationale activiteiten zijn gegroepeerd naar thema's in het kader van de doelstellingen en worden waar mogelijk ingezet om de kosten van de hulpverleningsactiviteiten te dekken. Van de fondsen wordt € 4.013 door de Overige onderdelen NRK-groep beheerd en dient ter financiering van lokale hulpactiviteiten.

Onder bestemmingsfondsen voor (inter)nationale activiteiten zijn fondsen opgenomen ter grootte van € 1.889 waarvoor de donor heeft aangegeven dat deze in stand dienen te worden gehouden.

Het beleid van het Nederlandse Rode Kruis is erop gericht om bestemmingsfondsen binnen 3 jaar te besteden aan het doel waarvoor de gelden zijn ontvangen.

SAMENSTELLING BESTEMMINGSFONDS INTERNATIONALE ACTIVITEITEN	31-12-2011	31-12-2010
Internationale activiteiten:		
Regiofondsen	2.189	3.050
SHO - Pakistan	-	1.804
SHO - Haïti	5.123	9.361
3FM Serious Request (2011: Moeders in oorlogen; 2010: HIV/Aids)	11.649	7.471
Overige fondsen	6.672	5.358
Totaal	25.633	27.044

De overige fondsen voor internationale activiteiten zijn ontvangen met als doel om programma's te financieren, zonder dat door de gever een specifieke regio aangegeven is waarbinnen de middelen besteed moeten worden. Van deze overige fondsen staat € 2.452 bij de Overige onderdelen NRK-groep.

VOORZIENINGEN (10)	Personeel	Groot onderhoud	Totaal 2011	Totaal 2010
Stand per 1 januari	4.408	1.385	5.793	6.392
Toevoeging	882	-	882	1.578
Onttrekking	-750	-1.385	-2.135	-2.177
Stand per 31 december	4.540	-	4.540	5.793

De personeelsvoorziening is bestemd voor VUT- en ouderdomsregelingen (€ 3.047), pensioenaanvullingen (€ 250) en jubilea (€ 167). Tevens is een voorziening gevormd voor verbetering van de huidige pensioenregeling (€ 1.076). De voorziening voor Groot onderhoud is komen te vervallen. Daar waar nodig is een bestemmingsreserve gevormd.

LANGLOPENDE SCHULDEN (11)	31-12-2011	31-12-2010
Kredietinstellingen	1.107	569
Projectverplichtingen	3.979	2.976
Overige schulden	110	120
Totaal	5.196	3.665

De langlopende schulden die zijn opgenomen bij kredietinstellingen zijn veelal aangegaan voor de financiering van de onroerende goederen van Overige onderdelen van de NRK-groep. De aflossingsverplichtingen voor het nieuwe boekjaar zijn gerubriceerd onder kortlopende schulden. De rente op deze leningen varieert eind 2011 van 0% tot 8%. Als zekerheden voor een aantal langlopende schulden zijn onroerende goederen hypothecair bezwaard. Tevens is een renteloze lening aangegaan voor de financiering van activa in het kader van de doelstelling. De projectverplichtingen betreffen aan zusterorganisaties en andere partijen gedane toezeggingen tot het financieren van internationale hulpverleningsprojecten. Het kortlopend deel van deze verplichting is opgenomen onder kortlopende schulden.

Toelichting op de balans per 31 december 2011, vervolg (in duizenden euro's)

KORTLOPENDE SCHULDEN (12)	31-12-2011	31-12-2010
Crediteuren	2.220	3.083
Projectverplichtingen	7.958	5.953
Belastingen en sociale lasten	1.022	1.125
Aflossingsverplichting leningen	10	10
Overige vooruitontvangen baten	1.064	3.010
Overige schulden	3.553	5.127
Totaal	15.827	18.308

Van de totale projectverplichtingen heeft € 3.039 betrekking op internationale hulpverleningsprojecten die medegefinancierd worden met MFSII-gelden.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Er zijn langlopende, onvoorwaardelijke financiële verplichtingen aangegaan ter zake van erfpacht, huur en operational leasing. De verplichtingen die hieruit voortvloeien bedragen voor 2011 € 1.997 (2010: € 1.772).

Het Nederlandse Rode Kruis is penvoerder van de MFSII-alliantie Partners for Resilience (PfR). Als penvoerder heeft het Nederlandse Rode Kruis de subsidie aangevraagd voor de activiteiten van de gehele alliantie en is verantwoordelijk voor de activiteiten tegenover het ministerie van Buitenlandse Zaken. De totale subsidie voor de periode 2011-2015 bedraagt € 35.684.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2011 (in duizenden euro's)

GIFTEN EN SCHENKINGEN, NATIONALE DOELEINDEN (13)	Werkelijk 2011	Begroting 2011	Werkelijk 2010
Doelbestemd:			
Bijzondere vakanties	638		116
Mappa Mondo	366		237
Noodhulp nationaal	141		109
Oorlogsnazorg	97		204
Sociale hulp	416		21
Overig ten behoeve van nationale doeleinden	1.171		701
Niet-doelbestemd	3.625		5.609
Totaal	6.454	6.528	6.997

GIFTEN EN SCHENKINGEN, INTERNATIONALE DOELEINDEN (14)	Werkelijk 2011	Begroting 2011	Werkelijk 2010
Noodhulp (2011 vnl. Japan; 2010 vnl. Pakistan)	6.895	5.500	3.224
Overig ten behoeve van internationale doeleinden	606	598	947
Totaal	7.501	6.098	4.171

BATEN UIT ACTIES VAN DERDEN (15)	Werkelijk 2011	Begroting 2011	Werkelijk 2010
Nationale Postcode Loterij, reguliere bijdrage	3.600	3.600	3.600
Nationale Postcode Loterij, extra projectbijdrage	13	-	20
Nationale Postcode Loterij, 13e trekking ("Nieuwe bronnen, nieuwe kansen" in Mongolië)	1.307	-	-
3FM Serious Request	9.079	2.350	7.471
Stichting SHO	5.309	-	25.437
Vriendenloterij	623	609	692
Totaal	19.931	6.559	37.220

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2011, vervolg (in duizenden euro's)

Met de Stichting Nationale Postcode Loterij is een overeenkomst gesloten waarin het Nederlandse Rode Kruis als beneficiant wordt aangemerkt.

De inkomsten uit 3FM Serious Request betreft het aandeel dat het Nederlandse Rode Kruis direct ontvangen heeft als resultaat van de actie. In 2011 stond het Glazen Huis in Leiden en ging de opbrengst van de actie naar moeders in oorlogsgebieden die als gevolg van geweld en conflict alleen zijn komen te staan in de zorg voor hun gezin. In 2010 stond het Glazen Huis in Eindhoven en ging de opbrengst naar de stille slachtoffers van HIV/Aids. In het boekjaar 2011 zijn donaties ontvangen die betrekking hebben op de 3FM-actie uit 2010.

De inkomsten van de Stichting SHO hebben betrekking op het aandeel van het Nederlandse Rode Kruis in de opbrengsten van de Stichting SHO als gevolg van de acties na de rampen in Pakistan (€ 160), Haïti (€ 42) en Hoorn van Afrika (€ 5.107).

SUBSIDIES VAN OVERHEDEN (16)	Werkelijk 2011	Begroting 2011	Werkelijk 2010
Ontvangen subsidies voor:			
- nationale projecten/activiteiten	5.657	5.411	5.761
- internationale projecten/activiteiten	22.425	13.781	13.054
Totaal	28.082	19.192	18.815

Een nadere verdeling van Subsidies van overheden t.b.v. internationale projecten/activiteiten is als volgt:

- Europese Unie	2.114
- PSO Capaciteitsopbouw in Ontwikkelingslanden	576
- Ministerie van Buitenlandse Zaken:	
Ten behoeve van reguliere projectuitgaven	9.359
Ten behoeve van MFSII-uitgaven van het NRK	5.036
Ten behoeve van MFSII-uitgaven van medepartners in de alliantie Pfr	5.340
	22.425

BATEN UIT BELEGGINGEN (17)	Werkelijk 2011	Begroting 2011	Werkelijk 2010
Rente op obligaties	144		175
Overige beleggingsresultaten	32		160
Rente op spaarrekeningen en deposito's (minus kosten)	711		701
Per saldo	887	253	1.036

OVERIGE BATEN (18)

Deze baten betreffen in 2011 voornamelijk de vrijval van onderhoudsvoorzieningen van Overige onderdelen van de NRK-groep. In 2010 hadden de overige baten voornamelijk betrekking op boekwinsten bij verkoop van panden van Overige onderdelen van de NRK-groep.

BATEN MET EEN BIJZONDERE BESTEMMING	2011	2010
<i>Internationale activiteiten</i>		
Ministerie van Buitenlandse Zaken	19.734	5.757
Europese Unie	2.114	6.378
Giften voor internationale hulp	6.237	6.807
3FM Serious Request	9.079	7.471
Nationale Postcode Loterij, 13e trekking ("Nieuwe bronnen, nieuwe kansen" in Mongolië)	1.307	-
Stichting SHO - Pakistan	160	3.865
Stichting SHO - Haïti	42	21.572
Stichting SHO - Hoorn van Afrika	5.107	-
PSO	576	919
	44.356	52.769
Prinses Margrietfonds	1.401	-
Fondsenwerving Mappa Mondo	1.772	891
Overige nationale doeleinden	2.723	2.897
Totaal	50.252	56.557

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2011, vervolg (in duizenden euro's)

TOELICHTING LASTENVERDELING (19)	ACTIVITEITEN	Voorlichting en bewustmaking	Voorbereiding en coördinatie internationale activiteiten	Internationale activiteiten	Sociale hulp en noodhulp nationaal	Eigen fondsenwerving	Acties derden	Beheer/Administratie	Totaal 2011	Begroting 2011	Totaal 2010
KOSTEN											
Directe kosten											
Kosten direct personeel	1.170	2.103	1.984	14.431	1.248	98	-	21.034	19.537	19.588	
Overige personeelskosten	148	189	-	1.713	184	26	-	2.260	2.687	3.701	
Contributie internationale organisatie	-	1.144	-	-	-	-	-	1.144	1.000	1.038	
Inhuur derden (incl. vrijwilligerskosten)	234	114	-	2.814	533	1	-	3.696	3.181	4.277	
Aankopen en verwervingen	2	3	-	989	2	-	-	996	1.044	1.008	
Communicatie	1.671	2	-	73	3.959	449	-	6.154	6.384	5.290	
Lokale projecten	-	-	-	5.866	-	-	-	5.866	7.045	5.478	
Internationale projecten	-	-	45.927	-	-	-	-	45.927	32.005	37.306	
Huisvesting, kantoor en transport	248	86	-	2.996	536	-	-	3.866	4.338	4.642	
Afschrijvingen	-	-	-	664	-	-	-	664	614	669	
Tegemoetkoming in de kosten	-17	-28	-609	-7.660	-116	-1	-	-8.431	-8.513	-9.170	
Totaal Directe kosten	3.456	3.613	47.302	21.886	6.346	573	-	83.176	69.322	73.827	
Indirecte kosten											
Kosten indirect personeel	98	221	242	1.423	111	9	1.442	3.546	3.466	3.430	
Overige personeelskosten	39	87	96	562	44	3	8	839	911	1.449	
Inhuur derden (incl. vrijwilligerskosten)	59	135	148	866	67	5	376	1.656	1.352	1.444	
Huisvesting, kantoor en transport	146	173	564	3.010	543	7	1.478	5.921	6.418	7.208	
Afschrijving	61	103	197	1.090	154	4	400	2.009	1.893	1.769	
Totaal Indirecte kosten	403	719	1.247	6.951	919	28	3.704	13.971	14.040	15.300	
Totaal	3.859	4.332	48.549	28.837	7.265	601	3.704	97.147	83.362	89.127	
Totaal 2010	3.386	4.661	38.621	30.310	7.736	154	4.259	89.127			

Uit de toelichting lastenverdeling blijkt dat de kosten voor Beheer en Administratie 3,8% van de totale bestedingen bedragen (begroting 2011: 4,2%); dit percentage is lager dan begroot vanwege hogere projectuitgaven voor internationale activiteiten (voor programma's en rampen).

De kosten voor acties derden worden vanuit de algemene inkomsten gefinancierd en niet ten laste van de baten uit acties van derden gebracht.

Een nadere uitsplitsing van de directe kosten voor Internationale projecten is als volgt:

- Reguliere projectuitgaven	26.709
- Projectuitgaven gefinancierd met SHO-inkomsten	8.354
- Projectuitgaven ten behoeve van MFSII-projecten	6.899
- Projectuitgaven van medepartners in de MFSII-alliantie Pfr	5.340
	47.302

PERSONEELSLASTEN	Werkelijk 2011	Begroting 2011	Werkelijk 2010
Salarissen	19.420	18.029	19.044
Sociale lasten	3.070	3.312	2.990
Pensioenlast	2.090	1.662	984
Totaal	24.580	23.003	23.018

De pensioenregeling van het Nederlandse Rode Kruis is ondergebracht bij verzekeringsmaatschappijen. De pensioenaanspraken zijn verzekerd op basis van een garantiecontract: de verzekeraar garandeert de nominale pensioenen tijdens de contractduur.

De pensioenregeling is een middelloonregeling met voorwaardelijke indexatie uit de winst voor zowel de actieve als de inactieve deelnemers. De verplichtingen van het Nederlandse Rode Kruis zijn beperkt tot het betalen van de overeengekomen jaarlijkse premie. Het Nederlandse Rode Kruis heeft op grond van het verzekeringscontract geen aanvullende verplichtingen en geen recht op de overeengekomen winstdeling.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2011, vervolg (in duizenden euro's)

GEMIDDELDE BEZETTING IN FTE	Werkelijk 2011	Werkelijk 2010
Direct personeel:		
- voorlichting en bewustmaking	17	19
- voorbereiding en coördinatie internationale activiteiten	39	35
- sociale hulp en noodhulp nationaal	250	250
- fondsenwerving	21	23
Beheer / Administratie	16	20
Indirect personeel	39	46
	382	393
In dienst bij Overige onderdelen NRK-groep	-	2
	382	395
Internationale activiteiten (met gedelegeerden worden arbeidsovereenkomsten gesloten voor de duur van de uitzending)	43	45
Totaal	425	440

Het aantal FTE's in dienst per 31 december 2011 (excl. gedelegeerden) is 381.

BEZOLDIGING DIRECTIE

Naam:	C. Breederveld			
Functie:	Algemeen directeur			
Dienstverband:	Aard (looptijd)	onbepaald		
	Uren	40		
	Parttime percentage	100		
	Periode	1/1-31/12		
Bezoldiging (EUR):	Jaarinkomen	Brutoloon/salaris	125	
		Vakantiegeld	10	
		Eindejaarsuitkering	-	
		Variabel inkomen	-	
	Totaal			135
	Sociale lasten (werkgeversdeel)			4
	Belastbare vergoedingen/bijtellingen			11
	Pensioenlasten (werkgeversdeel)			22
	Overige beloningen op termijn			-
	Uitkeringen beëindiging dienstverband			-
	Totaal bezoldiging 2011			172
	<i>Totaal bezoldiging 2010</i>			<i>181</i>

Het jaarinkomen van de algemeen directeur blijft met € 135.000 binnen het maximum van € 158.115 volgens de VFI Beloningsregeling. Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar het Bestuursverslag in het jaarverslag.

Toelichting:

- De belastbare vergoeding/bijtelling betreft geheel de bijtelling wegens privé gebruik van de bedrijfsauto. De pensioenlast betreft het werkgeversdeel van de verschuldigde premie.
- Per 1 januari 2011 voldoet de bezoldiging van de algemeen directeur aan de door het ministerie van Buitenlandse Zaken gestelde eisen in het kader van het Medefinancieringsstelsel 2010 - 2015 (MFS II).

Aan de algemeen directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Aan bestuurders is geen bezoldiging betaald en zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. In 2011 is aan bestuurders voor een bedrag van € 670,- (2010: € 2.271,-) op declaratiebasis vergoed voor de door hen in het kader van hun bestuursfunctie gemaakte reis-, verblijf- en representatiekosten.

Den Haag, 25 april 2012

VERENIGINGSBESTUUR	
Mevrouw mr. Inge Brakman	voorzitter
De heer mr. Ed d'Hondt	vice-voorzitter
De heer drs. Vincent van Stijn RA MGA	penningmeester
Z.H. Prins Pieter-Christiaan van Oranje-Nassau, van Vollenhoven	bestuurslid
De heer mr. Sadik Harchauoui	bestuurslid
Mevrouw Pauline Krikke	bestuurslid
Mevrouw mr. Inez van Oord	bestuurslid
De heer Paul Rosenmöller	bestuurslid
De heer ir. Piet van Schijndel	bestuurslid
De heer Generaal (b.d.) Dick Berlijn	bestuurslid
Mevrouw Johanneke Tummers	bestuurslid
Mevrouw Masooma Yousufzai	bestuurslid
De heer em. prof. dr. Hans Egtberts	bestuurslid
DIRECTIE	
De heer dr. Cees Breederveld	algemeen directeur

OVERIGE GEGEVENS

BESTEMMING RESULTAAT (in duizenden euro's)	2011
Saldo	67
Totaal	67
Dit is opgebouwd uit:	
Mutatie bestemmingsreserves	-1.428
Mutatie fonds internationale activiteiten	-1.411
Mutatie overige fondsen	742
Mutatie continuïteitsreserve	2.164
Totaal	67

Verenigingskantoor

Baten waarvoor een derde een beperkte bestedingsmogelijkheid heeft aangegeven worden toegevoegd aan een bestemmingsfonds; bestedingen van deze gelden worden aan dit fonds onttrokken. Gelden waarvoor het Verenigingsbestuur een specifieke bestemming heeft gegeven, worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve; uitgaven van deze gelden worden ten laste van de bestemmingsreserve gebracht. Het saldo dat resteert na verwerking van de mutaties in de bestemmingsfondsen en bestemmingsreserves worden ingevolge een besluit van het Verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis onttrokken aan de continuïteitsreserve.

Overige onderdelen

Het saldo van baten en lasten van de overige onderdelen is een samenvoeging van de saldi van de overige onderdelen uit de NRK-groep. De besturen van deze overige onderdelen bepalen op basis van centrale richtlijnen de bestemming van het saldo, met inachtneming van de afspraken in het kader van *Samen 1*.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Ledenraad en het Verenigingsbestuur van het Nederlandse Rode Kruis te Den Haag

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de jaarrekening 2011 van het Nederlandse Rode Kruis te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de staat van baten en lasten over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het Verenigingsbestuur

Het Verenigingsbestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ 650). Het Verenigingsbestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controle-

standaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het Verenigingsbestuur gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het Nederlandse Rode Kruis per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ 650).

VERKLARING BETREFFENDE HET JAARVERSLAG

Wij vermelden dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ 650) is opgesteld. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amstelveen, 25 april 2012

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

P.W.D. Venhoeven RA

DE ORGANISATIE van het Rode Kruis

De Internationale Beweging van Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen bestaat uit drie verschillende componenten. De Beweging heeft als gezamenlijke missie: ‘het voorkomen en verzachten van menselijk lijden waar dan ook, het beschermen van levens en gezondheid en het waarborgen van respect voor de mens.’

ICRC – hulp in oorlogstijd

Het oudste onderdeel van de Beweging is het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC), opgericht in 1863. Het hoofdkantoor van het ICRC staat in Genève. De organisatie werkt zowel op hoog diplomatiek niveau als op het slagveld, onder de lijfspreuk *inter arma caritas* (barmhartigheid te midden van de wapenen).

Het ICRC speelt een leidende rol bij het ontwikkelen, vastleggen, implementeren en verspreiden van het humanitair oorlogsrecht. De bevoegdheden en taken van het ICRC – het mandaat – zijn voor een belangrijk deel vastgelegd in het humanitair oorlogsrecht zelf, met name in de vier Verdragen van Genève en in de bijbehorende drie Aanvullende Protocollen.

In hoofdlijnen verleent het ICRC op de volgende manieren hulp aan slachtoffers van een gewapend conflict:

- Bijstand aan krijgsgevangenen en burgers die vastzitten wegens deelname aan een gewapend conflict.
- Het voortdurend onder de aandacht brengen van mogelijke schendingen van het humanitair oorlogsrecht.
- Hulpverlening aan personen die elkaar in de chaos van een gewapend conflict zijn kwijtgeraakt.
- De assisterende taken van het ICRC richten zich voornamelijk op de inzet van materiële hulp en kan bestaan uit

noodhulp of meer structurele hulp.

Uitgangspunt is om de zelfredzaamheid van mensen in nood te bevorderen.

Nationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen – hulp per land

In de jaren na 1863 zijn in veel landen nationale Rode Kruisverenigingen opgericht. Het Nederlandse Rode Kruis is in 1867 opgericht. Inmiddels hebben 186 staten een nationale vereniging. De nationale verenigingen vertegenwoordigen de Internationale Rode Kruisbeweging binnen de grenzen van hun land. De betreffende humanitaire taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in hun eigen Statuten en in nationale wetgeving.

Tot de taken van nationale verenigingen behoort het ondersteunen van ‘hun’ overheden in het geven van humanitaire hulp, bijvoorbeeld door middel van noodhulp bij rampen of het managen van een bloedbank of ambulancedienst. Nationale verenigingen bieden daarnaast vaak ook medische en sociale activiteiten aan kwetsbare groepen in de samenleving aan, verspreiden kennis over het humanitair oorlogsrecht of bieden hulp, bijvoorbeeld aan mensen met HIV/Aids of vluchtelingen. In een situatie van gewapend conflict helpen de nationale verenigingen de bevolking waar mogelijk en ondersteunen zij de medische dienst van het leger waar nodig. Deze aanvullende

en ondersteunende rol die de nationale verenigingen ten opzichte van hun overheid hebben, wordt wel aangeduid met de term ‘auxiliaire rol’.

IFRC – hulp en coördinatie bij grote rampen

Het derde onderdeel van de Beweging is de *Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen* (IFRC), opgericht in 1919. De IFRC verleent hulp aan slachtoffers van natuur- en door mensen veroorzaakte rampen, en in geval van een medische noodsituatie. De Federatie leidt en coördineert de gezamenlijke hulpactiviteiten van nationale verenigingen in een rampgebied. Indien nodig, ondersteunt zij daarnaast nationale verenigingen in het uitvoeren van programma’s op het gebied van rampenhulpverlening, gezondheidszorg en op sociaal gebied. De IFRC is net als het ICRC gevestigd in Genève.

Het embleem – laten weten wie je bent
Bijna iedereen kent het teken van een rood kruis op een witte ondergrond. Het is één van de tekens die wereldwijd het best bij het publiek bekend zijn. Minder goed bekend is het feit dat de Internationale Rode Kruisbeweging nog twee andere gelijkwaardige emblemen voert: de rode halve maan en het rode kristal. De emblemen zelf zijn vastgelegd in de Verdragen van Genève. Het gebruik van de

emblem is streng geregeld in zowel deze Verdragen als in de bijbehorende Aanvullende Protocollen, en daarnaast in de reglementen van de Beweging en in nationaal recht. Hoofregel is dat de emblem alleen mogen worden gebruikt door de geneeskundige dienst van de krijgsmacht én door de onderdelen van de Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging.

In oorlogstijd wordt het embleem gebruikt om medisch personeel en objecten die zij gebruiken te beschermen tegen gewa-

pende aanvallen. Medische verzorgers van de krijgsmacht of personeel van het Rode Kruis dragen kleding met dit embleem erop, of zetten grote emblem op de daken van militaire hospitalen, ziekenhuizen, of hulpvoertuigen. Misbruik van de emblem is verboden door zowel internationaal als nationaal recht. Staten zijn volgens de Verdragen van Genève verplicht om nationale wetgeving tegen misbruik aan te nemen. In Nederland is dat gebeurd in artikel 435c van het Wetboek van Strafrecht.

Tot op de dag van vandaag zijn alle emblem van het Rode Kruis gelijkwaardig aan elkaar, met een identieke status en betekenis in het oorlogsrecht en binnen de Beweging. Van alle nationale verenigingen gebruikt circa 80 procent het rode kruis en 20 procent de rode halve maan. ■

WAAN JE IN HET LEVEN VAN EEN VLUCHTELING

Humanity
House
museum+educatie+platform+

Bezoek ons
Prinsegracht 8, Den Haag
www.humanityhouse.org

Colofon

Dit is een publicatie van het
Verenigingsbestuur van
het Nederlandse Rode Kruis

Postbus 28120
2502 KC Den Haag
070 44 55 678
service@redcross.nl

Projectleiding

Annemieke van Willigen

Redactie

Frank Tebbe

Eindredactie

Leene Communicatie:

Job Leene en Esther Rikkengaa

Vormgeving

PanArt Creatie & Communicatie, Rhon

Fotografie

Het Nederlandse Rode Kruis, IFRC,
ICRC, Novum Foto WFA, Lizzy Kalisvaart,
Ben Houdijk, Sotheby's Amsterdam

Drukwerk

De Groot drukkerij bv, Goudriaan

THIS
ONE'S
FOR
MAMA

